

Sisekaitseakadeemia

Politsei- ja piirivalvekolledž

Rando Savitski

TALLINNA VANALINNA AVALIKU KORRA PROBLEEMID JA
NENDE VÕIMALIKUD LAHENDUSED

Lõputöö

Juhendaja:

Marko Peris,

PPA Põhja prefektuuri kriminaalbüroo varavastaste kuritegude talituse

Keslinna teenistuse uurija

Kaasjuhendaja:

Joosep Kaasik, MA

Muraste 2013

ANNOTATSIOON

SISEKAITSEAKADEEMIA

Kolledž: Politsei- ja piirivalvekolledž	Kuu ja aasta: juuni 2013
Töö pealkiri: Tallinna vanalinna avaliku korra probleemid ja nende võimalikud lahendused	
Töö autor: Rando Savitski	Olen nõus oma lõputöö kättesaadavaks tegemisega elektroonilises keskkonnas. Allkiri:
<p>Lühikokkuvõte:</p> <p>Lõputöö koosneb sissejuhatausest, kolmest peatükist, kokkuvõttest ja inglise keelsest kokkuvõttest. Viidatud allikate nimekirja kuulub 40 nimetust. Töö maht koos lisadega on 82 lehekülge.</p> <p>Lõputöö eesmärgiks on juhtida tähelepanu Tallinna vanalinnas toimuvatele avaliku korra probleemidele ning välja pakkuda võimalikke lahendusi nende vähendamiseks või ära hoidmiseks.</p> <p>Uurimistöö põhjal selgus, et peamisteks vanalinna avaliku korra probleemideks on eelkõige kõrge müratase öörahu ajal, avalikus kohas alkoholitarbimine ja joobes isikud tänavatel. Lisaks mõjutavad avalikku korda kaudselt ka liiklusprobleem ja nõrk järelevalve ettevõtjate üle.</p> <p>Töö autor leidis, et selgunud probleemide reaalseteks lahendusteks on vaja teha rohkem koostööd linna, politsei ja teiste riigiasutustel omavahel ning vastavalt vajadustele ka ettevõtjate ja elanikega. Lisaks koostööle aitaks probleeme lahendada seaduste muutmine, meelelahutusasutuste lahtioleku aegade piiramine või nendes alkoholimüügiks kindlate ajavahemike määramine.</p> <p>Kuigi seaduste järgi on avaliku korra tagamise ülesanne pandud politseile, siis politsei üksinda ei suuda Tallinna vanalinnas seda tagada. Avaliku korra probleemidega peavad tegelema kõik huvigrupid. See tähendab, et oma panuse peavad andma avaliku korra tagamisse lisaks</p>	

<p>politseile ka linn, elanikud ja ettevõtjad. Turvalisema keskkonna loomine peaks olema terve kogukonna, mitte ainult politsei huvi.</p> <p>Käesolevast tööst saavad eelkõige kasu need ametnikud, kes tegelevad vanalinna avaliku korra probleemidega ning on võimalikuks juhendmaterjaliks probleemide lahendamisel.</p>	
<p>Võtmesõnad: avalik kord, avaliku korra probleemide lahendused, Tallinna vanalinn, müra</p>	
<p>Võõrkeelsed võtmesõnad: Public order, solutions publik order problems, Tallinn Old town, Noise</p>	
<p>Säilitamise koht: Sisekaitseakadeemia politsei- ja piirivalvekolledži ja Politsei- ja Piirivalveameti raamatukogu.</p>	
<p>Kaitsmisele lubatud</p> <p>Kolledži direktor: Aivar Toompere</p>	<p>Allkiri:</p>
<p>Vastab lõputöö nõuetele</p> <p>Juhendaja: Marko Peris</p> <p>Kaasjuhendaja: Joosep Kaasik</p>	<p>Allkiri:</p> <p>Allkiri:</p>

SISUKORD

ANNOTATSIOON.....	2
SISUKORD	4
MÕISTETE JA LÜHENDITE LOETELU	6
SISSEJUHATUS.....	7
1. AVALIKU KORRA MÕISTE JA SEDA MÕJUTAVAD TEGURID.....	9
1.1 Avaliku korra mõiste	9
1.2 Avalikku korda mõjutavad tegurid	10
1.3 Avaliku korra tagamisega seotud kohtulahendid.....	13
1.3.1 Pärnu juhtum – OÜ Bannerton vs. Uus tn. 1	13
1.3.2 Rakvere juhtum – OÜ Wesmo vs. Roosi tn 7	14
1.3.3 Tallinna juhtum – Tallinna linn vs. OÜ KP Music	15
1.3.4 Tähelepanekud kohtulahenditest	16
1.4 USA – New Yorgi, Nashville’i ja Wilmingtoni ööelu reguleerivate juhiste tutvustus ..	17
2. VANALINNA AVALIKU KORRA PROBLEEMID	20
2.1 Uurimise metoodika kirjeldus	20
2.2 Selgunud probleemid seoses Tallinna vanalinna avaliku korraga.....	21
2.2.1 Probleemsed kohad ja ajad	22
2.2.2 Müra öörahu ajal.....	26
2.2.3 Avalikus kohas alkoholi tarbimine ja alkoholijoobes inimesed tänaval.....	28

2.2.4 Liiklusprobleem.....	29
2.2.5 Mitte piisav järelevalve ettevõtete üle	30
2.2.6 Mida on ette võetud avaliku korra probleemide lahendamiseks.	31
3. VÕIMALIKUD LAHENDUSED TALLINNA VANALINNA AVALIKU KORRA PROBLEEMIDELE	34
3.1 Meelelahutusasutuste lahtiolekuaegade piiramine	34
3.2 Autori poolsed seaduse ja õigusaktide muudatuste ettepanekud.....	35
3.2.1 Kaubandustegevuse seadus.....	35
3.2.2 Karistusseadustik	36
3.2.3 Alkoholiseadus	36
3.2.4 Haldusmenetluse seadus	36
3.2.5 Tallinna linna õigusaktid	37
3.3 Linna poolsed võimalused probleemide lahendamiseks	38
3.4 Koostöö KOV, politsei, kogukonna ja ettevõtjate vahel	39
SUMMARY	42
VIIDATUD ALLIKATE LOETELU	43
LISA 1. JOONISED	48
LISA 2. TRIIN POOLEN INTERVJUU	55
LISA 3. UUDO SEPA INTERVJUU TRANSKRIPTSIOON	57
LISA 4. KARITA SALL INTERVJUU TRANSKRIPTSIOON	60
LISA 5. TÕNU PULLERITS INTERVJUU TRANSKRIPTSIOON	65
LISA 6. MARKO ANNION INTERVJUU TRANSKRIPTSIOON.....	76
LISA 7. KILLU MAIDLA INTERVJUU TRANSKRIPTSIOON	79

MÕISTETE JA LÜHENDITE LOETELU

ALIS – Analüüsi- ja andmelainfosüsteem

AS – Alkoholiseadus

HMS – Haldusmenetluse seadus

KarS – Karistusseadustik

KaubTS – Kaubandustegevuse seadus

Kompleksmüra – mitmest lähestiku olevast allikast kostuv müra

KOV – Kohalik omavalitsus

Meelelahutusasutus – Antud lõputöös on loetud meelelahutusasutusteks kohvikud, baarid, pubid ja ööklubid, mis on avatud kauem kui 02.00.

MIS – Menetluse infosüsteem

MTR – Majandustegevuse register

OPIS – Politsei operatiivjuhtimise infosüsteem

PPVS – Politsei ja piirivalve seadus

RterS – Rahvatervise seadus

USA – Ameerika Ühendriigid

VÕKS – Välisõhu kaitse seadus

SISSEJUHATUS

Tallinna vanalinn on nii kohalike elanike kui ka turistide jaoks atraktiivne piirkond. Tallinna vanalinnas on nii päeval kui ka õhtul näha turiste, kes külastavad erinevaid vanalinna vaatamisväärsusi. Alates 1997. aastast kuulub Tallinna vanalinn UNESCO maailmapärandite nimistusse (Vanalinn 02.01.2013). Neljapäeva, reede või laupäeva hilisõhtul kogunevad tänavatele, baaride ja pubide ette alkoholihoobes seltskonnad, kes lärmavad ning tarvitavad avalikult alkoholi ja hoobes isikute vahel toimuvad tihti sõnelused ning kaklused.

Tuginedes eespool kirjeldatud olukorrale, valis lõputöö autor oma töö teemaks „Tallinna vanalinna avaliku korra probleemid ja nende võimalikud lahendused“.

Lõputöö teema on aktuaalne, sest avaliku korra probleemid ei mõjuta ainult vanalinna elanikke vaid ka majutusasutustes viibivaid turiste. Läbi turistide mõjutab see Eesti mainet mujal maailmas. Lisaks ei ole autorile teadaolevalt sellist uurimust Tallinna vanalinna kohta varem teostatud ning meedia on hakanud rohkem kajastama vanalinna elu ja probleeme. Vanalinna elanikud on loonud mittetulundusühingu Vanalinna Selts, mille üheks ülesandeks on aidata kaasa vanalinna elamisväärsemaks muutmisele (Seltsist 02.01.2013). Peamine probleem, millega Vanalinna Selts tegeleb on kõrge öine müratase, kuid see ei tähenda, et avaliku korra probleemid ainult sellega piirduvad. Lisaks kõrgele öisele müratasemele tarvitavad paljud inimesed, kes on kogunenud erinevate baaride ja pubide ette suitsetama, tänaval alkohoolseid jooke ning visatakse maha sigaretikonisid, alkoholipudeleid ja baarist välja toodud joogiklaase. Samuti võib seal, kus on palju alkoholihoobes isikuid erinevatest seltskondadest, kultuuridest, rahvusest ja vanusest, toimuda tülisid, mida hoobe tõttu ei suudeta sõnadega lahendada. Pärast õhtrat alkoholitarbimist valitakse alatihti erinevate vanalinna majade käigud, hoovid või trepikodade esised, kuhu urineeritakse ja oksendatakse.

Käesoleva lõputöö eesmärgiks on juhtida tähelepanu Tallinna vanalinnas toimuvatele avaliku korra probleemidele ning välja pakkuda võimalikke lahendusi nende vähendamiseks või ära hoidmiseks. Lõputöö autor töötab piirkonnapolitseinikuna ja puutub pidevalt kokku eelpool mainitud probleemidega. Autor on jõudnud järeldusele, et politsei üksinda ei suuda tegeleda

ega lahendada vanalinna probleeme. Selleks on vaja kaasata ka teisi huvigruppe (näiteks elanikud, ettevõtjad, linn). Lisaks ei ole politsei põhitööks ainult vanalinna probleemide lahendamine. Politsei saab aidata oma pädevuse piires ja anda panus ennetustegevustes. Sellest lähtuvalt tuleb juhtida erinevate huvigruppide tähelepanu võimalustele, kuidas nemad saaksid aidata kaasa avaliku korra olukorra parandamisele antud piirkonnas. Turvalisema keskkonna loomine peaks olema terve kogukonna, mitte ainult politsei huvi.

Uurimistöö eesmärgist lähtuvalt püstitab autor järgnevad uurimisküsimused:

- 1) Millised on Tallinna vanalinna avaliku korra probleemid?
- 2) Millised on reaalsed lahendused, mis vähendaksid Tallinna vanalinna avaliku korra probleeme?
- 3) Kes peavad tegelema Tallinna vanalinna avaliku korra probleemidega?

Lõputöö tegemisel kasutab autor kombineeritud uurimismeetodeid, mis hõlmab nii kvalitatiivset kui ka kvantitatiivset uurimist. Töö eesmärgi saavutamiseks ja uurimisküsimustele vastamiseks kavandab autor järgmised uurimisülesanded:

- 1) sõnastada avaliku korra mõiste ning seda mõjutavad tegurid;
- 2) leida avaliku korra kohta käivaid kohtulahendeid, kus üheks osapooliks on juriidiline isik;
- 3) viia läbi intervjuud erinevate huvigruppide esindajatega;
- 4) koostada ja analüüsida politsei infosüsteemist MIS pärit avaliku korra juhtumite statistika ja analüüsida patrullide väljapaneku mudeli prognoosi kaarte politsei infosüsteemist ALIS.

Lõputöö koosneb kolmest osast. Esimeses osas annab autor ülevaate avaliku korra mõistest, seda mõjutavatest teguritest ja kohtulahenditest ning toob välja kolme USA linna näited meelelahutusasutustega tegelemisel. Töö teises osas annab autor ülevaate kasutatud meetodikast, analüüsib läbi viidud intervjuusid ning neist lähtuvalt toob välja selgunud probleemid. Töö kolmandas osas toob autor välja erinevaid võimalikke lahendusi avaliku korra probleemidele. Antud töös saavad edaspidi kasu eelkõige need ametnikud, kes tegelevad vanalinna avaliku korra probleemidega ning on võimalikuks juhendmaterjaliks probleemide lahendamisel.

1. AVALIKU KORRA MÕISTE JA SEDA MÕJUTAVAD TEGURID

1.1 Avaliku korra mõiste

Mõiste „avalik kord“ on väga abstraktne. Avaliku korra terminit mainitakse mitmetes erinevates seadustes, kuid selgusetuks jääb avaliku korra ulatus ja konkreetne tähendus. Probleem tuleneb avaliku korra mõistest enesest ning väljendub küsimuses, kas avalik kord on turvalisuse seisund, mis peab olema tagatud avalikes kohtades või kuulub avaliku korra tagamise alla ka isikute õiguste ja vabaduste kaitse avalikest kohtadest väljapoole jääval territooriumil – kodu, isiklik liiklusvahend või mõni muu privaatterritoorium (Aedmaa 2004).

Põhiseaduse järgi on avalikul korral kaks ülesannet, milleks on riigi ülesandeid ja põhiõigusi konstitueeriv funktsioon (positiivne funktsioon) ja põhiõigusi piirav funktsioon (negatiivne funktsioon). Negatiivne funktsioon väljendub põhiseaduses selles, et terminit „avalik kord“ kasutatakse põhiõiguste ja vabaduse piiramise alusena. Põhiseaduses mainitakse avalikku korda kuuel juhul, millest viiel juhul on avalik kord üksikute kvalifitseeritud seaduse reservatsiooniga põhiõiguse piiramise alus ning ühel juhul üldise kvalifitseeritud piirangu alus. Positiivse funktsioonina saab välja tuua, et riigil lausub kohustus tagada avaliku korra kaitse. Sellise kaitsekohustuse saab tuletada põhiseaduse preambulas sätestatud riigi sisemise rahu tagamise kohustusest, mis määrab kõigi riigivõimu harude ja kohaliku võimu kohustuse tagada isikute õigused ja vabadused. (Laaring 2012).

Esmakordselt defineeriti avaliku korra mõistet seaduse tasandil korrakaitseseaduses (KorS) (Korrakaitseseadus vastu võetud 23.11.2011). KorS on küll vastuvõetud, kuid ei ole jõustunud. Jõustunud seadustest on defineeritud avaliku korra mõistet alles politsei ja piirivalve seaduses (PPVS). PPVS § 7² lg 1 järgi on avaliku korra definitsiooniks ühiskonna seisund, milles on tagatud õigusnormide järgimine ning isikute subjektiivsete õiguste kaitstus (Politsei ja Piirivalve seadus 06.05.2009). PPVS-s on avalik kord keskne mõiste, mis määrab ära politsei järelevalve menetluses kaitsvate hüvede ringi. Kogu politsei järelevalve menetluse

eesmärgiks on kaitsta avalikku korda. See kehtib PPVS-st tuleneva avaliku korra kaitsmise üldpädevuse kohta kui ka eriseadustest tulenevate valdkondlike järelevalveülesannete puhul: ka liiklusjärelevalve, migratsioonijärelevalve, piirikontroll jms tegevuste eesmärgiks on avaliku korra kaitsmine mõnes selle kitsamas alamvaldkonnas. (Laaring, Künnapu, Heinsoo, Mikiver 2010).

Karistusseadustiku (KarS) järgi on avaliku korra rikkumise eest ettenähtud nii väärteokaristus kui ka kuriteokaristus. (Karistusseadustik¹ 06.06.2001). KarS § 262 järgi karistatakse avalikus kohas teiste isikute rahu või avaliku korra muu rikkumise eest rahatrahviga või arestiga. Koosseisutüübilt on tegemist mitteammendava loeteluga *alternatiiv-aktiivse formaalse* väärteokoosseisuga, mille enamik tunnuseid on normatiivsed. Avalikuks loetakse selline koht, kuhu on ligipääs ka kolmandatel isikutel, kes pole õigusrikkujaga isiklikult seotud. Avaliku korra rikkumine ei pea aga iseenesest tingimata avalik olema, näiteks on riigikohtupraktika lugenud avalikuks kohaks ka takso, vangla, isiku töökoha, vaatamata sellele, et õigusrikkumise ajal ei viibi seal kolmandaid isikuid. Samuti võib avalikuks kohaks lugeda isiku elukoha, kui seal alguse saanud tüli või muu lärm kasvab üle avaliku korra rikkumiseks kohalolevate majaanike rahu häirimise teel. (Sootak, Pikamäe 2004:562-564).

Kokkuvõtvalt saab öelda, et avaliku korra all mõeldakse isikute poolt õigusnormide järgimist ning kõigi isikute subjektiivsete õiguste kaitsmist olenemata kohast. Ehk kui oma tegevusega rikutakse mõnda õigusnormi ning seda tehes häiritakse kolmandat isikut, saab seda lugeda avaliku korra rikkumiseks. Seda muidugi juhul, kui selline tegevus ei ole keelatud mõne muu seaduse poolt.

1.2 Avalikku korda mõjutavad tegurid

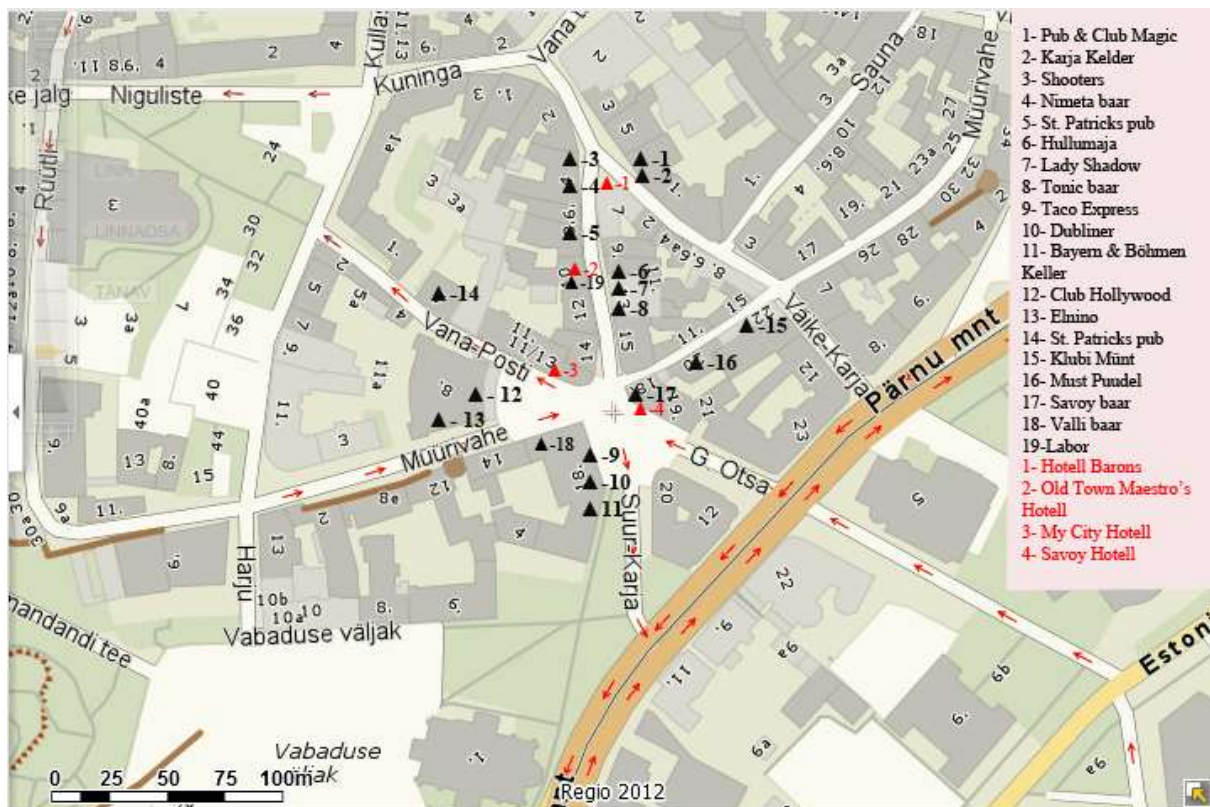
Avalikku korda mõjutavaid tegureid on mitmesuguseid. Enamik inimesi üldjuhul üksinda olles avalikus kohas korda ei riku ega solva inimväärikust ning muid ühiskondlikke moraalnorme. Selleks, et hakkaks toimuma avaliku korra rikkumine, on enamikel inimestest vaja provotseerivaid mõjusid, milleks võivad olla ümbritsev keskkond, alkohol, narkootikumid või muud psühhotroopsed ained.

Üldsuse arvates muudab alkohol inimesed vägivaldsemaks ning seetõttu pannakse toime erinevaid vägivaldseid kuritegusid ning ka avaliku korra raskeid rikkumisi. Samas lükkavad teadlased selle väite ümber. Tehti katse, milles uuriti, kuidas alkohol soodustab inimeses vägivaldset käitumist (Taylor 22.03.1993). Katse tulemusena leiti, et alkohol on soodustav tegur vägivaldseks käitumiseks, kuid sellest üksinda reeglina ei piisa. Et katsealune muutuks vägivaldseks, oli vaja neid provotseerida. Seetõttu loeb väga palju, milline on alkoholihoobes inimest ümbritsev keskkond. Seaduse järgi avalikus kohas alkoholi tarbida ei tohi, kuid mõningatel juhtudel on see siiski lubatud, näiteks suurüritustel ja kontsertidel. Avalikus kohas alkoholitarbimine on lubatud paigas, kus teostatakse alkoholi müüki kohapeal tarbimiseks, kui alkohoolne jook on omandatud selle jaemüügikohas ning samuti võib alkoholi tarbida avalikult kohaliku omavalitsuse volikogu õigusaktis ettenähtud juhul (Alkoholiseadus 19.12.2001).

Inimest mõjutavaks teguriks on lisaks teda ümbritsevale keskkonnale ka seal valitsev õhkkond. Kui meid ümbritseb meeldiv õhkkond, siis me tunneme ennast hästi, kuid ümbruskonnas on häiriv tegur, hakkab see ka inimest häirima. Kanada teadlaste poolt läbi viidud uuringus selgus, et meelelahutusasutustes olev õhkkond mõjutab olulisel määral inimeste agressiivsust (Graham, Bernards, Osgood, Wells 2006). Lisaks õhkkonnale mõjutab avalikku korda ka linna ülesehitus ehk arhitektuur. Arhitektuuriliselt loeb, kuidas on planeeritud pargid, pingid, tänavavalgustus jne. Kui pinkidel pole seljatugesid, siis enamasti inimesed ei istu neil pikalt, vaid puhkavad ning liiguvad edasi. Samuti ei koguneta nende ümber ega seista jalgadega istumiseks mõeldud osal. Lisaks aitavad seltskondade kogunemisi ning rikkumiste toime panemist vähendada hästi toimivad tänavavalgustused ja valvekaamerad. Valvekaamerate olemasolul väheneb inimeste anonüümsus ning paljud rikkumised võivad tänu sellele toime panemata jääda (Carrabine, Cox, Lee, Plummer, South 2008). Need kõik tegurid mängivad olulist rolli ka Tallinna vanalinnas. Kohtades, kus inimesed kogunevad on tänavavalgustus kehv ning enamasti puuduvad seal turvakaamerad. Politsei poolt on küll mõningatesse kohtadesse paigutatud turvakaamerad, kuid neid kohti kuhu oleks kaameraid vaja on veel.

Tallinna vanalinnas on meelelahutusasutuste ja majutusasutuste osakaal väga suur. Seda eeskätt sellepärast, et vanalinn on miljöövärtuslik ala, mis meelitab kohale väga palju turiste. Üheks põhjuseks võib pidada ka osade kaupade madalamat hinda Eestis võrreldes teiste

Euroopa liidu riikidega. Näitena saab tuua meie põhjanaabrite alkoholi ostule suunatud turismi. Lisaks turistidele on vanalinn populaarne koht kohalike elanike seas. Vanalinnas on väikesele maa-alale koondunud väga palju meelelahutusasutusi. Üheks tihedamini meelelahutusasutustega täidetud kohaks on Suur-Karja, Väike-Karja, Müürivahe ja Vana-Posti tänavate vaheline ala. 18.01.2013 käis lõputöö autor kaardistamas antud piirkonda ning koostas selle kohta joonise. (Vaata Joonis 1)

Joonis 1. Meelelahutusasutused Suur-Karja, Väike-Karja, Vana-Posti, Müürivahe tänavatel. Musta tekstiga on meelelahutusasutused, punase tekstiga on hotellid (Autori koostatud, kaardipõhi Regio 2012).

Joonise paremaks mõistmiseks võib välja tuua tõsiasi, et vahemaa Shooters pubist kuni Bayern & Böhmen Kellerini mööda Suur-Karja tänavat on kaardi peal mõõdetuna kõigest 150 meetrit ning sinna vahele jääb üksteist meelelahutusasutust. Ühe meelelahutusasutuse mõjuala avalikule korrale ongi umbes 150 meetrit (Sloog, 2013). See annab aimu piirkonna olukorrast. Lisaks meelelahutusasutustele on seal neli hotelli ning elumajad. Vanalinnas elas 2011. aasta aprilli seisuga 3671 inimest (Teder, Simson, Ševtšenko 2011). Elanike arv ning hotellide rohkus tähendab seda, et vanalinnas toimuv mõjutab väga suurt hulka inimesi ning nende

turvatumet. See on ka üks põhjuseid, miks autor peab lõputöö teemat aktuaalseks ja vajalikuks.

Tallinna Linnavolikogu andmeil tegutseb Tallinna vanalinnas jaanuari 2013. aasta seisuga 235 toitulustamisega tegelevat asutust, millest 80 on avatud ka peale kella 02.00 ja mis kvalifitseeruvad antud lõputöös meelelahutusasutuste alla. (Tallinna Linnavolikogu otsus 21.03.2013) (edaspidi TLV otsus nr. 35)

1.3 Avaliku korra tagamisega seotud kohtulahendid

Lõputöö autor kirjeldab selles peatükis kolme kohtulahendit, milles üheks pooleks on olnud meelelahutusasutus ja teiseks elanikud. Nendes kohtulahendites on läbivaks teemaks öörahu rikkumine ettevõtja poolt või tema klientide poolt. Need lahendid on välja valitud sellepärast, et sarnane olukord valitseb ka Tallinna vanalinnas. Kohtulahendid on heaks iseloomustavaks materjaliks nägemaks, kui palju vaeva peavad elanikud nägema, et olukorda parandada ning kaua see aega võtab.

1.3.1 Pärnu juhtum – OÜ Bannerton vs. Uus tn. 1

19.11.2009 tegi Tallinna Ringkonnakohus otsuse jätta kaebaja OÜ Bannerton apellatsioonikaebus Pärnu Linnavalitsuse majandusosakonna 12.03.2008 otsuse nr 3-5/249 tühistamiseks rahuldamata ja Tallinna Halduskohtu 08.05.2009 otsus haldusasjas nr 3-08-607 muutmata.

Kohtulahendi sisu järgi kuulub OÜ Bannerton'le publi Veerev Õlu ning selle lähiümbruses toimusid pidevalt erinevad avaliku korra rikkumised. Peamiseks probleemiks olid Pärnus kaebused Uus tn 1 maja elanikelt, kelle öörahu oli tänu baari tegevusele häiritud. Elanikud olid alates 04.07.2005 esitanud linnale mitmeid kaebusi, et kustutataks baari kohta tehtud registreeringud majandustegevuse registrist. Kuna politseil puudub pädevus sellise rikkumisega ettevõtja vastutusele võtmiseks, pöördusid ka nemad linna poole, et linn midagi ette võtaks, kuna ajavahemikul 01.01.2005 – 22.08.2007 oli registreeritud 79 väljakutset seoses antud baariga. Linn otsustas vähendada baari lahtiolekuaegasid Pärnu linnas kehtiva öörahu ajaks. Majandustegevuse registrist registreeringu kustutamine ei oleks antud juhul

proportsionaalne meede. Selle otsuse vaidlustas OÜ Bannerton Tallinna Halduskohtus, kus ta jäi kaotajaks, Ringkonnakohus leidis, et halduskohtu otsus on põhjendatud ja seaduslik ning selle tühistamiseks puudub alus. Kohus leidis, et vastandades kaebaja ärihuvid avaliku huviga ja kolmandate isikute huviga, vajavad enam kaitsmist kolmandate isikute ja avalik huvi. (Tallinna Ringkonnakohtu kohtuotsus nr. 3-08-607, 19.11.2009).

Selle lahendiga lõi kohus pretsedendi, millega andis mõista, et ümbruskonna elanikke häiriv öörahu rikkumine kaalub üles ettevõtlusvabaduse ning arvestades öörahu rikkumise tagajärgi ümbruskonnale, peavad ärihuvid antud olukorras taanduma.

1.3.2 Rakvere juhtum – OÜ Wesmo vs. Roosi tn 7

09.03.2009 tühistas Riigikohtu Halduskolleegium Tartu Ringkonnakohtu 16.09.2008 otsuse haldusasjas nr. 3-07.1332 ning jättis jõusse Tartu Halduskohtu 30.04.2008 otsuse. Tartu Halduskohus otsustas oma otsuses, et Rakvere linnavalitsuse tegevusetus on õigusvastane seoses OÜ'le Wesmo kuuluva kohviku „Kuur-saal“ põhjustatud müraprobleemiga.

Kohtulahendi järgi asub Rakveres Roosi tn 7 elumaja vahetus läheduses kohvik „Kuur-saal“, mille tegutsemise tõttu on Roosi 7 elanike öörahu häiritud kuni kella kolmeni öösel. Rakvere linnavalitsus andis 22.07.2005 OÜ Wesmole õiguse kaubandustegevuseks ja toitlustamiseks kohvikus „Kuur-saal“ kuni kella kolmeni öösel. Alates 2005. aastast on KÜ Roosi 7 esitanud linnavalitsusele korduvalt taotlusi olukorra parandamiseks, kuid linnavalitsus ei ole probleemi lahendamiseks midagi teinud. Taotlustes on kaebaja viidanud Eesti Vabariigi põhiseaduse ja rahvatervise seaduse paragrahvidele, kus isikul on õigus tervise kaitsele ning kohalik omavalitsus peab kontrollima ka tervisekaitsealaste õigusaktide täitmist oma pädevuse piires. Rakvere linna avaliku korra eeskirja kohaselt on keelatud tekitada müra, mis ületab sotsiaalministri määrusega kehtestatud müra normtaseme ning igasugune ettevõtlusalane tegevus tuleb korraldada nii, et sellega ei häiritaks kaasinimeste rahu.

Tervisekaitseinspektsioon (praeguse nimega Terviseamet) on tuvastanud lubatust kõrgema mürataseme kohvikus ning ka asjaolu, et kohvik töötas kontrollimise ajal kuni kella neljani öösel.

Kohus on tuvastanud, et linnavalitsus on vastanud kõigile kaebaja kirjadele, kuid neis ei sisaldu lahendust probleemile. Linnavalitsuse väide, et tuleb arvestada nii elanike kui ka ettevõtja huvidega, on küll õige, kuid inimese tervis ja heaolu ning ärist saadavat kasumi suurus ei ole võrreldavad väärtused. Olukorda oleks saanud ennetada, ehitades kohviku mürakindlaks, kui seda ei tehtud, siis ei saa lugeda õigusega kooskõlas olevaks OÜ-le Wesmo loa andmist tegutsemiseks kuni kella kolmeni öösel. Linnavalitsus on eiranud kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 3 lg 2, mille kohaselt on omavalitsuse ülesandeks igäihe seaduslike õiguste tagamine vallas ja linnas. (Riigikohtu Halduskolleeegiumi kohtuotsus nr. 3-3-1-94-08, 09.03.2009).

Selle lahendiga andis kohus mõista, et linn peab reageerima elanike avaldustele. Kui elanikud viitavad probleemi olemasolule, siis linn peab seda kontrollima. Kui linn tuvastabki probleemi olemasolu, siis peab ta võtma tarvitusele ka vastavad meetmed.

1.3.3 Tallinna juhtum – Tallinna linn vs. OÜ KP Music

23.11.2011 otsustas Tallinna Halduskohus jätta rahuldamata OÜ KP Music kaebus Tallinna Kesklinna Valitsuse vanema 26.07.2011 korraldusele nr 513. Korraldusega otsustati muuta KP Music OÜ kohta majandustegevuse registris tehtud registreeringut 19.08.2011 kuni 31.12.2011 ning asendada kauplemisaeg „esmaspäevast pühapäevani ööpäevaringselt“ kauplemisajaga „esmaspäevast pühapäevani kella 09.00-23.00“. Põhjuseks toodi asjaolu, et Sauna tn asuvast ööklubist „Plub“ kostub müra ja sellega rikutakse läheduses elavate isikute öörahu.

Kaebuse sisus toob OÜ KP Music välja, et nende ärimudel on ette nähtud klubi „Plub“ tegutsemine ööklubina ning nad on teinud olulisel määral investeeringuid äripinda. Kauplemise lubamine esmaspäevast reedeni kella 09.00-23.00 toob neile kaasa klientide kaotamise, välistab käibe ja kasumi tekkimise ning viib ettevõtte likvideerimiseni. Kaebaja arvamus järgi ei ole taoline piirang kooskõlas piirangu seadmise eesmärgiga. Samuti lisab kaebaja, et kauplemisloa väljastamisel ei andnud linn kordagi ennetavat informatsiooni, et antud piirkonnas võib osutada problemaatiliseks muusika levik ümbruskonda ning on hoidnud teda teadmatuses ja kasutanud ära tema teadmatust investeeringute tegemisel. Lisaks toob

kaebaja välja, et ei pidanud ette teadma seda, et ehitised ei vasta tegelikult nõuetele ja muusika kostub läbi seinte või akende ja seda ka üle tee asuvate naabrite eluruumidesse.

Linn toob oma vastulauses välja asjaolud, et kaebaja väited, nagu poleks ettevõtet hoiatatud, et antud piirkonnas võib ümbruskonda leviv muusika problemaatiliseks osutuda, ei ole tõesed. Tallinna Kesklinna Valitsuse ettevõtluse sektori töötajad informeerisid kaebaja esindajat registreerimistaotluse esitamisel sellest, et alates 23.00-07.00 tuleb tagada öörahu ning ööklubi tegevus ei tohi häirida kaasinimeste rahu. Samuti rõhutab linn, et Tallinna haldusterritooriumil kehtivad normid on täitmiseks kõikidele isikutele kohustuslikud ning kehtivate normide mitteteadmised ei ole vabandav asjaolu. Linn lisab veel, et alates 28.03.2011 kuni korralduse vastuvõtmiseni kutsuti politseipatrulle klubisse „Plub“ korduvalt seoses öörahu rikkumisega ning samamoodi on korduvalt pöördutud Tallinna Kesklinna Valitsuse poole.

Kohus on seisukohal, et kaebus on alusetu ja tuleb jätta rahuldamata. Kohtu põhjendus selleks on, et normid, millest järeldeb kaasinimeste rahu häirimise keeld ja nende huvide kahjustamise keeld, tuleneb otse seadusest ning selle alusel antud alamaktist, mistõttu ei oma olulist tähtsust, kas ja millisel määral Tallinna Kesklinna Valitsuse ametnikud kaebuse esitajat öörahu tagamise kohustusest eelnevalt teavitasi. Kohtu seisukohalt on tegemist elementaarse üldteadaoleva kohustusega ning õigusnormid on täitmiseks kohustuslikud kõigile. (Tallinna Halduskohtu otsus nr. 3-11-2036, 23.11.2011).

Ka selles lahendis annab kohus mõista, et elanikel öörahu tagamine kaalub oluliselt üle ärilised huvid ja eesmärgid. Igal ettevõttel on õigus ja vabadus korraldada oma tegevus nii, et sellega ei häiritaks kohalikke elanikke. Kui ettevõtte ei suuda korraldada oma tegevust sedasi, et ei häiritaks elanikke, on linnal õigus sellise ettevõtte tegevust piirata.

1.3.4 Tähelepanekud kohtulahenditest

Kõigist eespool nimetatud kohtulahenditest saab välja tuua ühise joone – meelelahutusasutuste tegevus hakkas häirima nende lähedal elavate elanike öörahu. Nendes lahendites vastandatakse erahuvid avalike huvidega ning kõigil kolmel korral kaalus avalik huvi üle erahuvid. Põhjus, miks avalik huvi kaalub erahuvi üle, seisneb selles, et ettevõtjad peavad tagama olukorra, kus nende tegevus ei häiriks ümbruskonnas elavate või pidevalt

viibivate inimeste huve. Autori arvamuse järgi omab pidev öörahu rikkumine mõju elanike tervise ja elukvaliteedi üle. Kui inimesed ei saa rahulikult välja puhata, hakkab nende töövõime langema, mis võib välja viia töövõime kadumiseni. Kui kellegi töövõime hakkab langema, mõjutab see kaudselt ka tema lähedasi, eriti veel siis, kui peres on vaid üks sissetulekuallikas.

Esimese kahe lahendi puhul saab kahetsusväärse asjaoluna välja tuua, et elanikud pidid linnale mitu aastat järjest avaldusi tegema, et üldse midagi ette võetaks. Selline suhtumine näitab linnapoolset hoolimatust enda elanikest ning erahuvide eelistamist avalikule huvile. Mõnes mõttes on see mõistetav, kuna ettevõtted toovad maksude näol linnale tulu. Seda kõike saaks ennetada, kui linn kehtestaks meelelahutusasutustele kindlad reeglid enne tegevuslubade väljastamist.

Lõputöö kirjutamise ajal on kõik kohtuotsused jõus. Erandina saab välja tuua OÜ-le KP Music'le tehtud otsus, mis küll jõustus, kuid linnaosa vanema korraldus kaotas kuu ajapärast kehtivuse. Sellegipoolest on tänaseks OÜ KP Music klubi „Plub“ kolinud Sauna tänavalt Valli tänavale, kus hetkeseisuga elanikud müraprobleemide üle kurtnud ei ole.

1.4 USA – New Yorgi, Nashville'i ja Wilmingtoni ööelu reguleerivate juhiste tutvustus

Järgnevalt toob lõputöö autor välja kolme USA linna näited, kus on töötatud välja juhised baaridele ja klubidele, mis edendavad sealset ööelu. Toodud juhendite alusel on võimalik tõmmata paralleele Tallinna vanalinnaga, kuna meelelahutusasutuste ümber toimuv on probleemiks ka mujal maailmas.

Tõuke nende juhiste väljatöötamiseks andsid New Yorgis lühikese aja jooksul toimunud meelelahutuskohtadega seotud mitme noore jõhkrad mõrvad. Kusjuures ühe neist pani toime ööklubi turvamees. Kõik mõrvad pälvisid avalikkuse tähelepanu ning neis nähti seoseid ööklubide ja baaridega. Seoses sellega hakkas New Yorgi linnavalitsus korraldama diskussioone, et suurendada klubide turvalisust, vähendada alaealiste alkoholitarbimist ning suurendada ohutust tänavatel ja liikluses. Sellest tingituna töötas New Yorgi politseiosakond koostöös New Yorgi Ööelu Ühinguga (*New York Nightlife Association*) välja soovituslikud

juhised baaridele, pubidele, ööklubidele ning teistele ööeluga seotud asutustele. (Nightlife...11.03.2013)

New Yorgi politseiosakonna ja New Yorgi Ööelu Ühingu poolt välja töötatud juhend koondnimega „Best Practices for Nightlife Establishments“ koosneb neljast osast. Antud dokumendi esimene osa annab juhiseid, kuidas luua ohutut atmosfääri. Teises kirjeldatakse, kuidas reageerida tõsistele kriminaalsetele juhtumitele. Kolmas osa annab näpunäiteid, kuidas käituda erinevate terrorismijuhtumite korral. Neljandas osas on koostatud „Intsidentide raport“, kuhu saab üles märkida toimunud sündmused. Seal on ära toodud erinevad lahtrid, mille täitmisel on hilisemal uurimisel lihtsam kahtlusaluseid tabada, kuna märgitud on põhilised andmed mille peale tavainimene ei pruugi tulla. Dokumendi eesmärgiks on aidata ööeluga seotud ettevõtete omanikel tagada oma meelelahutusettevõtetes turvalisus ning aidata takistada ebaseaduslike tegevuste toimumist nagu narkootiliste ja psühhotroopsete ainete müümist, alaealiste joomist, alkoholi liigtarvitamist, vägivalda, prostitutsiooni ja seksuaalset väärkohtlemist. Siiski tasub ära mainida asjaolu, et antud dokument on soovituslik ning ei kohusta ettevõtjat mitte millekski. (Best...2011)

Sarnaselt New Yorgile on USAs oma ööeluga seotud ettevõtetele välja töötanud „parima praktika“ ka Tennessee osariigi pealinn Nashville. Erinevalt New Yorgis tehtud dokumendile ei sisalda Nashville'i oma juhiseid terroriakti puhul käitumiseks. Nashville'i dokument annab juhiseid, kuidas suurendada ettevõttes turvalisust, kuidas suurendada töötajate teadmisi, kuidas vanust kontrollida ning kuidas suhelda ja parandada koostööd politseiga. Dokument koostati New Yorgi eeskujul. (Best...2012)

Sarnaselt New Yorgile ja Nashville'ile on oma juhised meelelahutusettevõtetele koostanud ka Wilmingtoni linn Põhja-Carolinas. Erinevalt eelnevalt välja toodud kahest linnast on Wilmingtoni juhised tehtud koostööna politsei ja tuletõrje ametnike ja ettevõtjatega. Selle koostamisel kohtusid osapooled korduvalt ja vabatahtlikult eesmärgiga kaardistada Wilmingtoni ööeluga seotud probleeme ning välja töötada ühtsed lahendused. Juhiste eesmärgiks oli teha Wilmingtoni linn turvaliseks ja puhtaks. Eriliseks teeb selle dokumendi asjaolu, et see on ülesehitatud teistsuguste põhimõtetega kui New Yorgi ja Nashville'i näited. Juhis koosneb kolmest osast. Esimene osa, „häälestumine“ koosneb seitsmest mõistest ning kirjeldusest, mida nende all mõeldakse – kirja panduna lihtsalt ja konkreetselt (näiteks: Kui

rikud reegleid, siis su ettevõtte lõpetab tegevuse. Austa kehtivaid seadusi - nii riigi kui osariigi - ning vajadusel konsulteerida asjatundjaga, et veenduda oma tegevuse seaduslikkuses). Teine osa hõlmab endas ohutuse ja turvalisuse küsimusi, kus antakse lihtsalt teostatavaid näpunäiteid ohutuse ja turvalisuse suurendamiseks. Kolmas osa hõlmab osalemist kogukonnas ja toonitab, et igaüks ei sobi baari või muud sellist asutust juhtima ning kuna baarid ja klubid ei ole piirkonnas üksi, siis on ettevõtja kohustatud tegema koostööd kogukonnaga ja osalema nende tegemistes aktiivselt ka ise. (Boyle, O'Grady 2009)

Nende kolme linna näite puhul on positiivne asjaolu, et linn on huvitatud koostööst politsei, tuletõrje ja ettevõtjatega. Sedasi koostööd tehes näitab omavalitsus välja hoolivust kogukonna suhtes ning soovi suurendada seelset turvatunnet. Turvaline õhkkond on kasulik ka ettevõtjatele – peavad niisugusel juhul lõhutatud inventarile vähem kulutusi tegema. Lisaks kui kliendid tunnevad nende meelelahutuskohas end turvaliselt, siis suure tõenäosusega tulevad nad sinna tagasi ja soovivad seda kohta ka oma sõpradele.

Lõputöö autori teada ei ole läbi viidud ühtegi uuringut antud piirkondades, millest selguks antud juhendite tulemuslikkus. Sellegipoolest võib eeldada, et nende juhiste järgimine aitab vähendada meelelahutusasutuste ümber toimuvaid probleeme, kuna juhised on koostatud spetsialistide poolt koostöös ettevõtjatega.

2. VANALINNA AVALIKU KORRA PROBLEEMID

2.1 Uurimise metoodika kirjeldus

Lõputöö autor esitas Politsei- ja Piirivalveametile taotluse saamaks luba politsei kasutuses olevate andmebaaside kasutamiseks ja politseiametnike intervjuerimiseks. 19.12.2012 anti lõputöö autorile luba, mille registreerimise number on 1.1-14/102-2, millest lähtuvalt võib autor läbi viia intervjuusid ja kasutada kogu talle kättesaadavat teavet tingimusel, et töös ei kasutata reaalseid isikuandmeid. Andmeid kasutatakse üldistatavalt, tagatakse isikuandmete (sh delikaatsete isikuandmete) ja asutusesiseseks kasutamiseks määratud teabe kaitse ning järgitakse seadustest ja peadirektori käskkirjadest tulenevaid nõudeid.

Lõputöös kasutab autor kombineeritud uurimismeetodeid, mis hõlmavad nii kvalitatiivset kui ka kvantitatiivset uurimist. Kvantitatiivseid uurimismeetodeid kasutades kogutakse sotsiaalsete nähtuste kohta arvulisi andmeid. Uurimistulemused peavad olema statistiliselt töödeldavad. Uurija eeldab, et sotsiaalsed nähtused on sõltumatud neid vaatlevate inimeste hoiakutest, eelarvamustest jne ning objektiivne vaatlus on võimalik. Uurimise eesmärgiks on leida korrelatsioone ning põhjus-tagajärg seoseid ja teha üldistusi. Kvalitatiivseid uurimismeetodeid kasutades püütakse sotsiaalseid nähtusi mõista, anda neile võimalikke tõlgendusi ja tähendusi. Uurimistulemusi ei ole võimalik statistiliselt töödelda või on seda võimalik teha piiratud ulatuses. (TUA I 19.01.2013)

Kvantitatiivse uurimismeetodi, ehk statistika kogumise puhul on antud töös eesmärgiks kaardistada probleemseid kohti Tallinna vanalinnas. Statistika saamiseks kogub autor politsei infosüsteemist MIS registreeritud avaliku korra juhtumite arvu tänavate kaupa. Statistika eesmärgiks on läbi viidud intervjuudest selgunud probleemide kinnitamine või ümber lükkamine.

Kvalitatiivse uurimismeetodina viib autor läbi intervjuud erinevate huvigruppide esindajatega. Põhjus, miks autor valis intervjuu, on selle eelis teiste andmekogumismeetodite (nagu ankeetküsitluse) ees paindlikkus ning võimalus andmekogumist vastavalt olukorrale ja vastajale reguleerida. Sellest lähtuvalt kasutab lõputöö autor poolstruktureeritud intervjuud.

Intervjuu struktuur koosneb viiest küsimusest ning sõltuvalt vastustest esitab autor lisa küsimusi täpsustamiseks vastuseid.

Lõputöö autoril oli plaan läbi viia intervjuu ettevõtjate esindajatest My City Hotel hotellijuhi Killu Maidlaga, Nimeta ja Tonic baar juhatajaga Marko Annioniga, MTÜ Vanalinna Selts esindajate Karita Salli ja Tõnu Pulleritsuga, Kesklinna politseijaoskonna vanalinna piirkonnapolitseiniku Triin Pooleniga ja Kesklinna konstaablijaoskonna vanema Uudo Sepaga ning Tallinna Kesklinnavalitsuse Ettevõtluse osakonna juhataja Marika Pärnaga. Põhjus, miks autor just neid inimesi intervjuerib, seisneb selles, et My City Hotell, Nimeta ja Tonic baar paiknevad just kõige probleemsemas piirkonnas ning nende esindajatega suheldes on võimalik mõista probleemi olemust ettevõtjate silmade läbi. Lisaks on üks neist hotell, mis majutab turiste. K. Sall ja T. Pullerits on aktiivsed Vanalinna Seltsi esindajad, kes käivad ja korraldavad erinevaid ümarlaudasid ning on huvitatud koostööst kõigi osapooltega. T. Poolen ja U. Sepa on politsei poolsed esindajad, kes on juba aastaid vanalinna probleemidega tegeleenud. Linna poolt oleks M. Pärna selgitused ja arvamused olulised, kuna just tema osakond tegeleb ettevõtjatele tegevuslubade väljastamisega ning nende probleemide lahendamisega.

Intervjuud viidi läbi kõigiga eelpool nimetatutest peale Marika Pärna. Põhjus, miks M.Pärnaga intervjuud läbi ei viidud, seisnes selles, et M.Pärna sõnade kohaselt ei ole temal antud teema kohta mitte midagi öelda ning kommentaare peaks küsima linnaosavanema käest. Linnaosavanemaga ei õnnestunud lõputöö autoril intervjuude läbiviimise ajal kontakti saavutada.

2.2 Selgunud probleemid seoses Tallinna vanalinna avaliku korraga

Tallinna vanalinna avaliku korraga seotud probleemid selgusid intervjuude käigus ning lisaks kasutatakse nende väidete kinnitamiseks politseipoolset statistikat ning politsei infosüsteemide poolt koostatud kaarte. Intervjuudest selgusid probleemsed kohad ja ajad. Lisaks kirjutatakse probleemidest lahti enimmimetatud: müra öörahu ajal, avalikus kohas alkoholi tarbimine ja joores inimesed tänaval, liiklusprobleem ning nõrk järelevalve

ettevõtjate üle. Täiendavalt toob autor välja tegevused mida on seni ette võetud avaliku korra probleemide lahendamiseks.

2.2.1 Probleemsed kohad ja ajad

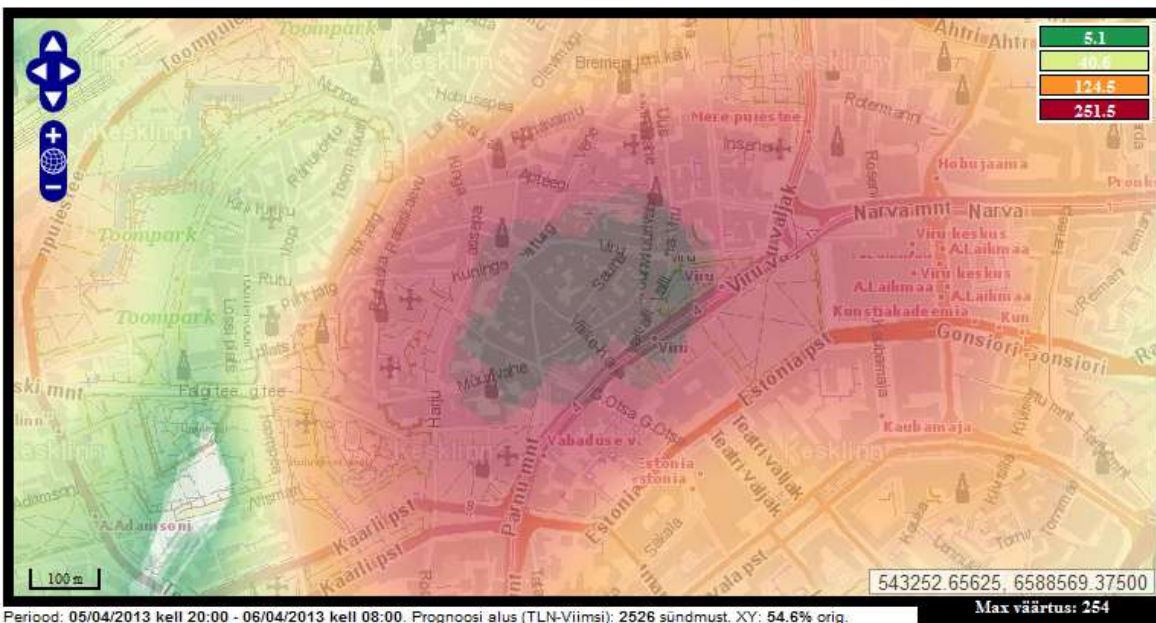
Intervjueeritavate arvates on peamised probleemsed kohad Tallinna vanalinnas Suur-Karja tänava, Väike-Karja tänava, Müürivahe ja Vana-Posti tänavate vaheline ala ehk nii-öelda „Bermuda kolmnurk“ ning samuti Rohelise turu ümbrus (Pikk tänav, Vaimu tn ja Olevimägi). Probleemse kohana toodi veel välja Sauna tänav. „Bermuda kolmnurga“ eripäraks on just meelelahutusasutuste rohkus.

Lõputöö autor lasi politsei infosüsteemil ALIS'1 genereerida patrullide väljapaneku mudelil prognoose vahetusteks Tallinna vanalinnas ajavahemikul 02.04.2013 kella 08.00 kuni 06.04.2013 kella 08.00ni. Antud ajavahemik on valitud juhuslikkuse alusel ning ei erine oluliselt muudest aegadest. Genereeritud kaartidel (vaata Lisa 1) on näha üldpilti peaaegu tervest Tallinnast ning lähemat pilti vanalinna piirkonnast. Lisaks on eraldi näha öise ja päevase vahetuse prognoosid. Lisas 1 välja toodud joonistel on näha, kuidas kuumad kohad on päevasel ajal rohkem kaubanduskeskuste ümber ning öisel ajal meelelahutuskohtade läheduses. Lisaks sellele on kaartidel näha erinevusi, näiteks et teisipäeva ja kolmapäeva õhtud on rahulikumad, kui neljapäeva ja reede õhtud. Kaartide koostamisel lasi autor mudelil arvestada vägivallakuritegude, avaliku korra, narkosüütegude, röövimise ja muude varavastaste süütegude paragrahvidega (välja arvatud juhtumid poodidest, tanklatest, eluruumidest, autodest).

Patrullide väljapaneku mudeli eesmärgiks on minevikus toimunud sündmuste põhjal lähituleviku perioodideks prognoosida kuumi kohti ehk piirkondi, kus on suurem tõenäosus ennetatavate süütegude või muude sündmuste toimumiseks. Mudel arvestab prognoosimiseks lähiajalugu, kus prognoositava vahetuse kuupäevadele eelnevad 6 nädalat ning sesoonset ajalugu, kus prognoositava vahetuse kuupäevadele eelnevad ja järgnevad 4 nädalat kahest eelmisest aastast. Sellest lähiajaloo sündmuste summaarne osakaal moodustab ligikaudu 70% ja sesoonse ajaloo kõikide sündmuste summaarne osakaal 30% (Aru, Sari 2011).

Joonis 2. Patrullide väljapaneku mudeli prognoos teisipäeva öiseks vahetuseks Tallinna vanalinnas 02.04.2013 kell 20.00 kuni 03.04.2013 kell 08.00. (ALIS 02.04.2013)

Joonis 3. Patrullide väljapaneku mudeli prognoos reede öiseks vahetuseks Tallinna vanalinnas 05.04.2013 kell 20.00 kuni 06.04.2013 kell 08.00. (ALIS 05.04.2013)

Kaardi paremal üleval nurgas paikneb legend, mis näitab kui suurele intensiivsusele kuumuskaardil kuvatavad värvid vastavad. Kaarti ümbritseva raami värv kannab samuti endas olulist informatsiooni. See väljendab sisuliselt kaardil kuvatava piirkonna suhtelist ennetusvajadust. Oluline on ka raami all paremas nurgas toodud number. Rakendus on

ehitatud nii, et mingi üksiku punkti kõige suurem võimalik intensiivsus on 256. Tõlgendada võib raami värvi nii, et kui see on punane, siis on kaardil märgitud ala kogu Eesti kontekstis olulise ennetusvajadusega, kui see on kollane, siis piirkonna ennetusvajadus on keskmine, ning kui see on roheline, siis ennetusvajadus on madal. Ehk mida tumedam on raamiäär seda probleemsem koht on. Sama on ka värvidega kaardil, mida tumedam ala, seda probleemsem on piirkond. (Aru, Sari 2011)

Prognoosi kasutab autor just sellepärast, et mudeli poolt joonistatud kaardil on näha piirkonnad, kus politsei kohalolek on kõige vajalikum. Joonistel 2 ja 3 on näha vanalinna probleemsed kohad. Mida tumedam ala, seda probleemsem see koht on. Erinevust on näha ka prognoosina, joonisel 2 on teisipäeva öö ning joonisel 3 on reede öö. Need päevad on valitud sellepärast nii, et teisipäev asub nädala alguses ning reede tähistab nädalavahetuse algust. Selgelt on eristada ka ajaline faktor, teisipäeva öösel ei ole probleemne koht nii suur, kui see on reede öösel. Kaartidel on samuti näha, et kõige probleemsemateks kohtadeks on Suur-Karja ja Väike-Karja tänavate ristumisala. Reedel öösel see ala suureneb ning hõlmab kõiki eespool toodud alade ümbrusi.

Põhjus, miks need kohad nii probleemsed on peitub selles, et neis kohtades koguneb palju rahvast. Sinna kogunetakse sellepärast, et piirkonnas on mitmeid baare ja pubisid ning ööklubisid väga väikesel maa-alal. Siiski pole probleemideks lähestikku asuvad baarid-pubid ega muud meelelahutusasutused vaid nende ees kogunevad seltskonnad, kes enamasti tulevad välja suitsetama. Kui väikesel maa-alal on väljas palju rahvast ning paljud neist on alkoholijoobes, siis on tülid kerged tekkima.

Kõik isikud, kellega intervjuu läbi viidi pidasid kõige probleemsemaks ajaks nädalavahetusi alates neljapäeva õhtust kuni pühapäeva varahommikuni, mida on näha ka lisas 1 toodud ALIS'e kaartidelt. Samuti on lisas 1 välja toodud joonistel näha, kuidas päevasel ajal ei ole vanalinn nii probleemne koht, kui öösel. Ning joonistel on näha, kuidas alates neljapäeva ööst hakkab probleemne piirkond suurenema.

Lisaks selgus intervjuudest asjaolu, et talvel ei ole probleem nii suur, kui suvel. Vanalinna Seltsi esindaja sõnul on Tallinna vanalinnas väga mõnus elada oktoobrist aprillini ehk nii-öelda külmal perioodil. „*././vanalinnas on väga hea elada alates oktoobrist kuni aprillini. See on see periood kui kõik on enam vähem rahulik.*“ (K. Sall 2013). Kevadest kuni sügiseni, mil

on vanalinna kohvikutel ja baaridel avatud väliterrassid, muutub lärm suuremaks ning inimesed kogunevad rohkem tänavatele. Lähtuvalt eeltoodust koostas autor tabeli (vaata Tabel 1), kus kasutab eelpool selgunud probleemsemate tänavatel toimepandud avaliku korra juhtumeid, mis on registreeritud politseiinfosüsteemis MIS. Andmeid tabelis on kantud MIS-i läbi politseiinfosüsteemi OPIS, kus juhtumi liigiks on märgitud „avalik kord“ (OPIS liik „Avalik kord“ hõlmab enda alla: alaealiste süütegusid, alkoholi tarvitamist, asotsiaalidega seotud süütegusid, heakorruga seotud sündmused, joores isikutega seotud sündmused, juhtumid loomadega, massirahutused, rahu rikkumised).

Tabel 1. Vanalinna avaliku korra rikkumiste arv kolme aasta lõikes probleemsetel tänavatel.

Tänav	01.04-30.09.2010	01.04-30.09.2011	01.04-30.09.2012
Suur-Karja	97 (51%)	130 (56%)	112 (52%)
Väike-Karja	15 (50%)	44 (65%)	31 (58%)
Vana-Posti	53 (49%)	44 (56%)	48 (55%)
Müürivahe	25 (39%)	30 (52%)	47 (48%)
Sauna	11 (73%)	61 (75%)	24 (58%)
Viru	111 (60%)	149 (66%)	195 (62%)
Vana-Viru	33 (52%)	66 (66%)	56 (67%)
Pikk	35 (75%)	52 (63%)	66 (69%)
Olevimägi	11 (69%)	32 (68%)	15 (71%)

Tabelis on kasutatud nii-öelda „Sooja perioodi“ 01.04-30.09. Sooja perioodi mõiste on tuletatud K.Sall intervjuust, kus ta räägib, et vanalinnas on hea elada „Külmal perioodil“, mis on oktoobrist aprillini. Tabelis olev number näitab avaliku korruga seotud juhtumite arvu antud perioodil. Sulgudes olev number näitab, mitu protsenti antud arv moodustab terve aasta jooksul registreeritud avaliku korra juhtumite arvust antud tänaval.

Tabelist on näha, et läbi aastate on suvel enamikes probleemsetes kohtades soojal perioodil rohkem registreeritud juhtumeid, kui külmal perioodil. Viru ja Vana-Viru tänavatel on soojal perioodil väga palju kohvikute väliterrasse, mis meelitavad rahvast rohkem tänaval olema ning ilma nautima. Pika tänava juures asub Rohelise turu park, kus soojal ajal koguneb

rohkelt inimesi, millest paljud on lähedal asuvate baaride kliendid, kes tulevas välja suitsetama ning võtavad baarist ostetud joogid kaasa. Lisaks kogunevad sinna ka mujalt tulnud inimesed, kes tarvitavad seal koos baaride klientidega kaasa ostetud alkoholi. Olevimäe juures asub baar „Levist Väljas“ mille kliendid tarbivad samuti tänaval alkoholi, kui tulevad välja suitsetama ning see häirib lähedal asuva motelli ja majaelanike rahu. Lisaks on Olevimäe juures Vene tänava lõpus asuva müüri vahed (umbes 15meetrit Levist Väljas baari eest), kus inimestel meeldib koguneda ja alkoholi tarvitada. Üldjoontes saab öelda, et lisaks soojale perioodile on probleeme avaliku korraga ka külmal perioodil, kuid siis on probleemseid asukohti vähem.

Intervjuudest tuleb välja, et elanike ja politsei arvamused probleemsetest kellaaegadest lähevad omavahel mõnevõrra lahku. Enamasti algab elanike jaoks probleem juba kella 23.00-st, kui kodus olevad inimesed hakkavad magama minema ning algab Tallinnas kehtestatud öörahu (Tallinna linna avaliku korra eeskiri ja avaliku koosoleku korraldamise nõuded 25.08.2005). Politsei jaoks muutuvad enamasti problemaatilisteks ajad, mil baarid hakkavad sulgema ehk kella kolmest viieni. „/.../ kõige rohkem probleeme elanike kohta peale kella 23.00 aga politsei seisukohast arvan mina, et kusagil kella kolmest kuni kella viieni /.../“ (U. Sepa 2013). Siis kogunevad suuremad rahvamassid tänavatele ning hakkavad otsima uut kohta kuhu minna, hakatakse liikuma taksode või kodu poole.

2.2.2 Müra öörahu ajal

Kõik intervjuudes osalenud isikud tunnistavad, et peamiseks probleemiks on öörahu ajal olev müra. Müra põhjuseid, mida välja tuuakse on kolm: baaridest leviv muusika, baaride ees oleva rahvamassi poolt tekitatud lärm ja liiklusest põhjustatud lärm. Eriti on toonitatud, et antud probleem on tugevnenud just lähiaastatel – öeldi, et 5 aastat tagasi, sellist probleemi polnud.

Baaridest leviva muusika põhjuseks on enamasti see, et omanik paigaldab enda baari või pubisse võimsa helitehnika ning sealt tulev heli kostub läbi maja konstruktsioonide teistesse ruumidesse või lähedal asuvasse hoonetesse. „/.../ kui pannakse need sub-wooferid kõvasti käima siis see kõik tuleb läbi seinte /.../“ (T. Pullerits 2013). Intervjuudest selgus veel, et tihti jäetakse baaride ukсед lahti ning siis on häiriv heli eriti vali. Samas peab mainima, et see ei

käi kõigi baaride kohta. Suur-Karja tänaval on pigem probleemiks baaride rohkus ning sealt leviv kompleksmüra. Kuna baarid on üksteisele väga lähedal, siis on keeruline tuvastada millisest baarist kostuv muusika ületab lubatud müranormi ning millises baaris on müra normide piires.

Rahvamassi toob tänavale suitsetamine, kuna baarides sees võib suitsu teha ainult suitsuruumis ning seal paljud inimesed suitsetada ei taha. *„Meil isiklikult on siin kaks suitsuruumi, mis mahutavad 40 inimest. Ja ja aga rahvas ei taha seal tõmmata suitsu, rahvas tahab väljas teha suitsu. Mina nt isiklikult käin väljas, mulle ei meeldi kusagil sees tõmmata suitsu – ma lähen välja suitsetama.“* (M. Annion 2013). Samuti selgus intervjuudest, et öise müra ja rahva massiline kogunemise tänavatele põhjustas baarides sees suitsetamise keelamine. *„/.../millal see olukord tänaval hullemaks läks oli see, kui siseruumides suitsetamine keelati.“* (K. Sall 2013)

Peaaegu igasugune müra tugevus, mis ületab müra norm-määra kvalifitseerub avaliku korra rikkumisena. Müra norm-määrad on kvalifitseerinud Sotsiaalminister on 04.03.2002 määrusega nr. 42 „Müra normtsemel elu- ja puhkealal, elamutes ning ühiskasutusega hoonetes ja mürataseme mõõtmise meetodid“. KarS § 262 sätestab vastutuse avaliku korra rikkumise eest, mis seisneb avalikus kohas teiste isikute rahu või avaliku korra muus rikkumises. Kahjuks KarS § 262 ei määra juriidilise isiku vastutust ehk kui öörahu või müra tekitab ettevõtte siis puudub politseil või Tallinna Munitsipaalpolitseil võimalus võtta süüdlane vastutusele. Juriidilise isiku vastutuse sätted tulevad KarS § 14, mille põhimõtetest tulenevalt peab teo olema toime pannud tema organ, selle liige, juhtivtöötaja või pädev esindaja juriidilise isiku huvides. Riigikohtu lahendi 3-1-1-82-07 järgi on laulja esinemine restoranis või ööklubis või muus meelelahutusasutuses ühiskonna poolt aktsepteeritud käitumine ning selle tõkestamine ei kuulu KarS § 262 kaitsealasse. Ehk siis antud paragrahv praktikas ei taga füüsilise isiku vastutust nendel juhtudel, kui häiriv muusika kostub toidlustusasutusest.

Lisaks puudub nii politseil kui ka munitsipaalpolitseil igasugune pädevus hinnata ja mõõta toidlustusasutusest tekkivat müratugevust. Välisõhus leviva müra järelevalve pädevus on välisõhu kaitse seaduse (VÕKS) § 135 kohaselt Terviseametil (Välisõhu kaitse seadus 05.05.2004). Kui müra levib elamutes või ühiskasutusega hoonetes, siis ka selle järelevalve on rahvatervise seaduse (RterS) § 15 järgi Terviseametil (Rahvatervise seadus 14.06.1995).

Tuvastamaks meelelahutusasutusest tulevat müra, on vaja teostada müramõõtmisi. Kuna politseil ei ole müramõõtmise pädevust, siis politsei ei saa neid läbi viia. Selleks on vaja kaebajal tellida müramõõtmised akrediteeritud firmast või Terviseametist ehk on vaja antud tegevust planeerida. Juhul, kui müramõõtjaks on Terviseamet, siis vastavalt haldusmenetluse seaduse (HMS) § 35 lg 2 tuleneb Terviseametil kohustus teavitada menetlusosalisi toimingute sooritamise taotluse esitamisest (Haldusmenetluse seadus 06.06.2001). Planeerimisel ei saa me eeldada, et just sel õhtul, kui toimub mõõtmine toimub ka müra normide ületamine. Isegi, kui tuvastatakse müranormide rikkumine jääb menetlus pädevus ja vastutusele võtmine siiski Terviseametile. Ja kui mõõtjaks on Terviseamet, siis tänu menetlusosaliste teavitamise kohustusele ei pruugi nende poolt teostatud mõõtmine anda soovitud tulemusi. Müra normide ületamisel saab linn vajadusel piirata ettevõtte lahtiolekuaegasid. Selline tegevus nõuab aega ning ei pruugi alati tulemust anda, sest kui täna linn lühendab ühe ettevõtte lahtiolekuaegasid, siis see firma lõpetab oma tegevuse ning praktiliselt kohe alustab samas kohas teine firma samasugust tegevust. Eeldada, et uus firma on pahatahtlik, õigust ei ole ning nende lahtiolekuaegu eelnenud olukorra alusel ei lühendata. Samas linn peaks kaaluma, et kui samasse kohta kolib uus ettevõtte, kellel on soov saada sarnase ettevõtlus valdkonnaga tegevusluba nagu eelmisel ettevõttel, peaks linn kaaluma eelnevalt esinenud probleeme ning tegema neist järeldusi. Lähtuvalt neist seadma uuele ettevõttele tingimusi, et vältida sarnaste probleemide tekkimist.

2.2.3 Avalikus kohas alkoholi tarbimine ja alkoholijoores inimesed tänaval

Intervjuudest selgus, et vanalinna elanike jaoks tekitab suurt meelehärmi alkoholijoores inimeste viibimine tänaval ning seda eriti öisel ajal ja nädalavahetustel. Põhjuseks, miks see neid häirib on taas nende poolt tekitatav müra. Teiseks põhjuseks on purjus inimese tõttu elanike turvatunde vähenemine, sest paljud joores isikud kipuvad minema ülemeelikuks ning nende vahel võib tekkida kaklusi.

Politseile tekitavad samuti lisatööd alkoholi liigtarvitanud isikud, kes tuigerdavad mööda tänavaid, urineerivad avalikes kohtades, lärmavad ning tarbivad avalikult tänaval alkoholi.

Lõputöö autor saab oma kogemusest lisada, et tihti on vaja toimetada vanalinnast ära kainenema isikuid, kes on joonud liiga palju, ei taju ümbruskonda ning jäävad tänaval

magama. Talvel, kui on madal õhutemperatuur, on alkoholijoores olek ohtlik – lumehanges või tänaval pikali olev isik võib nõrgema külmatunnetuse tõttu alajahtuda. Põhjuseks võib olla asjaolu, et kõikides baarides ei vaadata millises olekus isikule alkoholi müüakse. Eestis on mitmeid näiteid, kus inimene on baarist või ööklubist lahkunud ning hiljem ära külmunud. Ühe näitena saab tuua Võru juhtumi, kus 15.12.2012 leidsid politseinikud Tartu tänavalt alajahtunud naisterahva surnukeha – hilisema menetluse käigus selgus, et alkoholijoores naisterahvas oli ööklubist lahkunud ilma üleriieteta (Vasli 18.12.2012). Lisaks alajahtumisele on ebaadekvaatses olekus pikali oleval isikul oht langeda varguste ohvriks, kuna nad on varastele kerge saak.

Autori arvates võib selline olukord tekkida põhjusel, et baaris, klubis või mõnes muus meelelahutuskohas ei pruugi inimesed alati tajuda enda alkoholi taluvuse piiri. Lisaks on tänavapildis näha, et paljud on ostnud poest või kodust kaasa võtnud alkoholi, mida tänaval tarbitakse enne klubisse minekut, sest nii on soodsam, kui klubist ostes.

Autorile teadaolevalt saab mõnedest baaridest osta alkoholi plastiktopsides ning uksele ei ole ka turvameest, kes keelaks topsiga välja minemast. Alkoholi tarbimine avalikus kohas on keelatud ning seejuures ei ole vahet, millises pakendis see on. Autor oskab omast kogemusest öelda, et kõige rohkem on sellist probleemi just Rohelise turu ümbruses ning eriti suvel. Autor on seoses oma tööülesannetega suhelnud Rohelise turu pargis olevate inimestega, kes alkoholi tarvitavad ja inimesed on arvanud, et seal võibki alkoholi tarvitada, kuna baarid müüvad seda välja ning suvel on samas kohas baari terrass. Suheldes baari töötajatega, kehitavad nemad õlgu, et nemad ei saa takistada inimestel jookidega välja minemist – teenindajad müüvad alkoholi ainult baaris sees tarbimiseks.

2.2.4 Liiklusprobleem

Intervjuudest on selgunud, et nädalavahetuste öisel ajal on vanalinna teatud tänavatel väga tihe liiklus „/.../lisaks sellele inimmassile, on seal ka veel tihe liiklus – paljud autod sõidavad sealt läbi /.../ müra kandub ikka väga tugevasti ülesse.“ (K.Sall 2013). Ka lõputöö autor saab seda fakti kinnitada. Alates neljapäevast kuni pühapäeva varahommikuni on öisel ajal vanalinna sissesõit Suur-Karja tänavalt takistatud, sest parkivad taksod, kes kliente ootavad, ummistavad Karjavärava platsi esise ala. „/.../ kui see rahvas hakkab nagu vanalinnast ära

minema tulevad need igasugused jumal teab litsentsidega ja ilma litsentsideta oma tööd tegevad taksojuhid /.../ Need sõidavad kõik sinna troppi ja siis on seal mass inimesi ja mass taksosid, mass autosid /.../“ (T.Pullerits 2013). Lisaks taksodele sõidavad vanalinna sisse ka pidulisi juurde toovad või neile järgi minevad erasõidukid. Selline sõidukite tihe liiklus tekitab müra, mis kandub elanike magamistubadesse ning ei lase neil magada. Lisaks oskab autor omast kogemusest öelda, et sellised ummikud takistavad elanikel normaalset koju pääsemist ning häirivad alarmsõidukite liiklemist.

2.2.5 Mitte piisav järelevalve ettevõtete üle

Intervjuudest selgub, et vanalinnas asuvate meelelahutusasutuste üle ei teostata piisavalt järelevalvet. Vastavalt Kaubandustegevuse seadusele (KaubTS) teostab sõltuvalt paragrahvist järelevalvet ettevõtete üle Tarbijakaitseamet, politsei, valla- või linnavalitsus või Terviseamet (Kaubandustegevuse seadus 11.02.2004). Alkoholiseaduse (AS) järele teostab järelevalvet nii politsei kui ka valla- või linnavalitsus (Alkoholiseadus 19.12.2001). Need on kaks põhilist seadust, mis reguleerivad ettevõtlusega tegelemist meelelahutusasutuste üle.

Intervjuude järgi on põhiliseks probleemiks ettevõtete juures nende tegevusega seotud öörahu häirimine, mis väljendub valjus muusikas või klientide lärmakuses. Seaduse kohaselt saab linn KaubTS järgi teostada ettevõtete üle järelevalvet. Lisaks annab KaubTS § 16 lg 6 p 3 linnale võimaluse mõjutada ettevõtet täieliku või osalise kustutamise majandustegevuse registrist, kui kauba või teenuse müük registreeringus märgitud tegevuskohas või kauplemisajal kahjustab vahetus läheduses elavate või pidevalt viibivate inimeste huve. Ettevõtjate poolt elanike öörahu häirimist saab võtta, kui huvide kahjustamist.

Läbi viidud intervjuust piirkonnapolitseinikuga selgub, et linn enamasti ei reageeri politsei märgukirjadele või siis äärmisel juhul kutsuvad ettevõtja vestlusele ning sellega asi piirdub. Kesklinna politseijaoskonna praktikas on võimalik välja tuua ainult üks kord, kui linn reageeris politsei ja elanike tugeva surve avaldamise peale ning Sauna tn tegutsenud baari (vt. punkti 1.3.3) lahtiolekuaegasid piirati ajutiselt. Sellegi poolest kohtuvaidluse tõttu probleemile otsust mõju ei tulnudki, sest kui kohtuotsus jõustus, siis sai peaaegu koheselt ka ajutine piirang läbi. Mõju ei olnud sellepärast, et piirang oli kehtestatud aastalõpuni ning kohus tegi oma otsuse alles novembri lõpus.

Kahjuks ei õnnestunud lõputöö autoril saada kommentaare Kesklinna Valituse Ettevõtluse osakonna juhatajalt. Vastav ametnik leidis, et temal pole midagi öelda ning kui kellelgi selle teema kohta midagi öelda on, siis on seda Kesklinna vanemal. Intervjuude läbiviimise ajal ei õnnestunud lõputöö autoril Kesklinna vanemaga ühendust saada.

Politsei poolset järelevalvet meelelahutusasutuste suhtes võib samuti suhteliselt nõrgaks pidada. Üheks põhjuseks on ressursside vähesus ning piirkonnapolitseinikud, kes peaksid järelevalvet teostama ei jõua seda teha muude tööülesannete kõrvalt. Kui mingit kaebust konkreetse ettevõtte kohta ei tule, siis rutiinset järelevalvet teostada kahjuks ei jõuta. Teisalt peaks mõtlema, kas politsei peabki kõige üle järelevalvet pidama. Seadused annavad küll politseile niisugused õigused, kuid eelkõige peaks vastutama ja järelevalvet teostama see, kes lubasid väljastab. Politsei peaks sekkuma alles siis, kui linn on korduvalt võtnud kasutusele erinevaid meetmeid ning neist pole abi olnud.

Lisaks saab tuua välja alkoholiseaduse nõrga järelevalve nii linna kui ka politsei poolt. Praegusel hetkel pole politseil ressursi, et teostada pidevat järelevalvet alkoholi müügi üle. Alkoholiseaduse kohaselt on keelatud müüa alkoholi alaealistele või isikule, kes on liialt joobunud olekus. Selleks, et neid rikkumisi tuvastada peaks teostama järelevalvet erariietes, sest vormis ametniku juuresolekul rikkumisi toime ei panda ning hilisemalt rikkumist tõestada on keeruline.

2.2.6 Mida on ette võetud avaliku korra probleemide lahendamiseks.

Vanalinna Seltsi esindajatega läbi viidud intervjuudest selgub, et nemad on probleemide lahendamiseks korraldanud ümarlaudasid. Ühte nende poolt korraldatud ümarlauda juhtis Marko Pomerants, mille eesmärgiks oli saavutada politseiga, Tallinna linnaga ja Terviseametiga ühine arusaam probleemi olemasolust ja olemusest. Samuti selgitada välja, mis segab mürakaebuste kiiret ja tulemuslikku lahendamist; kas on vajalik mürakoormuse ja kaasnevate kahjulike keskkonnamõjude uurimine ja analüüs ettepanekute tegemiseks ning leida lahendus kuidas olukorda leevendada ja kavandada positiivseid suundumusi perspektiivis. (Vanalinna Seltsi...22.11.2011). Ümarlaua käigus selgus, et omavalitsus ei rakenda erinevatel põhjustel õigust kustutada täielikult või osaliselt majandustegevuse

registreeringut. Lisaks väitis Terviseamet, et neil on välisõhus leviva müra üle järelevalve teostamise õigus vaid osaliselt (Sall 06.12.2011).

Lisaks korraldatud ümarlauale on Vanalinna Selts esitanud pöördumise Eesti Vabariigi õiguskantsler Indrek Tederile seoses vanalinnas öörahu puudumisega. Oma pöördumises paluvad nad õiguskantsleril kontrollida Politsei- ja Piirivalveameti, kohalikku omavalitsuse ja Terviseameti tegevust kodanike põhiõiguse tagamisel müraga seotud probleemides (Sall 2011). Kahjuks õiguskantsler ei võtnud Vanalinna Seltsi pöördumist menetlusse viidates, et kui ei olda rahul Politsei- ja Piirivalveameti, Tallinna Linnavalitsuse või Terviseameti tegevustega siis on õigus pöörduda halduskohtuss. (Pedosk 2011).

Politsei on omaltpoolt alustanud diskussiooni linnaga ja ettevõtetega. Viimane kokkusaamine toimus 24.10.2012 Kesklinna politseijaoskonnas, kus osales ka lõputöö autor. Antud üritus toimus arutelu vormis ning kohale oli lisaks politseile kutsutud nii Vanalinna Seltsi, Kesklinna Valitsuse ettevõtlusosakonna ja ettevõtjate esindajad. Arutelu eesmärgiks oli juhtida ettevõtjate tähelepanu probleemidele, nende üle ühiselt arutleda ning leida võimalus kuidas oleks neid võimalik ennetada ja ära hoida. Arutellu oli kaasatud ka Dr. Jüri Ennet, kes rääkis joores inimese mõttemaailmast, lisaks esinesid oma ettekannetega Reimo Raivet (PPA Põhja prefektuuri kriminaalbüroo isikuvastaste kuritegude talituse Kesklinna teenistuse vanem) ja Juhan Ojasoo (PPA Põhja prefektuuri kriminaalbüroo varavastaste kuritegude talituse Kesklinna teenistuse vanem) kes rääkisid hetkeolukorrast Tallinna vanalinnas ning LAWIN õigusbüroo jurist Katre Kasak, kes rääkis piirkonna elanike abistamise võimalustest. Kahetsusväärseks saab pidada asjaolu, et enamik kutsutud ettevõtjaid kohale ei tulnud. Kohale tulid vaid kuue ettevõtte esindajad kahekümnest, kellele oli kutse edastatud.

Tallinna linna plaan oleks piirata toitlustusettevõtete lahtiolekuaegu vanalinnas kella 2ni öösel. Selline lahendus oleks avalikkuse huvides ning samas säilitaks huvi Tallinna kui turismilinna vastu. Selleks võttis Tallinna Linnavolikogu 21.03.2013 linnavolikogu istungil vastu otsuse esitada Vabariigi Valitsusele ettepanek KaubTS muutmiseks. Ettepaneku eesmärgiks on luua kohalikule omavalitsusele õiguslik alus piirata toitlustamisega tegelevate kauplejate tegevust võrdsetel alustel kindlaksmääratud piirkonnas lähtuvalt kolmandate isikute õigustest. Välistatakse olukord, kus olenemata pikast ja põhjalikust haldusmenetlusest ei saavutata soovitud eesmärki. Eelnõu põhjenduses juhitakse tähelepanu, et kehtiv KaubTS

võimaldab rakendada piiranguid nagu lahtiolekuaegade piiramine kauplejatele ühekaupa. See menetlus eeldab veenvate tõendite olemasolu. Senise praktika kohaselt on linn, kui haldusorgan tõendina kasutanud elanike ütlusi, tervisekaitselabori läbiviidud müra mõõtmise tulemusprotokolle ja politseiraporteid. Haldusmenetluse kõik etapid võtavad ühe kaupleja puhul aega keskmiselt pool aastat või enamgi. Lähtuvalt Riigikohtu seisukohtadest ei vali haldusorgan esimesel korral rakendatavaks abinõuks kõige äärmuslikumat (tegevuse peatamine), vaid on piirdunud ettevõtjale vähem koormava – majandustegevuse registri registreeringu osalise kustutamisega ehk kauplemisaja lühendamisega. Kuid sellisel juhul on eesmärgi saavutamine küsitava väärtusega. (TLV otsus nr. 35)

3. VÕIMALIKUD LAHENDUSED TALLINNA VANALINNA AVALIKU KORRA PROBLEEMIDELE

3.1 Meelelahutusasutuste lahtiolekuaegade piiramine

Lahtiolekuaegade piiramine aitaks vähendada mürast tingitud probleeme öörahu ajal. Kui meelelahutusasutused on suletud, siis sealt ei saa ka kostuda muusikat. Lisaks väheneks rahva kogunemine tänaval ja meelelahutuskohtade ees. Rahvas üldjuhul ei kogune sinna, kus mitte midagi ei toimu. Lisaks on välismaailmast tuua mitmeid uuringuid, mis tõestavad lahtiolekuaegade piiramise positiivset mõju õiguskorrale. Näitena saab tuua Austraalias New South Walesis Newcastle linna, kus vähenes kuritegevuse arv 37%, kui vähendati lahtiolekuaegu 1,5-2 tundi (Kypri, Jones, McElduff, Barker 2010).

Lisaks saab veel välja tuua Norras tehtud analoogse uurimuse, mis viidi läbi 18 linnas, millest kümnes linnas vähendati meelelahutusasutuste lahtiolekuaegu, kolmes neid pikendati ning viies linnas alguses pikendati ning hiljem lühendati. Uuringus selgus, et iga kauem lahti oldud tund meelelahutusasutustes suurendasid 16% vägivaldsete kuritegude arvu. Kui vähendati meelelahutusasutuste lahtiolekuaegasid ühe tunni võrra, siis vähenes vägivaldsete kuritegude arv ligi 20%. (Rossow, Norström 2011)

Nende kahe uuringu põhjal saab eeldada, et sarnane positiivne efekt oleks ka Tallinna vanalinnas. Positiivse efekt seisneks kuritegude vähenemisega, parema avaliku korraga ning müra taseme langusega. Lõputöö autori arvamuse järgi peaks tegelema pigem probleemsete piirkondades asuvate meelelahutusasutustega. Vanalinnas on mitmeid meelelahutusasutusi, mille ümbruses ei ole avaliku korra probleeme ning nende läheduses elavad elanikud ei kurda ka öörahu ajal mängiva muusika üle. Selline lahterdamine vanalinnas võib muidugi nihutada probleemset kohta ühest kohast teise ning ei kohtleks kõiki ettevõtjaid võrdselt. Kuid sellist olukorda nagu on nõ „Bermuda kolmnurgas“ mujal Tallinna vanalinnas pole, kus oleks nii väikese maa-ala peal nii palju meelelahutusasutusi. Samas piirangu kehtestamisel peab vaatama, et ei tekitataks teisele lähedal asuvatele meelelahutusasutusele konkurentsi eelist.

Lisaks võib lahtioleku aja lühendamine mõjutada ettevõtjate sissetulekut, kuid üldine turvalisus on olulisem, kui ettevõtja poolt saadav tulu. Ettevõtjal on võimalus reguleerida oma tegevust nii, et lahtioleku aegade piiramine ei mõjutaks tema tulusid.

3.2 Autori poolsed seaduse ja õigusaktide muudatuste ettepanekud

3.2.1 Kaubandustegevuse seadus

Lõputöö autor nõustub Tallinna linna poolt tehtud Vabariigi Valitsusele Kaubandustegevuse seaduse muudatuse ettepanekuga, millega tahetakse täiendada KaubTS § 12 lõikega 4 sõnastuses: „(4) Valla- või linnavolikogu võib põhjendatud juhul piirata toitlustamisega tegelevate kauplejate tegevuskohtade kauplemisaegu kindlaksmääratud piirkondades.“ Lisaks täiendada KaubTS paragrahvi 7¹ järgmises sõnastuses:

„§7¹ Kohaliku omavalitsuse pädevus kauba ja teenuse müügile esitatavate nõuete kehtestamisel

(1) Valla- või linnavolikogu võib põhjendatud juhul piirata toitlustamisega tegelevate kauplejate tegevuskohtade kauplemisaega kindlaksmääratud piirkondades.

(2) Valla- või linnavalitsuse volitusel võib haldusakti toitlustamisega tegeleva kaupleja tegevuskoha kauplemisaja piiramise kohta põhjendatud juhul anda valla- või linnavalitsuse struktuuriüksus või valla- või linnavalitsuse asutus.“ (TLV otsus nr. 35)

Muudatus annaks võimaluse kohalikule omavalitsusele kehtestada probleemsetes kohtades lahtioleku aegade piirangud. Sellega koheldaks kõiki asutusi võrdselt antud piirkonnas ning ei peaks hakkama iga asutuse kohta eraldi tõendeid koguma mis oleks mõttetult aeganõudev ja kulukas ning ei pruugiks saavutada oma eesmärki antud piirkonnas.

Lisaks tuleks muuta ka 01.01.2014 kehtima hakkava KaubTS, mis muudab kehtetuks hetkel kehtiva üksikjuhtumi menetlemise regulatsiooni ning asendab selle teatamiskohustusega. 01.01.2014 kehtima hakkav KaubTS muudatuse järgi kaob ära majandustegevuse registreeringu menetlus ning see asendatakse teatamise kohustusega. Selle tulemusena puudub linnal võimalus registreeringut mitte rahuldada. Lisaks võetakse ära võimalus KOV-I

kustutada või osaliselt kustutada majandustegevuse registreeringut. (Majandustegevuse seadustiku üldosa seadus 23.02.2011)

3.2.2 Karistusseadustik

Hetkel sätestab karistusseadustik avaliku korra rikkumise § 262 all, kuid puudub võimalus võtta vastutusele juriidilist isikut. KarS § 262 tuleks täiendada teise lõikega, kus kvalifitseeritakse ära juriidilise isiku vastutus ning karistus rikkumise eest. Samuti peab olema lahti kirjutatud selgelt ja konkreetselt mis moodi juriidiline isik saab avalikku korda rikkuda.

Karistusmäär peaks olema kindlasti rangem kui füüsilisele isikule. KarS § 47 lg 2 järgi saab juriidilisele isikule määrata rahatrahvi kuni 32 000 eurot. Antud rikkumise puhul peaks karistusmäär olema piisavalt suur, et mõjutada ettevõtet. Lisakaristusena oleks mõistlik, kui oleks võimalik piirata ajutiselt ettevõtte lahtiolekuaega. Sellist lisakaristust saaks võrrelda füüsilisele isikule määratava arestiga. Kui ettevõtte on korduvalt toime pannud rikkumisi, siis saaks kohtuväline menetleja paluda kohtul ettevõtte lahtioleku aegu piirata. Selline meede oleks kiire ning tulemus efektiivne ja tagaks elanike või piirkonnas viibivate isikute rahu.

3.2.3 Alkoholiseadus

Alkoholiseadus §40 sätestab alkohoolsejoogi jaemüügi piirangud. Alkohoolset jooki võib praegu kaasa müüa kella 10.00-22.00ni ning seaduses lubatud kohtades kohapeal tarbimiseks alkoholimüügil ajalist piirangut ei ole. Autori arvates võiks piirata kohapeal tarbimiseks mõeldud alkoholimüügi aega.

Selline piirang oleks vähem koormavam, kui lahtioleku aegade piiramine. Lisaks annab selline piirang võimaluse ettevõtjal tööd edasi teha ning võimaluse kasumit teenida. Eriti just toitlustusettevõtte, mille põhieesmärgiks peaks olema toitlustuse pakkumine, mitte alkoholile orienteeritud müügitegevus.

3.2.4 Haldusmenetluse seadus

Haldusmenetluse seadusesse peaks sisse tooma erijuhtumid, millal ei oleks vaja kõiki menetlusosalisi teavitada menetlustoimingute sooritamisest. Teavitama ei peaks sellistel juhtudel, kui teavitamise tulemus võib mõjutada menetlusprotsessi ning selle tulemusi. Selle

muudatuse mõtte seisneks selles, et näiteks kui Terviseamet hakkab teostama müra mõõtmisi kindla ettevõtte tegevuse kohta, siis nad ei peaks teavitama antud ettevõtet müra mõõtmise teostamisest. Kui ettevõtte teab, et teostatakse mõõtmisi siis tal on võimalik selleks korraks heli vaiksemaks keerata või võtta ette täiendavaid tegevusi vähendamaks müra. Sedasi ei iseloomustaks müra mõõtmine tegelikku olukorda.

3.2.5 Tallinna linna õigusaktid

Tallinna heakorra eeskirja § 6 juurde tuleks lisada täiendav punkt, mis kohustaks müügikoha omanikku tagama seda, et tema müügikohast väljapoole ei leviks müra ega muid häirivaid tegureid. Selle punktiga saaks kohustada ettevõtjat võtma tarvitusele täiendavaid meetmeid müra tõkestamiseks, kui ettevõtja soovib enda müügipunktis mängida valju muusikat.

Tallinna linna avaliku korra ja avaliku koosoleku nõuete § 4 tuleks lisada täiendav lõige, millega kohustatakse meelelahutusettevõtet tagama oma müügikoha ümbruses avalikku korda öörahu ajal samasuguses raadiuses, nagu heakorraeeskirjades ette nähakse puhtuse tagamiseks. Niisuguse punktiga vastutaks ettevõtja ka selle eest, mis tema müügikoha ees toimub. Antud punkti oleks lihtne täita, palgates turvamehe, kes sekkuks ja teeks märkusi või ajaks lärmavad seltskonnad laiali. See punkt suurendaks üldist turvatunnet ning näitaks ettevõtjate hoolivust enda klientidesse.

Tallinna linn peaks koostama veel eraldi reeglistiku ettevõtetele, mille lahtioleku aeg on kauem, kui 23.00 ning tegelevad alkoholi jaemüügiga kohapeal tarbimiseks. Lõputöö autor pakub välja soovituslikud reeglid, mis on tuletatud New Yorgi, Nashville'i ja Wilmingtoni meelelahutusasutuste soovituslikest reeglitest ning mida saaks kasutada ka meil:

- Peale kella 23.00 võivad viibida meelelahutusasutuses ainult täisealised inimesed.
- Peale kella 23.00 peab olema turvatöötaja või töötaja sissepääsu ukse juures, kes kontrollib sisenejate vanust ning olekut (liiga joobes isikuid sisse ei lastaks) ning jälgib ettevõtte esisel territooriumil olevat avalikku korda. Samuti on tema kohustuseks kontrollida, et külalised ei läheks alkoholsete jookidega või klaasidega tänavale.

- Kui meelelahutusasutuses on üle 75 külastaja peab olema lisaks ukse peal olevale töötajale saalis 1 turvatöötaja. Iga 75 külastaja kohta peab olema 1 turvatöötaja. Soovituslikult iga 5 turvatöötaja kohta on olemas üks juhtiv turvatöötaja.
- Turvatöötajad ja teenindav personal peavad kandma selgelt eristatavaid riideid. Turvatöötajatel peab olema riietel selgelt näha kiri „TURVATÖÖTAJA“ või „SECURITY“, et külastajad teaksid kelle poole vajadusel pöörduda.
- Uksel ja saalis peavad olema turvakaamerad. Uksel peab olema turvakaamera, mis näitaks tegevust ukseesisel, et hilisemalt oleks võimalik tuvastada isikuid, kes sisenesid meelelahutusasutusse. Saalis peab olema turvakaamera, et jäädvustada saalis toimuvat. Soovituslik oleks turvakaamera olemasolu ka kassade ja baarileti ääres. Politseile võimaldatakse kohest ligipääsu turvakaamera salvestustele, kui politseil on süüteomenetluse läbi viimiseks vaja näha toimunud sündmusi või videosalvestust.
- Kõik katkised/lõhutud seinad, ukсед, aknad, toolid, lauad tuleb teha korda esimesel võimalusel, et ei tekiks nn „katkise akna“ efekti. Katkise akna efekt tähendab seda, et kui üldisest keskkonnast ja heakorrast ei hoolita siis see tekitab korrarikkujale ettekujutuse, et sellises keskkonnas on rikkumine ja lõhkumine normaalne (Wilson, Kelling 1989).
- Sisekorra eeskiri peab olema ukssel nähtaval kohal.

3.3 Linna poolsed võimalused probleemide lahendamiseks

Lisaks õigusaktide muutmisele on linnal võimalik ette võtta ka muid tegevusi parandamiseks Tallinna vanalinna avaliku korra probleeme.

Liiklusprobleemi lahendamiseks on linnal võimalik keelata vanalinna sissesõitu. Hetkel on linn asunud seda ka tegema, kuid autori arvamuse järgi mitte just kõige mõistlikumal viisil. Hetkel on paljudesse vanalinna sissesõiduteede ette pandud betoonist tuvid. Betoonist tuvid takistavad lisaks erasõidukitele ka alarmsõidukite sissesõitu. Alternatiivina oleks mõistlik paigaldada teetõkked, mis vajadusel lähevad maa sisse. Süsteem toimiks hästi, kui see töötaks

näiteks mootorsõiduki registreerimisnumbri tuvastamisega. Ühtsesse andmebaasi saaks kanda kõikide autode registreerimisnumbrid, millel on vajadust piirkonda sisse sõita.

Tegevuslubade väljastamisel peaks linn lähtuma konkreetsest piirkonnast ning seal asuvatest samaliigiliste asutuste osakaalust. Näiteks, kui tänaval on juba 100 meetri sees seitse toitlustusettevõtet siis kas on mõistlik sinna veel kaheksas juurde lubada. Teise võimalusena saaks rakendada nii-öelda katseaega ettevõtetele. Näiteks kui poole aasta jooksul pole ettevõtte kohta kaebusi tulnud ning selle ümbruses avaliku korruga probleeme pole, siis on võimalus anda välja tähtajatu tegevusluba.

3.4 Koostöö KOV, politsei, kogukonna ja ettevõtjate vahel

Koostöö tugevdamine politsei ja KOV vahel peaks olema parem. Hetkel jäävad politsei poolt tehtud märgukirjades püstitatud probleemid tihti lahenduseta. „*Linn ei reageerigi nende märgukirjadele kuna Kesklinna Valitsuse eelarvest pea 90% koosneb just vanalinnas asuvatest rendipindadest*“ (T. Poolen 2013). Lisaks on Kesklinna Valitsus seni olnud suhteliselt leebe ja kasutanud vähe oma võimalusi kehtestamaks ennast ettevõtjate seas. Koostöö peaks olema selline, et kui politsei viitab probleemile siis asutakse koos selle probleemi lahendamiseks tööle ning leitakse ka lahendus. Parema koostöö huvides on muidugi vaja arvestada ka kogukonna ja ettevõtjate huve.

Praegusel hetkel on politseil koostöö suhteliselt nõrk nii kogukonnaga, kohaliku omavalitsuse kui ka ettevõtjatega. Politsei puhul jääb sageli puudu ressursist. Tulemuslik oleks hakata tegema koostööd nendega, kes seda ise soovivad ning läbi selle hakata mõjutama ka teisi koostööd tegema. Politsei ja linn peaksid omavahel koostööd tehes hakkama korraldama ühiseid ümarlaudasid – näitama initsiatiivi, kus oleks esindatud erinevate huvigruppide esindajad. Lisaks linnale ja politseile peaksid olema kaasatud nii elanike esindaja kui ka erinevate ettevõtjate esindajad (nt. hotellide esindaja, baaride esindaja, taksofirmade esindaja jne). Ümarlaudade oodatavaks tulemuseks oleks parem kommunikatsioon kõigi osapoolte vahel. Kaasates lisaks ettevõtjaid ja elanikke, aitaks see lahendada pisemaid probleeme jooksvalt ning linn ja politsei saaksid neilt paremat tagasisidet. Suuremate probleemide lahendamisel on samuti võimalik leida paremaid lahendusi, mis sobiksid kõigile osapooltele.

KOKKUVÕTE

Käesoleva lõputöö eesmärgiks oli juhtida tähelepanu Tallinna vanalinna avaliku korra probleemidele ning välja pakkuda võimalikke lahendusi nende vähendamiseks või ära hoidmiseks. Lähtuvalt töö eesmärgist püstitas autor järgmised uurimisküsimused:

1. Millised on Tallinna vanalinna avaliku korra probleemid?
2. Millised on reaalsed lahendused, mis vähendaksid Tallinna vanalinna avaliku korra probleeme?
3. Kes peavad tegelema Tallinna vanalinna avaliku korra probleemidega?

Lõputöös kasutas autor nii kvalitatiivset kui ka kvantitatiivset uurimismeetodit, eesmärgi saavutamiseks ja uurimisküsimustele vastamiseks viis autor läbi järgmised uurimisülesanded:

1. Sõnastas avaliku korra mõiste ning uuris seda mõjutavaid tegureid.
2. Leidis kolm avaliku korda puuduvat kohtulahendit, kus üheks osapooleks on juriidiline isik. Lahendites on välja toodud Pärnu, Rakvere ja Tallinna juhtumid. Pärnu ja Rakvere juhtumites on üheks osapooleks meelelahutusasutus ja teiseks osapooleks elanikud. Tallinna juhtumis on üheks osapooleks linn ning teiseks meelelahutusasutus.
3. Viis läbi intervjuud erinevate huvigruppide esindajatega, kelleks olid: Nimeta ja Tonic baari juhataja Marko Annion, My City Hotelli juhataja Killu Maidla, MTÜ Vanalinna Selts esindajad Tõnu Pullerits ja Karita Sall ning Keslinna konstaablijaoskonna vanem Uudo Sepa ja vanalinna piirkonnapolitseinik Triin Poolen. Plaanis oli intervjuu teha ka Tallinna Kesklinnavalitsuse Ettevõtluse osakonna juhatajaga, kuid ettevõtluse osakonna juhataja keeldus intervjuust.
4. Koostas politsei infosüsteemist MIS pärit avaliku korra juhtumite põhjal statistika kolme aasta kohta. Statistika koostati tänavate põhiselt ning analüüsiti suve ja talve perioodi erinevusi. Lisaks analüüsis ALIS-st pärit patrullide väljapaneku prognoosi kaarte, et näidata nädala alguse ja nädalavahetuste olukordade erinevust vanalinnas.

Uurimistöö tulemustele tuginedes toob autor välja, et peamisteks vanalinna avaliku korra probleemideks on eelkõige kõrge müratase öörahu ajal, avalikus kohas alkoholitarbimine ja

joobes isikud tänavatel. Lisaks mõjutavad kaudselt avalikku korda liiklusprobleem ja nõrk järelevalve ettevõtjate üle.

Selgunud probleemide reaalseks lahendusteks leidis autor, et on vaja teha rohkem koostööd linnal ja politseil ning vastavalt vajadustele ka ettevõtjate ja elanikega. Lisaks koostööle aitaks probleeme lahendada seaduste muutmine, millega piirata meelelahutusasutuste lahtioleku aegasid või alkoholimüügi aega.

Kuigi seaduste järgi on avaliku korra tagamise ülesanne pandud politseile, siis politsei üksinda ei suuda Tallinna vanalinnas seda tagada. Avaliku korra probleemidega peavad tegelema kõik huvigrupid. See tähendab, et oma panuse peavad andma avaliku korra tagamisse lisaks politseile ka linn, elanikud ja ettevõtjad. Ettevõtjad peaksid hea seisma selle eest, et nad ei müüks alkoholi liiga joobes isikutele ning jälgiksid, mis nende tegevuskoha ees toimub, linn peaks teostama rohkem järelevalvet nende poolt väljastatud tegevuslubade üle ning rikkuvate ettevõtjatega tegelema. Elanikud peaksid tekkinud probleemidest teavitama koheselt nii linna kui ka politseid ning vajadusel tegema ka linna ja politseiga koostööd. Politsei peaks tagama avaliku korda eelkõige tänaval.

Kuna varasemalt pole sellisel teemal lõputööd tehtud on antud lõputööl ka praktiline väärtus. On kaardistatud probleemsed kohad ning konkreetsed probleemid, lisaks on välja pakutud võimalikud lahendused.

Edasistes uuringutes saab samal teemal hakata võrdlema millist mõju avaldavad 01.01.2014 kehtima hakkavad kaubandustegevuse seaduse ja alkoholiseaduse muudatused, mis puudutavad majandustegevuse registri registreeringu menetlemise asendamise teatamise kohustusega. Lisaks saab veel uurida, millist mõju avaldavad taskuvargused avalikule korrale ja turvatundele.

Lõputöö autor tänab kõiki intervjueeritavaid, kes aitasid kaasa lõputöö valmimisele ning samuti tänab autor kaasabi eest juhendajat Marko Perist ja kaasjuhendajat Joosep Kaasikut.

SUMMARY

The thesis consists of an introduction, three chapters and a summary. The thesis is written in Estonian and the summary is given in English.

The aim of this thesis is to draw attention to the Tallinn's Old Town's public order issues and to propose possible solutions to reduce or prevent public disorder.

The research showed that the main problems of Tallinn's Old Town are high noise levels at silent hours, consumption of alcohol in a public place and influence of alcohol to persons in the street. In addition to indirectly affecting the public order, the traffic problem and the weak superintendence over the establishments was discovered.

The solution to the revealed problems is to make more cooperation with the police and the city government based on the needs of the establishments and residents. In addition, the cooperation would help to change the laws to solve problems, to limit the sale of alcohol or change the opening hours of the recreational establishments.

Although the laws of public order tasks are assigned to the police, the police alone cannot ensure the complete public order in the Old Town of Tallinn. Public policy issues must be addressed with all stakeholders. This means that the contribution to the maintenance of public order must be given jointly by the police the city, residents and businesses. Creating a safer environment should be the interest of the community as a whole and not only the police.

This work will particularly benefit those officials who deal with public order problems in the Old Town.

VIIDATUD ALLIKATE LOETELU

Aedmaa, A. 2004. Avaliku korra kaitse Eesti õigusruumis. *Juridica* VII/2004, 499-504. *Juridica* koduleheküljelt http://juridica.ee/get_doc.php?id=751 välja otsitud 19.11.2012

Alkoholiseadus, 19.12.2001, jõustunud 01.09.2002. RT I 2002, 3, 7. Redaktsiooni jõustumine 01.04.2012 RT I, 08.03.2012, 2. Riigiteataja koduleheküljelt <https://www.riigiteataja.ee/akt/108032012002> välja otsitud 20.01.2013

Aru, K., Sari, T. 2011. Patrullide analüüsipõhise väljapaneku mudeli kasutusjuhend. Versioon 1.2. http://alis-ws.smit:8080/approot/baseapp/analyysid/Patrullide_mudeli_juhend.doc välja otsitud 20.03.2013

Best Practices for Nashville Nightlife Establishments. A Partnership between the Metro-Nashville Police Dept. And various nightlife bussiness owners/operators. 31.10.2012. Nashville linna koduleheküljelt <http://www.nashville.gov/Portals/0/SiteContent/Police/docs/Madison%20Precinct/BestPracticesNightlifeEstablishments.pdf> välja otsitud 23.03.2013

Best Practices For Nightlife Establishments. Developed in cooperation with the New York City Police Department and the New York Nightlife Association. 2nd Edition 2011. New Yorki linna koduleheküljelt http://www.nyc.gov/html/nypd/downloads/pdf/crime_prevention/Best-Practices-Nightlife-2d-Ed-2011.pdf välja otsitud 11.03.2013

Boyle, D., O'Grady, K. Best Practices for Nightlife Establishments Wilmington, Central Bussiness District May 2009. Willington North-Carolina koduleheküljelt <http://www.wilmingtonnc.gov/Portals/0/documents/Development%20Services/Zoning%20and%20Permits/ABC%20Best%20Practices.pdf> välja otsitud 23.03.2013

- Carrabine, E., Cox, P., Lee, M., Plummer, K., South, N. 2008. Criminology. A Sociological Introduction, 2nd Edition. Chapter 8. Crime, Place and Space. <http://cw.routledge.com/textbooks/9780415464512/downloads/sample.pdf> välja otsitud 29.01.2013
- Graham, K., Bernards, S., Osgood, D.W., Wells, S. 2006. Bad nights or bad bars? Multilevel analysis of enviromental predictors of aggression in latenight large-capacity bars and clubs. *Addiction* 101:1569-1580
- Haldusmenetluse seadus, 06.06.2001, jõustumine 01.01.2002. RT I 2001, 58, 354. Redaktsiooni jõustumine 01.01.2012, RT I, 23.02.2011, 8. Riigiteataja koduleheküljelt <https://www.riigiteataja.ee/akt/123022011008> välja otsitud 27.03.2013
- Karistusseadustik¹, 06.06.2001, jõustunud 01.09.2002. RT I 2001, 61, 364. Redaktsiooni jõustumine 01.01.2013, RT I, 20.12.2012, 12. Riigiteataja koduleheküljelt <https://www.riigiteataja.ee/akt/120122012012> välja otsitud 04.01.2013
- Kaubandustegevuse seadus, 11.02.2004, jõustunud 15.04.2004. RT I 2004, 12, 78. Redaktsiooni jõustumine 15.01.2011, (avaldamismärke puudub). Riigiteataja koduleheküljelt <https://www.riigiteataja.ee/akt/13319877> välja otsitud 21.03.2013
- Kohaliku omavalitsuse korralduse seadus, 02.06.1993. RT I 1993, 37, 558. Redaktsiooni jõustumine 20.03.2013, RT I, 19.03.2013, 4. Riigiteataja koduleheküljelt <https://www.riigiteataja.ee/akt/119032013004> välja otsitud 21.03.2013
- Korrakaitse seadus, 23.02.2011. RT I, 22.03.2011, 4. Riigiteataja koduleheküljelt <https://www.riigiteataja.ee/akt/122032011004> välja otsitud 26.03.2013
- Kypri, K., Jones, C., McElduff, P., Barker, D. 2010. Effects of restricting pub closing time on night-time assaults in an Australian city. *Addiction* 106:303-310. <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1360-0443.2010.03125.x/pdf> välja otsitud 01.03.2013
- Laaring, M. 2012. Avaliku korra mõiste põhiseaduses. *Juridica* IV/2012, 247-261. *Juridica* koduleheküljelt http://www.juridica.ee/get_doc.php?id=1810 välja otsitud 01.12.2012

Laaring, M., Künnapu, M., Heinsoo, P., Mikiver, M., 2010. Politsei järelevalve menetlus. Õppevahend. Sisekaitseakadeemia Avaliku Teenistuse Arenuse- ja Koolituskeskus. Politsei- ja Piirivalveameti intranetist <http://ppa-siseveeb.polsise.dotAsset/52206.pdf> välja otsitud 19.11.2012

Nightlife legislation of the United States. Vikipeedia entsüklopeedia koduleheküljelt http://en.wikipedia.org/wiki/Nightlife_legislation_of_the_United_States#Background välja otsitud 11.03.2013

Majandustegevuse seadustiku üldosa seadus, 23.02.2011, jõustub 01.01.2014. RT I, 25.03.2011, 1. Riigiteataja koduleheküljelt <https://www.riigiteataja.ee/akt/125032011001> välja otsitus 27.03.2013

Pedosk, M. 21.06.2011. Õiguskantsleri Kantselei selgitus avalduse menetlusse võtmata jätmise kohta 21.06.2011 nr 14-5/110900/1103297. Vanalinna Selts koduleheküljelt <http://www.vanalinnaelts.ee/cmtls/27/57/album/233/537/download> välja otsitud 01.03.2013

Politsei ja Piirivalve seadus, 06.05.2009, jõustunud 01.01.2010, osaliselt 01.01.2012. RT I 2009, 26, 159. Redaktsiooni jõustumine 01.01.2013, RT I, 31.12.2012, 7. Riigiteataja koduleheküljelt <https://www.riigiteataja.ee/akt/131122012007> välja otsitud 03.01.2013

Rahvatervise seadus, 14.06.1995, jõustunud 21.07.1995. RT I 1995, 57, 978. Redaktsiooni jõustumine 01.01.2013, RT I, 05.12.2012, 4. Riigiteataja koduleheküljelt <https://www.riigiteataja.ee/akt/105122012004> välja otsitud 27.03.2013

Riigikohtu Halduskollegiumi kohtuotsus Ain Sats kaebus Rakvere Linnavalitsuse tegevusetuse õigusvastaseks tunnistamiseks, Kohtu asja nr 3-3-1-94-08, 09.03.2009.

Rosow, I., Norström, T. 2011. The impact of small changes in bar closing hours on violence. The Norwegian experience from 18 cities. Addiction 2011. Vanalinna Selts koduleheküljelt <http://www.vanalinnaelts.ee/cmtls/27/57/album/233/790/download> välja otsitud 01.03.2013

Sall, K. 16.06.2011. Vanalinna Seltsi pöördumine Hr. Indrek Teder Eesti Vabariigi õiguskantsleri poole. Vanalinna Seltsi koduleheküljelt <http://www.vanalinnaselts.ee/cmtls/27/57/album/233/527/download> 01.03.2013

Sall, K. 06.12.2011. Vanalinna Seltsi ettepanekud kehtiva seadusandluse muutmiseks ja täiendamiseks. Materjal saadud Tõnu Pullritsi poolt autori e-mailile 11.03.2013

Seltsist – Vanalinna Seltsi koduleheküljelt, <http://www.vanalinnaselts.ee/> välja otsitud 02.01.2013

Sloog, E. 2012. Meelelahutusasutuste mõju avalikes kohtades toime pandud vägivallakuritegevusele Tartu linna näitel. Publitseerimata magistritöö. Sisekaitseakadeemia Sisejulgeoleku instituut, Tallinn.

Sootak, J., Pikamäe, P. 2004. Karistusseadustik kommenteeritud väljaanne. (2. Täiendatud ja ümbertöötatud väljaanne, lk 562-567)

Tallinna Halduskohtu kohtuotsus haldusasjas OÜ KP Music kaebus Tallinna Keslinna Valitsuse 26.07.2011 korralduse nr 513 tühistamise nõudes, Haldusasja number 3-11-2036, 23.11.2011.

Tallinna linna avaliku korra eeskiri ja avaliku koosoleku korraldamise nõuded, Tallinna Linnavolikogu 25.08.2005 määrus nr. 43, jõustumine 01.01.2006. Tallinna linna koduleheküljelt <https://oigusaktid.tallinn.ee/?id=3001&aktid=101429> välja otsitud 23.03.2013

Tallinna Linnavolikogu otsus 21.03.2013 nr. 35. Ettepaneku esitamine Vabariigi Valitsusele kaubandustegevuse seaduse muutmiseks. Tallinna linna koduleheküljelt <https://aktal.tallinnlv.ee/static/Eelnoud/Dokumendid/oadok7983.rtf> välja otsitud 26.03.2013

Tallinna Ringkonnakohtu kohtuotsus haldusasjas OÜ Bannerton kaebus Pärnu Linnavalitsuse majandusosakonna 12.03.2008 otsuse nr 3-5/249 tühistamiseks, Haldusasja number 3-08-607, 19.11.2009.

Taylor, S. P. 22.03.1993. Experimental investigation of alcohol-induced aggression in humans. (competitive reaction-time paradigm). Alcohol Health & Research World. Access my Library koduleheküljelt <http://www.accessmylibrary.com/article-1G1-15684146/experimental-investigation-alcohol-induced.html> välja otsitud 18.01.2013

Teder, A., Simson, S., Ševtšenko, M. 06.2011. Tallinna vanalinna kinnisvara turuülevaade. Tallinna linna koduleheküljelt <http://www.tallinn.ee/est/g737s56199> välja otsitud 30.03.2013

TUA I: Kvalitatiivsete meetodite üldiseloostus. E-Õpe koduleheküljelt http://www.e-ope.ee/_download/euni_repository/file/620/Tead+_uurim_alused_I.zip/TUA%20I_%20Kval_Meet.pdf välja otsitud 19.01.2013

Vanalinn – Tallinna turism. Tallinna linna koduleheküljelt <http://www.tourism.tallinn.ee/est/esi/vaatamis/vaatamis/vanalinn> välja otsitud 02.01.2013

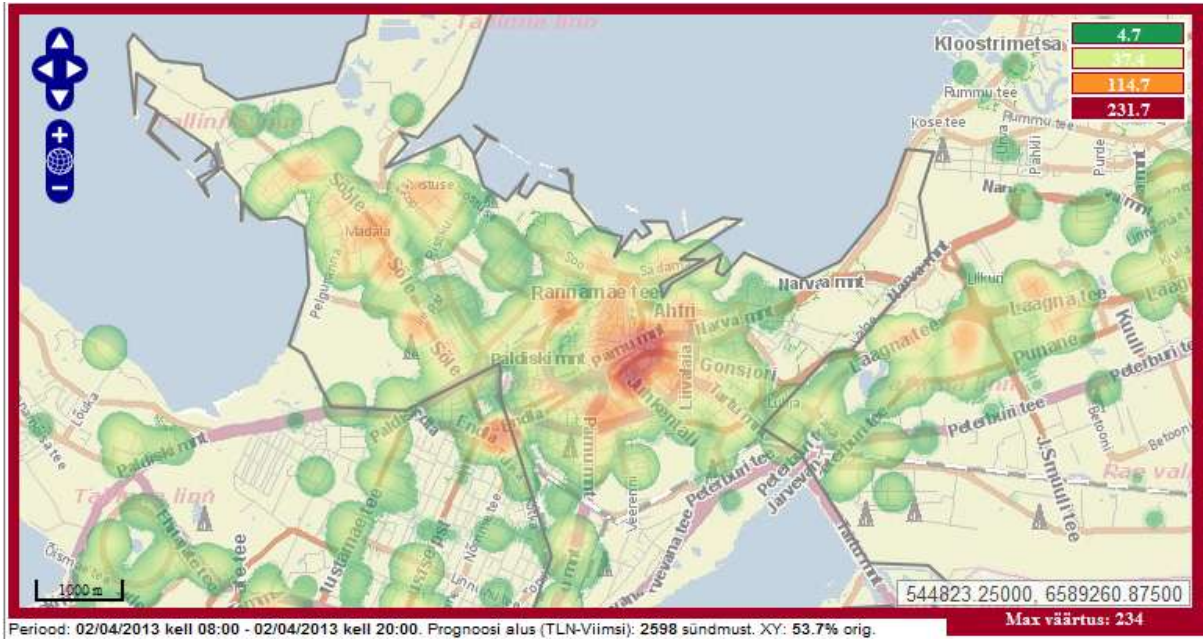
Vanalinna Seltsi korraldatav mürateemaline ümarlaua ajakava 22.11.2011. Vanalinna Selts koduleheküljelt <http://www.vanalinnaselts.ee/cmtls/27/57/album/233/641/download> välja otsitud 02.01.2013

Vasli, K. 18.02.2012. Võru ööklubist lahkunud noore neiu surma põhjuseks oli alajahtumine. Õhtuleht. Õhtulehe koduleheküljelt <http://www.oh tuleht.ee/503611> välja otsitud 27.03.2013

Välisõhu kaitse seadus, 05.05.2004, jõustunud 30.09.2004, osaliselt 27.11.2004. RT I 2004, 43, 298. Redaktsiooni jõustumine 01.03.1013, RT I, 15.11.2012, 5. Riigiteataja koduleheküljelt <https://www.riigiteataja.ee/akt/115112012005> välja otsitud 26.03.2013

Wilson, J.Q., Kelling, G.L. 02.1989. Making Neighborhoods Safe. The Atlantic Monthly 263:46-52. The Atlantic koduleheküljelt <http://www.theatlantic.com/past/politics/crime/safehood.htm> välja otsitud 01.03.2013

LISA 1. JOONISED

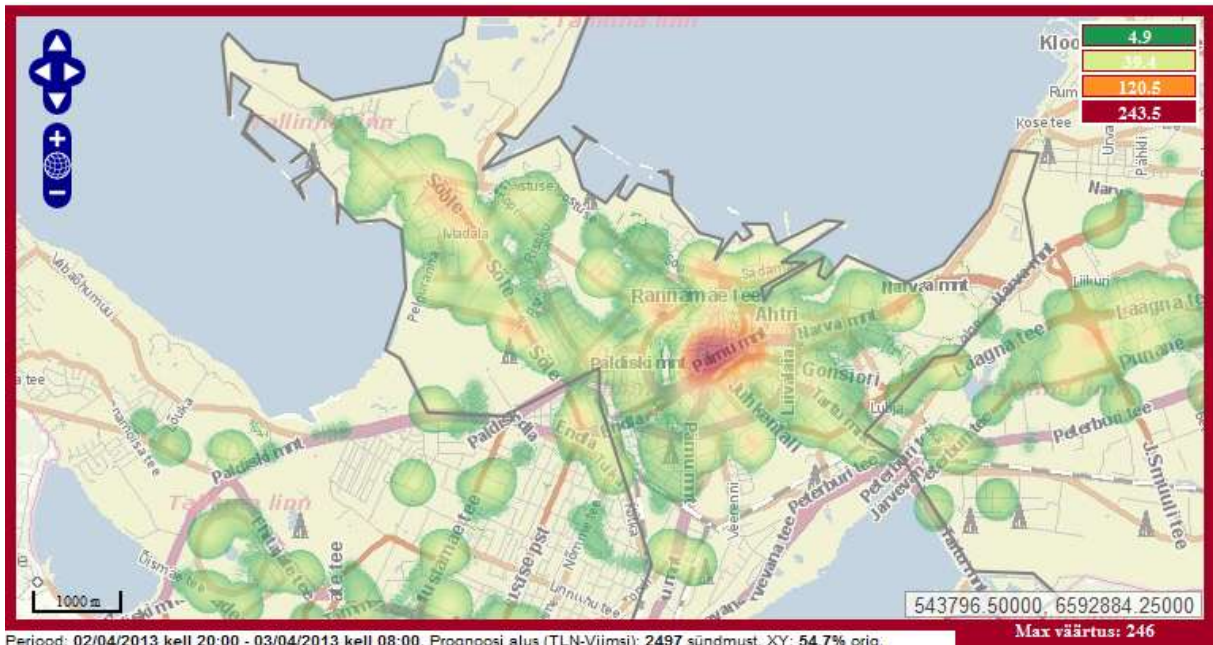

Joonis 4. Patrullide väljapaneku mudeli prognoos teisipäeva päevaseks vahetuseks Tallinnas 02.04.2013 kell 08.00 kuni 02.04.2013 kell 20.00. (ALIS 02.04.2013)

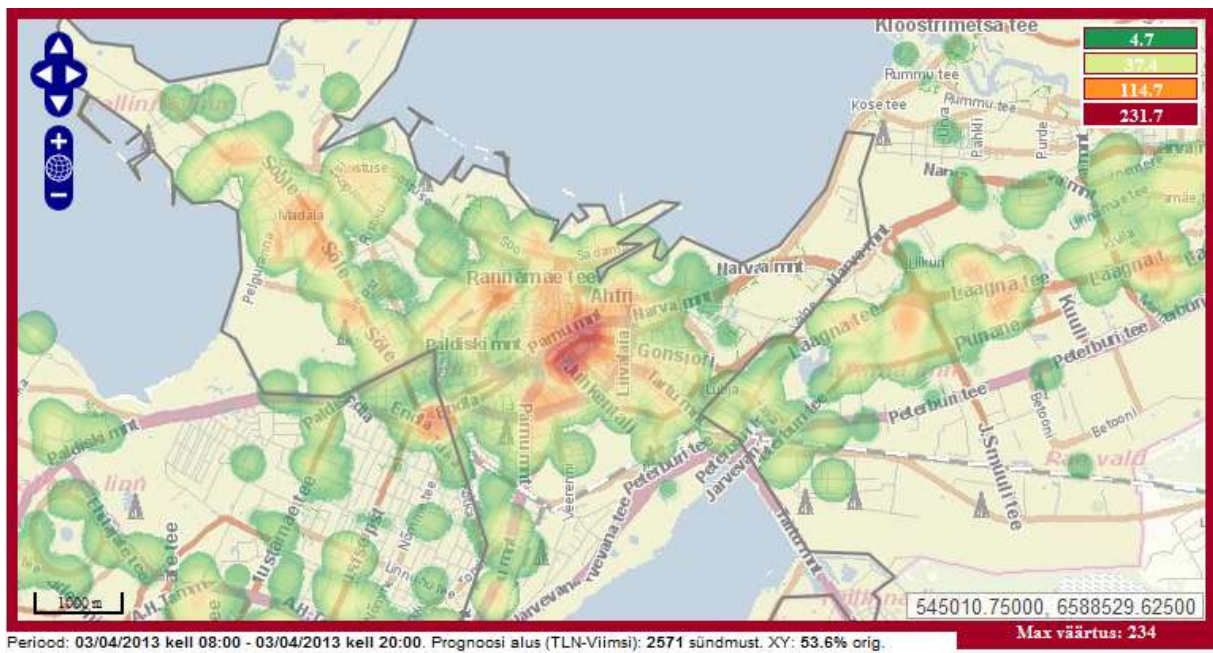

Joonis 5. Patrullide väljapaneku mudeli prognoos teisipäeva päevaseks vahetuseks Tallinna vanalinnas 02.04.2013 kell 08.00 kuni 02.04.2013 kell 20.00. (ALIS 02.04.2013)

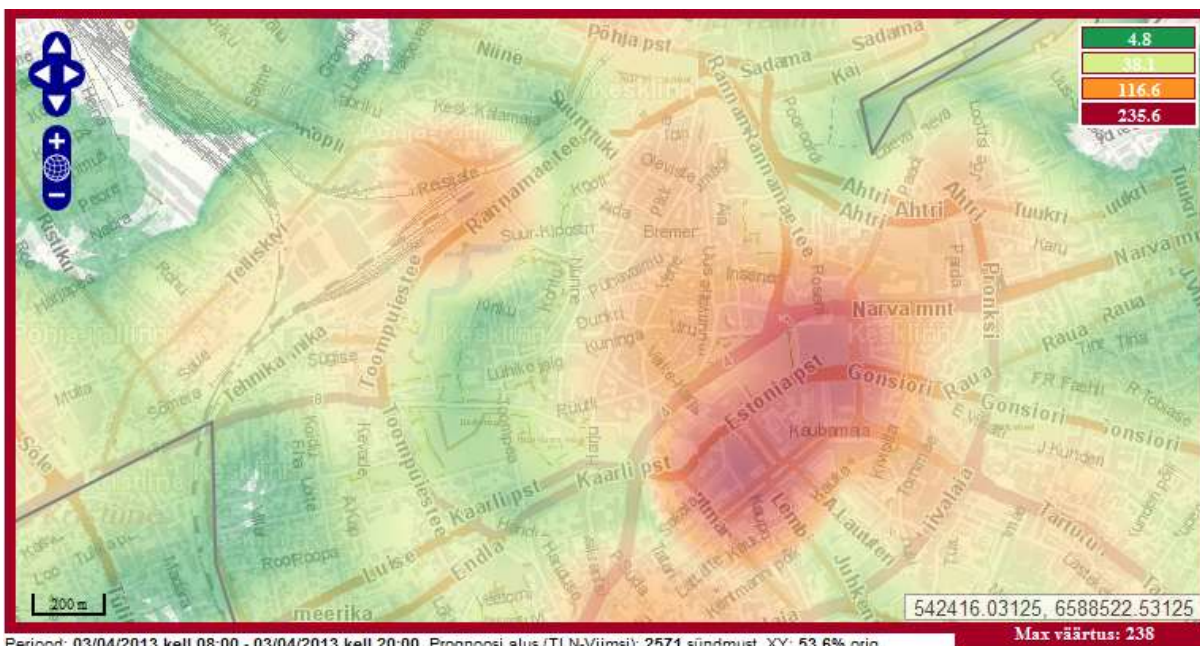

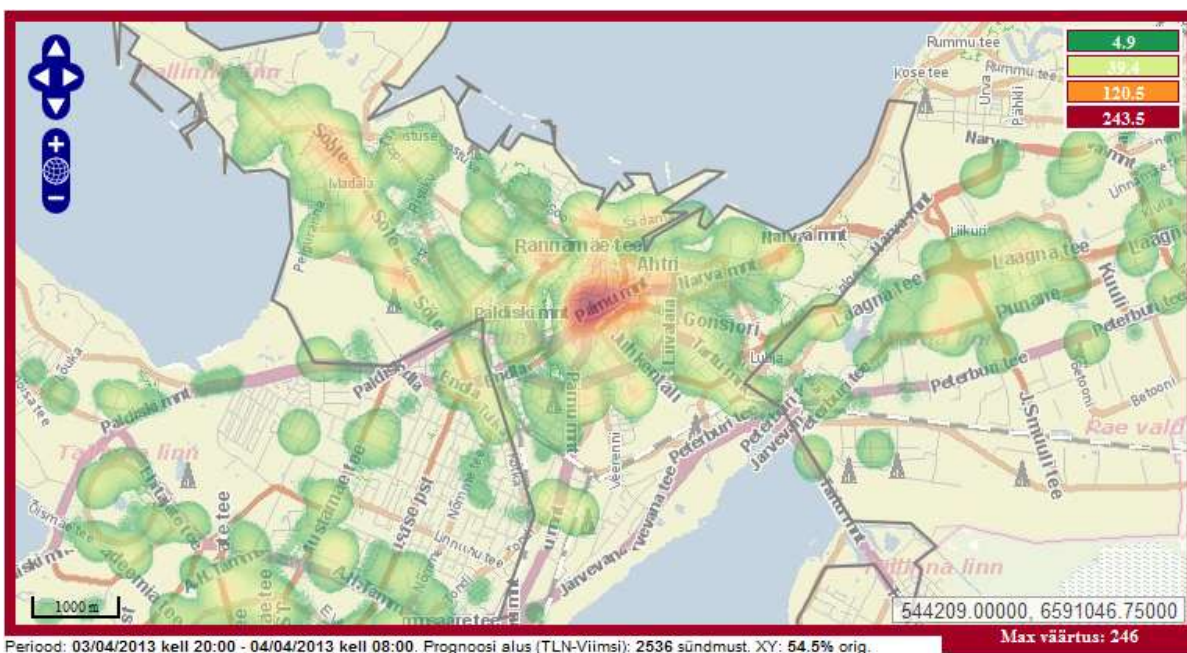
Joonis 6. Patrullide väljapaneku mudeli prognoos teisipäeva öiseks vahetuseks Tallinnas 02.04.2013 kell 20.00 kuni 03.04.2013 kell 08.00. (ALIS 02.04.2013)

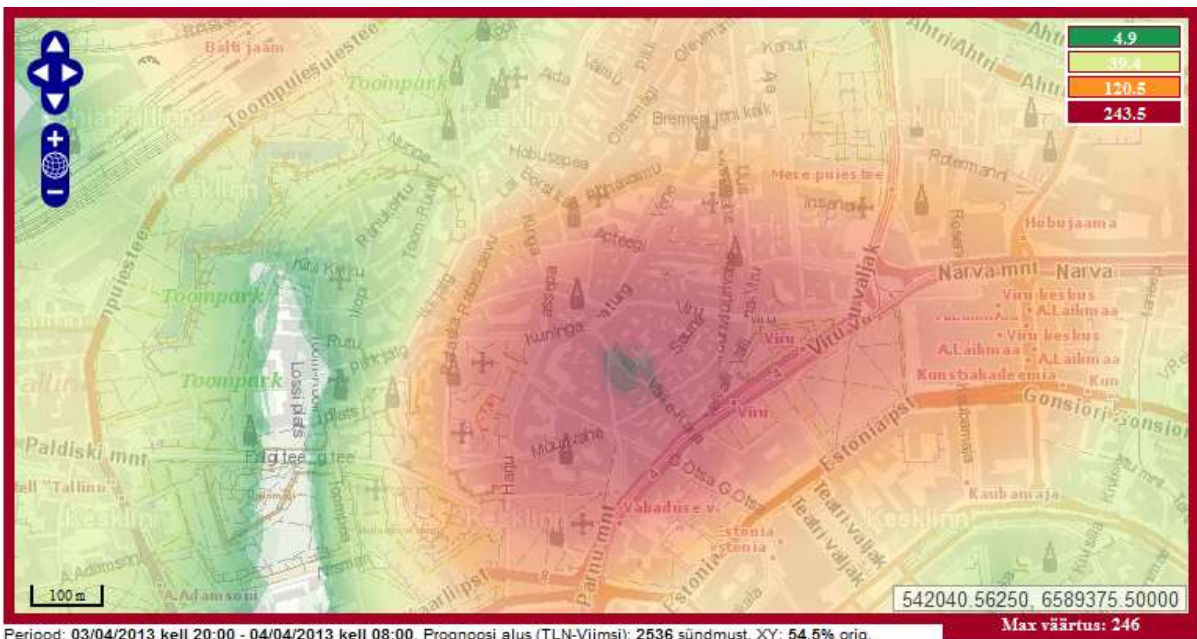
Joonis 7. Patrullide väljapaneku mudeli prognoos kolmapäeva päevaseks vahetuseks Tallinnas 03.04.2013 kell 08.00 kuni 03.04.2013 kell 20.00. (ALIS 03.04.2013)

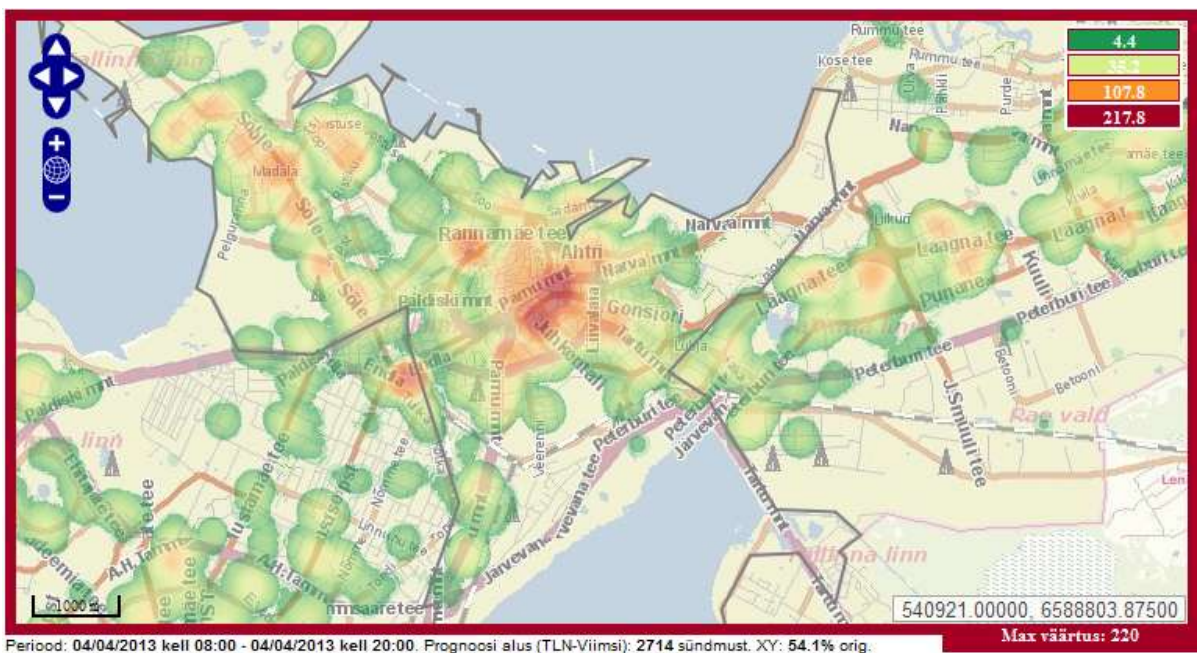
Joonis 8. Patrullide väljapaneku mudeli prognoos kolmapäeva päevaseks vahetuseks Tallinna vanalinnas 03.04.2013 kell 08.00 kuni 03.04.2013 kell 20.00. (ALIS 03.04.2013)

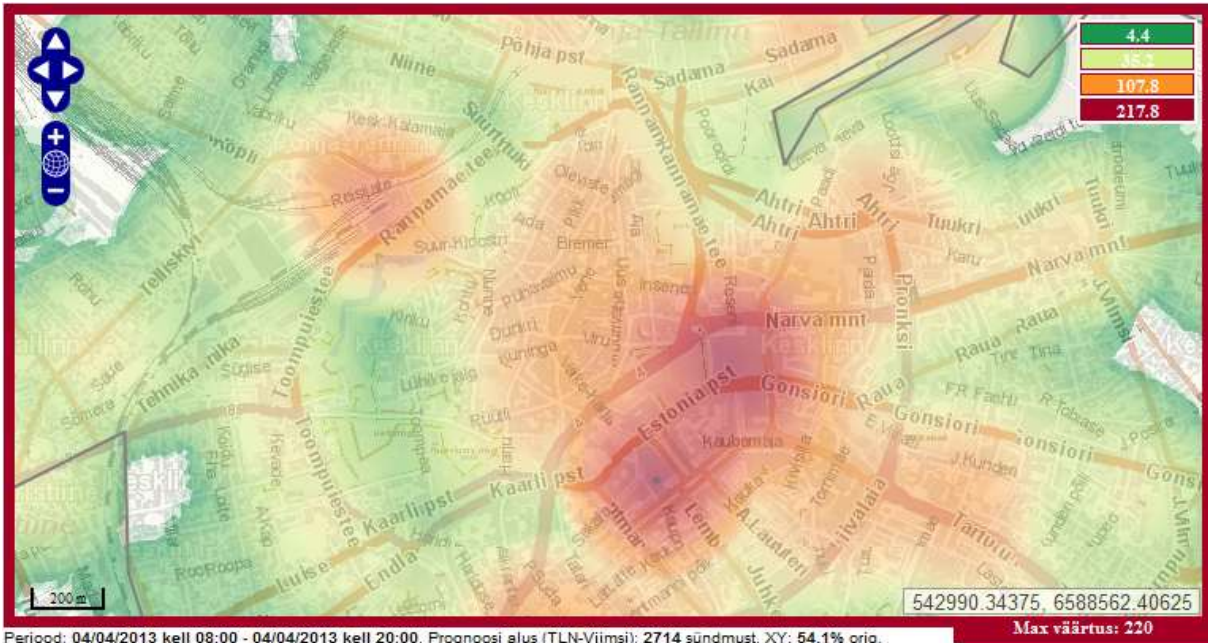
Joonis 9. Patrullide väljapaneku mudeli prognoos kolmapäeva öiseks vahetuseks Tallinnas 03.04.2013 kell 20.00 kuni 04.04.2013 kell 08.00. (ALIS 03.04.2013)

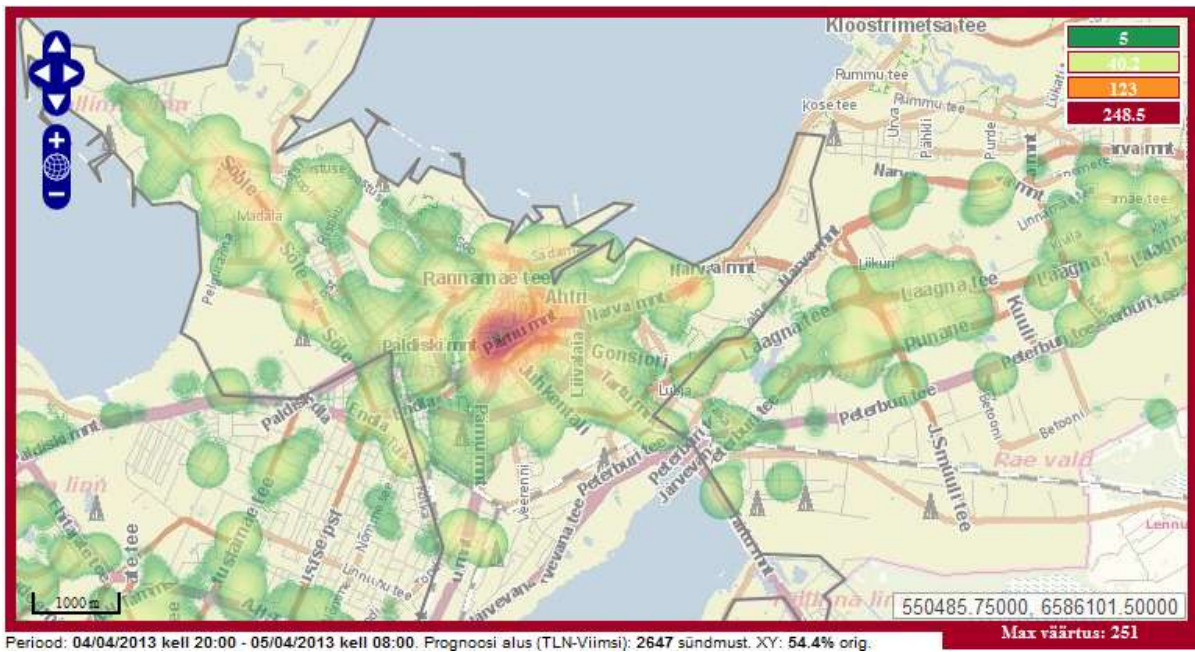
Joonis 10. Patrullide väljapaneku mudeli prognoos kolmapäeva öiseks vahetuseks Tallinna vanalinnas 03.04.2013 kell 20.00 kuni 04.04.2013 kell 08.00. (ALIS 03.04.2013)

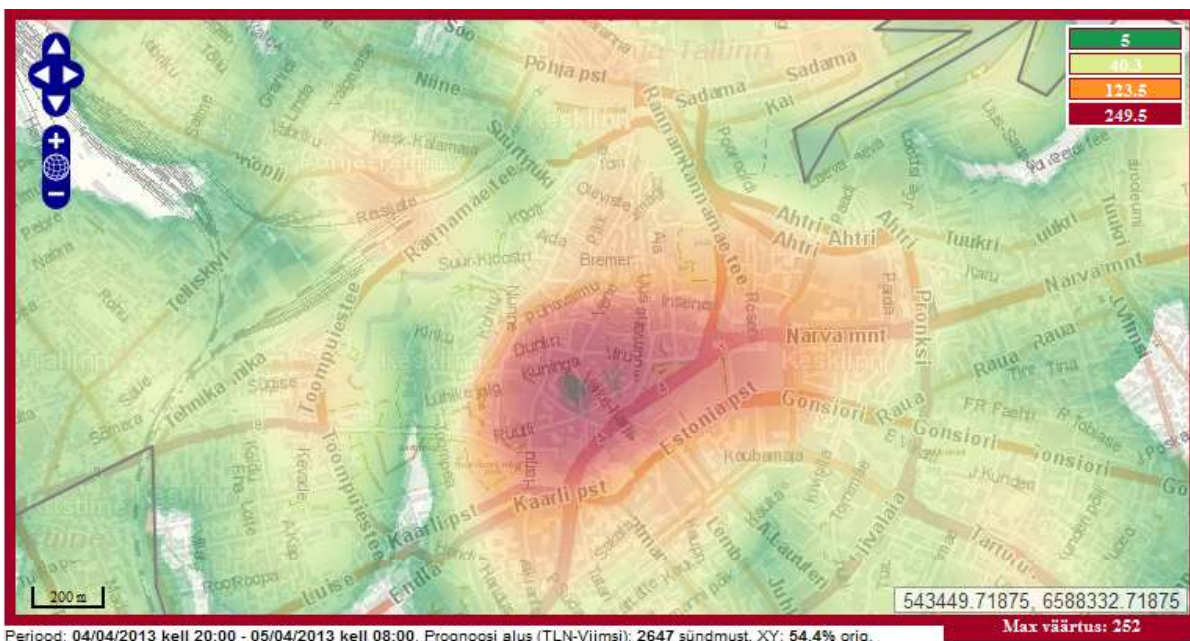
Joonis 11. Patrullide väljapaneku mudeli prognoos neljapäeva päevaseks vahetuseks Tallinnas 04.04.2013 kell 08.00 kuni 04.04.2013 kell 20.00. (ALIS 04.04.2013)

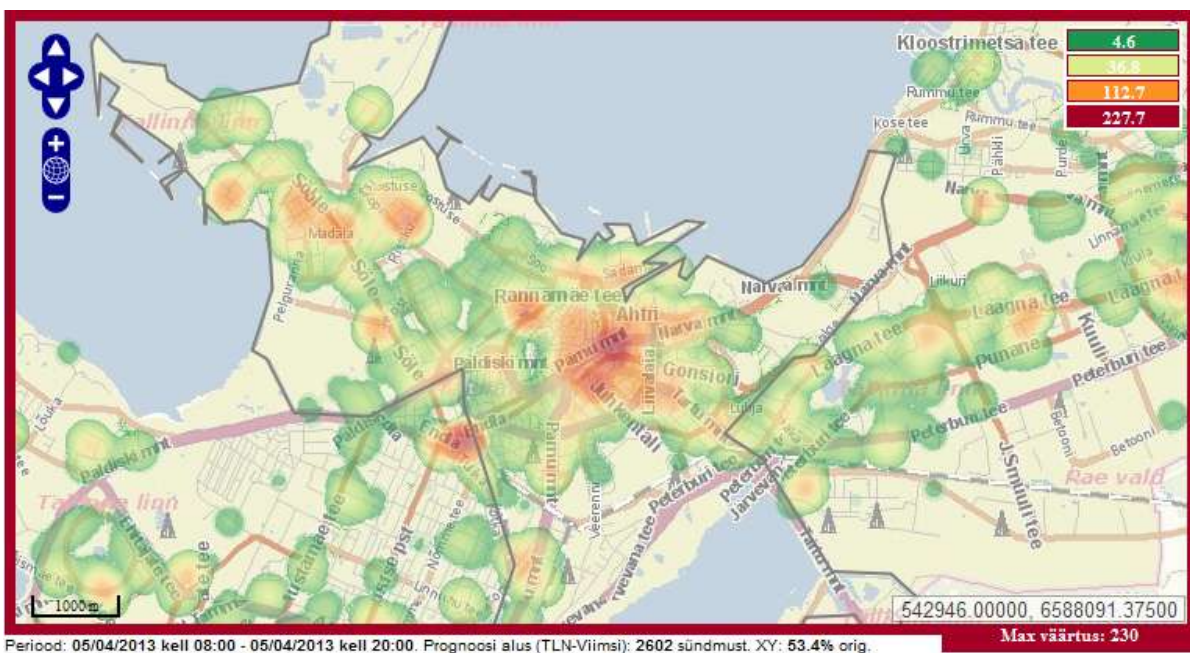
Joonis 12. Patrullide väljapaneku mudeli prognoos neljapäeva päevaseks vahetuseks Tallinna vanalinnas 04.04.2013 kell 08.00 kuni 04.04.2013 kell 20.00. (ALIS 04.04.2013)

Joonis 13. Patrullide väljapaneku mudeli prognoos neljapäeva öiseks vahetuseks Tallinnas 04.04.2013 kell 20.00 kuni 05.04.2013 kell 08.00. (ALIS 04.04.2013)

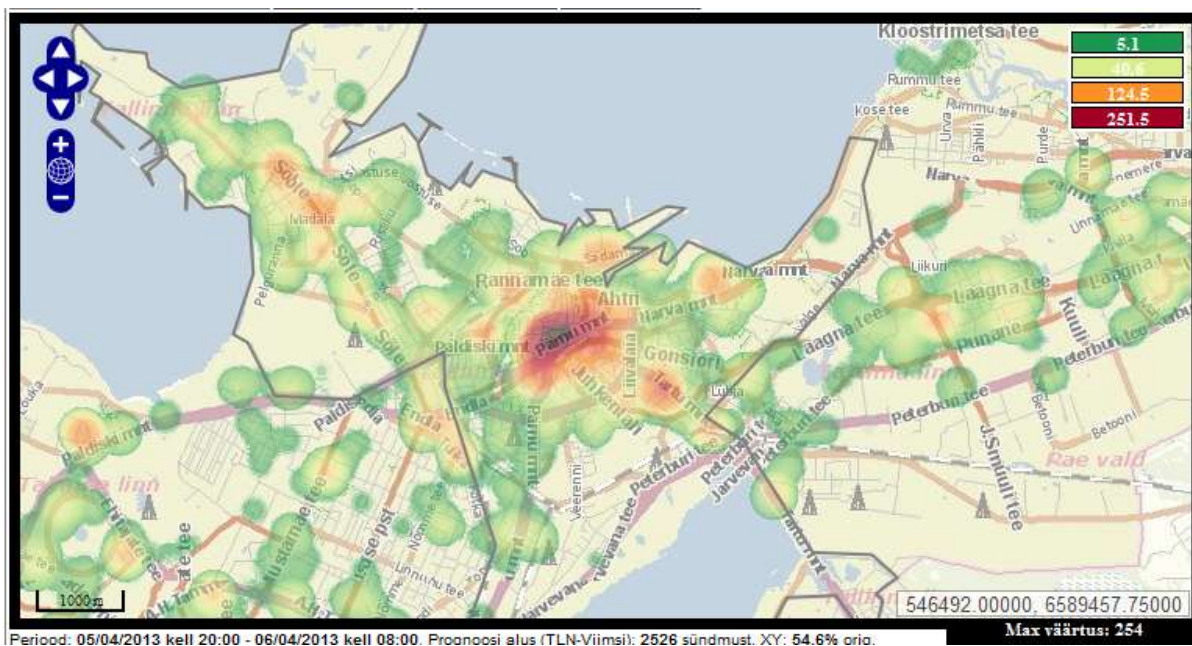
Joonis 14. Patrullide väljapaneku mudeli prognoos neljapäeva öiseks vahetuseks Tallinna vanalinnas 04.04.2013 kell 20.00 kuni 05.04.2013 kell 08.00. (ALIS 04.04.2013)

Joonis 15. Patrullide väljapaneku mudeli prognoos reede päevaseks vahetuseks Tallinnas 05.04.2013 kell 08.00 kuni 05.04.2013 kell 20.00. (ALIS 05.04.2013)

Joonis 16. Patrullide väljapaneku mudeli prognoos reede päevaseks vahetuseks Tallinna vanalinnas 05.04.2013 kell 08.00 kuni 05.04.2013 kell 20.00. (ALIS 05.04.2013)

Joonis 17. Patrullide väljapaneku mudeli prognoos reede öiseks vahetuseks Tallinnas 05.04.2013 kell 20.00 kuni 06.04.2013 kell 08.00. (ALIS 05.04.2013)

LISA 2. TRIIN POOLEN INTERVJUU

Intervjueeritav: Triin Poolen, Kesklinna konstaablijaoskonna Vanalinna piirkonnapolitseinik

Intervjueerija: Rando Savitski

Koht: Tallinn, Kolde pst 65. Kesklinna politseijaoskond

Läbiviimise aeg: 09.01.2013

Mis on Teie arvates peamised probleemid Tallinna vanalinnas?

Taskuvargad – eriti suvel, kuna palju turiste on linnas. Baaride ja kõrtside ees alkoholi tarbimine, st et baarid ja kõrtsid ise ei kontrolli, et nende kliendid jookidega välja ei läheks. Kerjused. Lõbustusasutustest kostuv vali muusika ja inimeste kogunemine öisel ajal baaride ja klubide ette suitsetama – ka suitsuhais levib välisõhust akende kaudu korteritesse.

Probleem on ka see, et Tallinna Kesklinna Valitsus ei kontrolli enne äripinna rendile andmist, et mis asutus sinna konkreetselt tuleb ja seega on tihtipeale häiritud vanalinnas elavate inimeste öörahu.

Mida olete ette võtnud vanalinna avaliku korra probleemide lahendamiseks?

Ümarlauad koos linnaosavalitsuse, terviseameti ja politseiga.

Regulaarselt nõ avalikku korda rikkuvate baaridest teavitame Kesklinna valitsust, et lühendada näiteks ajutiselt lahtiolekuaegu vms.

Kuidas on linn reageerinud Teie ettepanekutele ja märkustele?

Linn on vaid ühel korral lühendanud ajutiselt klubi Plub aegu, aga see ei jõudnudki kuskile, kuna terve see pool aastat, kui piirang oli, käis linn Plubiga kohtus ja lõplikku võitjat ei selgunudki, kuna enne sai piirang läbi. Linn ei reageerigi nende märgukirjadele, kuna Kesklinna Valitsuse eelarvest pea 90% koosneb just vanalinnas asuvatest rendipindadest. Kui ühe asutuse kohta on neile meie poolt palju märgukirju läinud, siis nad tavaliselt kutsuvad probleemse asutuse omaniku enda juurde jutule ja sellega asi piirdub. Kuid enamjaolt mõne aja möödudes on olukord baaris endine, see tähendab, et rikkumised jätkuvad.

Millised kohad on Teie arvates probleemsemad vanalinnas? Miks?

Sauna tänav, Suur-Karja tänav, Roheline turg – nendes kohtades on palju baare ja kõrtse, mille ees inimesed tarvitavad alkohoolseid jooke, tekivad kaklused ja räägitakse omavahel kõval häälel, mis häirib ümberkaudseid elanikke, kes tahaks magada. Samuti suitsetatakse ja urineeritakse ning selle kõige tagajärjel on ka tänavad väga reostatud ja haisvad. Viru Väravate mägi – isikud kogunevad, tarvitavad alkohoolseid jooke, alaealised suitsetavad.

Mis on Teie arvates kõige probleemsemad ajad?

Neljapäevast laupäevani ja kellaajaliselt on kõige probleemsem aeg 02.00-05.00 – kaklused ja selleks ajaks on paljud suutnud end juba alkoholist üle juua.

Kuidas Teie arvates oleks võimalik parandada avaliku korra probleeme Tallinna vanalinnas? Kes peaks sellega tegelema?

Probleemiga peaks tegema nii politsei kui ka linnaosavalitsus, aga see saab toimida ainult tugevas koostöös. Hetkel ma ei näe, et see koostöö väga hästi sujuks, kuna linna eesmärk on teenida kasumit ja politsei peab tagama avalikku korda.

Minu arvates saaks probleemi lahendada sellega, et linn kontrolliks ruume rendile andes, et mis asutus sinna tuleb ja arvestaks ka seda, kas antud piirkonnas elab regulaarselt kodanikke.

Kindlasti on mõningal määral kasu ka sellest, kui nädalalõppude tippaegadel oleks probleemses kohas nõ profülaktikaks ka politseipatrull.

LISA 3. UUDO SEPA INTERVJUU TRANSKRIPTSIOON

Intervjueeritav: Uudo Sepa, Kesklinna konstaablijaoskonna vanem

Intervjueerija: Rando Savitski

Koht: Tallinn, Kolde pst 65. Kesklinna politseijaoskond

Läbiviimise aeg: 19.03.2013

Mis on Teie arvates peamised probleemid Tallinna Vanalinnas?

Peamised probleemid... Mis seal ikka on? Avaliku korra probleemid?

Mis on avaliku korra probleemid siis nädalavahetustel – mis on probleemiks?

Räuskavad ja laamendavad vanalinna külalised, kes ei pea avaliku korra ja alkoholiseaduse nõudeid mitte millekski.

Millised kohad on probleemiks vanalinnas ja miks?

Seal, kus on pubisid rohkem, Suur-Karja, Väike-Karja pluss siis veel see... Mis tänav see ongi seal Rohelise aasa või turu juures?

See on Pikk tänav.

Pika tänava ümbrus, kus on sellised alkotarbimise pubid, kus on rõhku pandud alkoholi tarbimisele ja selle läbimüügile.

Mis on Teie arvates kõige probleemsemad ajad?

Mis ta võib siis olla.... Tavaliselt ongi kõige rohkem probleeme elanike kohta peale kella 23.00, aga politsei seisukohast arvan mina, et kusagil kella kolmest kuni kella viieni, siis kui pubidest hakkab rahvas ära minema. Kui see lärm seal on, kui need pubid lahti on – umbes kella üheteistkümnest kuni kella neljani ja siis, kui külastajad lahkuma hakkavad.

See siis nädalavahetustel?

Jah, nädalavahetustel, nädala sees suhteliselt harva peaks see probleem olema. Rahvast küll on, aga...

Suvel?

Suvel ka, suvel on probleemideks muud asjad – kohalikke elanike häirivad terrassid lahtioleku aegadel, mis rikub öörahu – nädalapäevad läbi, kui turistide hooaeg tuleb – et mingid *italianod* või ma ei tea ka, kes seal sumisevad veiniklaasi taga. Põhimass käib ikkagi neljapäeva öö, reede öö ja laupäeva öö.

Kuidas Teie arvates oleks võimalik parandada avaliku korra probleeme Tallinna vanalinnas ja kes sellega tegelema peaks?

Sellega peaks tegelema alates kohalikust omavalitsusest, lõpetades riigi kui politseiga ja sinna vahepeale jäävad siis vanalinna elanikud kui ka need ettevõtjad. Põhirõhk peaks olema ikkagi kohalikul omavalitsusel, ettevõtjad ja siis riik politsei näol. Kolmekesi käsikäes. Ütleme, et linn ja politsei üksi ei tee midagi, kaasata tuleb sinna ka ettevõtteid.

Kuidas neid siis lahendada? Linn peab küll koostööd tegema, aga mis oleksid lahendused? Lahenduseks oleks see, et oleks probleeme vähem linnas. See oleks lahendus. *Point* on selles, et ettevõtted kõik tahavad, et tegeletaks probleemi lõpp-produktiga, selle müra tekitava isikuga ja tänaval kuseva või siis alkoholi tarbiva isikuga, aga tegelikult peaks olema see, et baarid peaksid järgima Eestis kehtivaid seadusi ja järgima neid. Ja siis mitte müüma klientidele alkoholi, mitte laskma seal oma baari territooriumil läbustada ja räusata jne. Samas peaksid ettevõtjad üksteisega koostööd tegema. **Põhimõtteliselt järelevalve ettevõtete üle on siis nõrk?** Noh, järelevalve on nõrk selles suhtes, et riigipolitseil pole ressursi ja järelevalvet seal tänaval teha – sellega ei jõua sa kuhugi. Täna viid kaks joodikut ära ja homme tulevad kolm uut mujalt asemele, kes ei tea asjast midagi ja lärmavad seal tänava peal. Üks asi oleks näiteks riigi poolt karmistada tubakaseadust – keelata tubaka tarbimine tänava peal. See viiks kliente kohe vähemaks tänava peal. Ja teine asi olekski see, et ettevõtjatega koostöös mõjutada, et ettevõtjad ise tunneksid huvi, et mis tema ukse taga toimub. Ja et kui inimesel on ikka silm krõllis, siis baaridaam ei müü talle edasi – et müüb niikaua, kui rahakott kannatab ja jalg kannab.

Ja mida olete Teie ette võtnud, et Tallinna vanalinnas avaliku korra probleeme lahendada?

Meie oleme teinud otsa lahti ja hakanud suhtlema ettevõtjatega ja linnaga ja nüüd vaatame kuhumaani me see suvi jõuame. Kuna juht vahetus (*Keslinna politseijaoskonna juht vahetus. V.Pärna asemele tuli V.Pöder*), siis vaatame, et kas hakkame otsast pihta või jätkame sealt, kus pooleli jäi. **Ja kuidas siis linn reageerib politseipoolsele vestlusele?** Noh, linn on aldis kaasa tulema. Siiani ei tehtud eriti midagi, aga nüüd on vähemalt algatatud sealt linnavalitsuse või volikogu tasemel see – kuidas öelda nüüd... **Vähendada baaride lahtiolekuaegasid?** Jah, et seaduseelnõuks ei saa seda veel nimetada, aga ettepaneku seaduseelnõu algatamiseks, et anda rohkem võimu kohalikule omavalitsusele – ütleme, et lõbustusasutuste tegevuse, ütleme siis kureerimises, haldamises, kavandamiseks, muutmiseks jne.

Aga kas see oleks lahendus probleemile, et kui me sulgeme varem baarid, siis inimesed tulevad tänavatele. Ei tule tänavatele. Siis ongi see, et kui baarid on kinni ja pole enam selle allikaks, siis ongi meie asi – peab linn ja riik leidma selle ressursi, et paarkümmend politseinikku siis nädalavahetusel tänavale lähevad ja puhastavad tänavaid, ütleme, sellest kontingendist, kes avalikult tarbivad alkoholi. Praegu on see, et nad on lõbustusasutuste külalised, joovad seal lahtistest topsidest või salaja pudelist kuskil jne. Nad on seal kliendid ja ei saa sellepärast tervet tänavat tühjaks viia. Aga kui nad lihtsalt istuvad seal kusagil Rohelise turu peal või Harjumäel jne õllepudel näpus, siis on see juba riigipolitsei asi.

LISA 4. KARITA SALL INTERVJUU TRANSKRIPTSIOON

Intervjueeritav: Karita Sall, Vanalinna Selts

Intervjueerija: Rando Savitski

Koht: Tallinn, Lühike jalg 4, kohvik Matilda

Läbiviimise aeg: 18.03.2013

Mis on Teie arvates peamised probleemid Tallinna Vanalinnas – avaliku korra probleemid?

Põhiline on ikka öörahu puudumine öörahu ajal. Enamasti just nädalavahetustel teatud piirkondades ei ole võimalik öösel magada. Ja ma ütleks, et kuna ma ise elan vanalinnas juba 15 aastat, siis viimase 5 aasta jooksul on see järjest eskaleerunud. Probleem on sügavamaks läinud – öörahu probleemid järjest hullemaks läinud. Ja ka mulle tundub, et kui varasemalt oli selline üks piirkond – mis puudutab seda kurikuulsat „Bermuda kolmnurka“ – nüüd on tekkinud selliseid probleemseid kohti juurde, see ei ole enam ühe piirkonna probleem.

Millised on probleemsed kohad Teie arvates vanalinnas?

Kõige hullem on ikkagi see sama „Bermuda kolmnurk“, kuhu kogunevad inimesed Suur-Karjast ja Väike-Karjast, kui seal baarid tegutsevad ja vastu hommikut sulgevad. Ja siis see, mis sinna jääb, Taco baar, mis on 24 tundi ööpäevas lahti – sinna kogunevad ka Hollywoodi külastajad, kui Hollywood kinni pannakse. See on kõige mastaapsem ja suurem probleem. Seal on ka veel see teema, et lisaks inimmassile on seal ka veel tihe liiklus – paljud autod sõidavad sealt läbi ja üks vanalinnas seal kitsaste tänavate piirkonnas – osa tänavaid on kitsad. Bermuda on iseenesest laiem, aga kõrvaltänavad: Vana-Posti – sealt see müra kandub ikka väga tugevasti üles. Ja teine probleemne piirkond on Rohelise turu ümbrus (Pikal tänaval ja Olevimäe ümbruses). Seal on väike park, kus kõige hullem periood on suvel. Seal on ka väikeseid baare, mis on lahti hommikul kella 5-6ni. Seal on vist Vaimu tänav – ma enam neid nimesid ei mäleta – Bonaparte'i (Pikk 45) kõrval läheb alla üks väike tänav. Seal all on üks baar, ma selle nime ei tea (**kunagi oli seal baar „Juuksur“**) – selle maja elanikud on Seltsile müra kurnud. Olevimäel on „Levist Väljas“, seal piirkonnas tarbitakse tänaval palju alkoholi

ja on müra. Seal oli kunagi selline projekti tüüpi baar, mis oli müüri sisse ehitatud – ma selle nime ei mäleta – selliseid kohti on seal üsna mitu. Ja kus nüüd enam väga probleemi ei ole – vähemalt eelmisel suvel kaebusi eriti ei tulnud – on Vana-Virus „Deja Vu“ kant. Ma saan aru, et nemad olid omavahel mingeid asju lahendanud. Sauna tänav oli paar aastat järjest väga pikalt probleemne. Seal muidugi baarid – ühed sulgevad ukсед ja teised avavad jälle – kui probleem laheneb ning baar läheb ära, siis tuleb kohe uus asemele ning seal on praktiliselt võimatu elada. Need on vist enamik. Vist on Venuse ümbrus on, kuid seal elab väga vähe inimesi – kus on „Butterfly Lounge“ ja terve see nurk, sealt ei ole meile Seltsi kaudu tagasisidet tulnud. Siiski ma arvan, et meil kas ei ole seal kontakte või on seal väga vähe elanikke. Kui see lärm seal käib, siis seal kas ei ela keegi väga pikaajaliselt või siis ei ela kedagi, kes kaebaks.

Mis on kõige probleemsemad ajad Teie arvates? Aastaringselt.

Aastaringselt siis kõigepealt. Kõigepealt ütlen kindlasti, et vanalinnas on väga hea elada oktoobrist aprillini. See on periood, kui kõik on enam-vähem rahulik. Ma ju mõistan, et kui me vanalinnas elame, ei saa me nõuda haudvaikust, kui inimesed siin liiguvad – see on täiesti normaalne ja see ei ole ka probleem. On kahte tüüpi müra – kui läheb selliseks kisakakluseks või teine asi – baaride tümps, mis tuleb läbi maja konstruktsioonide. Liiklus on ka veidi teistmoodi, mõni paneb maja ees autos muusika põhja. Lisaks see pidev autode sõelumine just kitsamatel tänavatel. Talve perioodil ning vahel nädalavahetustel on see üleelata – kui tuleb siis mis siis ikka. Olukord läheb väga keeruliseks maist, kui avatakse tänavaterrassid. Siis püsib selle ajani, kui need terrassid suletakse. Sõltub muidugi ilmast. Eelmisel suvel oli olukord rahulik, kindlasti osaliselt tänu sellele, et kell 23.00 ei tohtinud seal enam keegi tegutseda ja ka ilm oli halvem. Varasemad kaks suve olid väga keerulised ja mürarohked. Kellaajaliselt ütleks, et kui enamik baare oma ukсед sulgevad, siis inimesed liiguvad ühest kohast teise umbes kahe-kolme ajal. Teine tippaeg on pigem viie ajal, kui ööklubid suletakse. Siis ongi need samad punktid, millest meil enne juttu oli. Kui rahvas liigub, siis see nii väga ei võimendu, välja arvatud punktid, kus sajad inimesed kogunevad. Kui paar inimest juttu ajab, ei ole see veel probleem. Isegi kümme veel mitte. Kui aga juba viiskümmend-kuuskümmend inimest ühes kohas on, siis see võimendub – nad ei pea karjuma ega kisama, aga lihtsalt hääle kõla on kosta.

Kuidas Teie arvates oleks võimalik neid probleeme lahendada? Kes sellega tegelema peaks siis?

Ma arvan, et kellegi peale üksinda kindlasti näpuga näidata ei saa. Seal peab olema ikka linn, politsei, kohalik kogukond ja ka ettevõtted peavad koostööd tegema. Meie hinnangul on see nii-öelda reeglistik juba põhimõtteliselt loodud – on öeldud, millal öörahu kehtib. Probleem on selles, et seda ei suudeta tagada. Ühest küljest ei ole linnavalitsus võtnud ette paljusid samme, et ettevõtjatega konkreetselt tegeleda – kas muuta avamis- ja sulgemisaegu või kaaluda alkoholimüügi loa äravõtmist. Ütlevad, et nende käed on seotud, nad ei saa ning neid antakse kohtusse – selles mõttes see reeglistik puudub. Teisest küljest arvan, et ka politseid ei ole vanalinnas piisavalt. Ühest patrullautost vanalinna peale, kui on palju rahvast liikvel, eriti just nädalavahetuse perioodil, kindlasti ei piisa. Politsei peaks kindlasti olema rohkem nähtav nii külaliste kui ka elanike jaoks, et tekitada turvatunnet. Ka meie omalt poolt, see kogukond, ei saa ainult minna näpuga näitama ning oma õigust taga nõudma, et tahame magada. Meiegi mõistame seda, et vanalinnas on mürarikkam, aga päris nii olla ei tohiks, et suve jooksul ei saa ühelgi nädalavahetusel magada. Minu arvates oleks vaja seadusi rohkem täpsustada, et politseil oleks võimalik ettevõtjaid rohkem vastutusele võtta – et realselt mingid karistused oleksid. Praegused trahvid, mis on, ei motiveeri kedagi. **(Politsei ei saa praegu ettevõtjaid trahvida** – mõeldud siis KarS § 262 järgi). Seal on see seadusandliku muudatuse vajadus, et politseile suuremaid õigusi anda, ja ma arvan ka, et linnavalitsus omalt poolt peaks jõulisemalt tegutsema. Isiklikult pooldan ka seda, et sulgemisaegade suhtes võiksid mingid piirangud olla. Kellaajad 2 ja 3 on juba päris suur vastutulek. Teiseks ei saa ettevõtjad ja lõbustusasutusi kõiki ühtemoodi võtta – kohvik, restoran, baar ja ööklubi ei saa olla ühtemoodi reguleeritud. Selleks, et sul oleks teatud õigused, on sul ka teatud kohustused. Võib-olla saaks seadusandlust siis nii muuta, et tegevuslubade väljastamisel oleks ööklubidel ühed õigused koos kindla vastutusega ning baaridel samamoodi omad õigused ja kohustused. Üks asi, mida ma ei öelnud –mida on kindlasti ka teie inimesed palju öelnud – et olukord tänaval läks hullemaks, kui siseruumides suitsetamine keelati. Tänu sellele on nüüd tänaval oluliselt rohkem rahvast. Seda saaks lahendada ehk näiteks sisesuitsuruumidega, et hoida inimesi tänavalt siseruumides, et edasi-tagasi käimist oleks vähem. **(See ei ole nii lihtne, suheldes „Nimeta baari“ esindajaga, öeldi, et seal on kaks suitsuruumi, mis mahutavad 40 inimest, kuid keegi seal väga olla ei taha)**. Siin tulebki siis panna baarile kohustus hoida

korda ka tänaval. Üks võimalik lahendus, mis on siit läbi käinud – näiteks kui suvel renditakse terrassipinda, siis ka pärast selle sulgemist oleks ettevõtjal, kelle oma see on, kohustus oma majaesist suuremal määral kontrolli all hoida. Nende vastuväide on, et seal on ka muid inimesi, kes linnas liiguvad. Praegu puudub neil kohustus inimeste eest, kes lähevad nende ruumidest tänavale alkoholi tarbima. **(Suurendada siis ettevõtjate vastutust ka majaesise üle.)** Jah, kindlasti – see aitaks ka politseid ning motiveeriks ka ettevõtjaid... Mujal riikides on esiteks nii, et baari ei lasta, kui oled juba nii täis, et ei suuda püstigi seista, et ka meil peaks baari omanik võtma suurema vastutuse, et nii purjus inimesele enam jooke ei müüda ja teinekord ei lastaks isegi sisse. Ma arvan, et see hoiaks ära purjus inimeste, kes langevad ohvriks või kaklustesse, baaridesse ja tänavatele sattumise. Ikkagi peaks ettevõtjal olema rohkem vastutust.

Mida olete Teie Vanalinna Seltsis ette võtnud, et avaliku korra probleeme lahendada?.

Mida me ikka teha saame. Mõni aeg tagasi, kui me kõik üksikisikutena kaebasime nii linna kui ka politseisse, siis oli näha, et see väga ei toimi. See oli ka üks põhjustest, miks selts üldsegi loodi – et kogukonda ühendada ning et probleemi näeksid ka teised osapooled. Meie kui kogukond oleme loonud sellise organisatsiooni, kes oleks partner linnale, politseile, kõigile, ning esindakski meie kogukonna huve. Et oleks partner, kellega rääkida. See on esimene asi ja kõige lihtsam samm. Nüüd oleme alustanud dialoogi kõikide osapooltega. Oleme politseiga palju rääkinud, oleme linnaga rääkinud ja ka natuke riigi tasemel lobitööd teinud, et seadusandluse tuleksid mõned muudatused, mis aitaksid seda olukorda lahendada. Kohati võib-olla siiski jäävad käed lühikeseks. Meie oleme omad ettepanekud seadusandluse täpsustamiseks ja olukorra parandamiseks teinud ja ma väga loodan, et sealt mõned asjad ka töösse lähevad. Teiseks eesmärgiks on, et omad inimesed oskaksid käituda, pöörduda, et seda oma müraprobleemi lahendada. Oleme selgitanud, kust saab näiteks müramõõtmist tellida; et inimesed oleksid ikka järjekindlad, teeksid ikka politseile ka kirjalikke avaldusi, sest ma saan aru, et teie puhul on probleem see, et baari omanikule öeldakse, et on palju kaebusi olnud, aga kui politseil kaebusi pole siis teie ei saa ka ju tegutseda. Meie tegevus on ka seda kohalikku inimest harida ja anda talle võimalus kasutada erinevaid vahendeid. Lisaks koguda ka infot, inimeste enda nägemusest – eks siin vanalinnas elab ka ju ettevõtjaid, kes on seotud ka nende baaride, kohvikute ja restoranidega. Tegelikult nemad esindavad ju kahte poolt. Siin ongi see

tasakaalupunkti leidmine. Me ei saa õigustada, et teeme ainult nii. Praegu on see kaalukauss läinud väga ettevõtja poole kaldu. Pigem ongi meie tööks laiem teadvustamine.

Mis te arvate, kas linn soosib praegu ettevõtjaid rohkem kui vanalinna elanikke?

Ma arvan, et läbi aegade on ta kindlasti ettevõtteid toetanud. See üks samm, mida nad on ettepanekuna teinud – lahtiolekuaegade lühendamine – see on pigem selline poliitiline samm enne valimisi. See ei ole väga sisuline ning nad ise on ka välja öelnud, et nad väga loodavad, et see läbi ei lähe. Samas pean ma tõdema, et ma mõne maailmavaate pooldaja ei ole, kuid praegune Kesklinna vanem on esimene, kes üldse elaniku vaatevinklist on midagi teinud – on öelnud, et siin peaks mingi tasakaalupunkti leidma. Samas ma ei tea, kui edukas ta selles on, aga arvan, et linn ei ole kasutanud kõiki oma võimalusi ettevõtjate ohjamiseks ja reguleerimiseks. Ma loodan, et tendents neid rohkem reguleerida ja sel teemal tegutseda ikkagi jätkub.

Avaliku korra probleemides mainisite te öörahu – kas siis baaride või baarikülastajate poolt, kes tänaval on. Mis on konkreetsemad põhiprobleemid?

Probleeme on kahte tüüpi. Üks on see inimmass tänaval. Siin on raske öelda, kas nad on just selle või teise baari külastajad või lihtsalt ostnud endale pudeli viina ja tulnud tänavale seda ära jooma ning lihtsalt baari ees hängivad – see kontingent. Teine on öörahuprobleem, mille all ma ka ise aastaid kannatasin – läbi konstruktsioonide leviv tümps. Pean oluliseks mainida, et praegune seadusandlus lubab avada ööklubi või meelelahutusasutuse nime all tegutseva toitlustusettevõtte ükskõik kus. Mina elanikuna ei saa kunagi kindel olla, et kui minu maja all on äripind, siis kunagi võib tulla sinna baar, mis on 24/7 lahti. Minu arvates tuleks küll rohkem reguleerida, kus piirkondades selliseid asutusi avatakse ning kui neid nii väga palju on, siis kas sinna mahub veel juurde. Mujal riikides küsitakse kogukonna käest tihti, kas tohib midagi sellist teha ja kogukonnal on ikkagi õigus. Meil see absoluutselt puudub – tulebki sul ühel hetkel sinna baar ja ta võib olla lahti niikaua kui tahab, müüa alkoholi niikaua kui tahab ja öeldakse, et kui ei meeldi, koli ära. Mõned inimesed elavad vanalinnas juba aastakümneid, aga ettevõtted tulevad ja lähevad. Vastus Sinu küsimusele on, et peamiseks probleemiks on läbi konstruktsioonide kostuv tümps ja inimeste tekitatud tänavamüra.

LISA 5. TÕNU PULLERITS INTERVJUU TRANSKRIPTSIOON

Intervjueeritav: Tõnu Pullerits, Vanalinna Selts

Intervjueerija: Rando Savitski

Koht: Tallinn, Uus 29

Läbiviimise aeg: 13.03.2013

Mis on Teie arvates peamised probleemid Tallinna vanalinnas?

Eks see peamine probleem on ikkagi öisel ajal purjus inimeste massiline viibimine tänaval. See on tagajärg. Aga me võime hakata lahterdama, mis seda kõike põhjustab. **Purjus inimesed – see on üks probleem, aga mis seda tekitab?** Purjus inimeste viibimisega tänaval kaasneb müra. See on vanalinna inimeste jaoks – nende jaoks peamine, kellel on öörahu mure. Inimesed, kes lihtsalt lähevad õhtul koju ja ei teagi ööelust midagi, kuulevad vahel, et keegi jaurab tänaval, mingi purjus seltskond läheb mööda tänavat. See ajab öösel üles küll. Või kui kuskilt tuleb tümakas, siis seda on kuulda. Näide on mul siin olemas. Kui Levikas (*baar Levist väljas*) käib kõva tümakas, siis seda on öösel kinnise aknaga kuulda. Aga öösel tahavad inimesed ka lahtise aknaga magada. Üks asi on siis müra, mis kaasneb nende purjus inimestega ja teine asi on muidugi see, et suur osa noortest tuleb vanalinna meelt lahutama konkreetse eesmärgiga end purju juua. Kui kell kaks võib veel rääkida meelelahutusest siis pärast seda jäävad siia püsima – ütleme, et kella viie-kuueni nautima seda, mida neile pakutakse – need, kes tahavad ennast purju juua. Ja pakutakse – tähendab, et pakutakse ja need on siis nii-öelda tehnilised nüansid, mida ma kirjeldasin – inimeste hoiakud on muutnud, purjus peaga tänaval viibimist ja alkoholi tarbimist tänaval ühiskond enam ei tauni. See on kaasa toonud olukorra, et baarid töötavad selliselt, kus neil klientide ligimeelitamise huvides oleks võimalikult tihe liikumine tänava ja baari vahel. Isegi kuni selleni välja, et mõned asutused neist jätavad ukse lahti. Siis me ju kujutame ette, et kui baaris sees – mõned kasutavad ärimudelina kõva tümakat – on osa noori, kellele see sobib meelelahutusena – miks ka mitte, aga siis peab ka piisav heli isolatsioon olema. Nüüd tehakse üks spetsiaalselt lahti ja kell kolm öösel. Need asutused on kohe konkreetselt teada. Seal Väike-Karja 4 on Embassy. **See on praeguseks suletud.** Vaatame, mis suvel ette tuleb, võib-olla tuleb jälle mingi uus.

Noh, ma ei tea, aga on konkreetsed asutused, kes kuritarvitavad. Tõsi, et ettevõtjad on ise murelikud – eriti Raekoja platsi kohvikupidajad on üritanud selles suunas midagi teha, et ettevõtjad ka omaltpoolt midagi ette võtaksid, hoiaksid uksi ja aknaid kinni. Meil oli juttu, et tehku tamburid. Kui sees nii kõva lärm on, siis... Meil ettevõtete kasutusload ehitusseaduse ja projekteerimise tingimustes ei sätesta täpselt, mis asi on toitlustusettevõtte. Mujal maailmas on niimoodi, et kui ettevõtja läheb taotlema litsentsi alkoholi müügiks, on see piiritletud: kas siis müüb seda ruumides sees või müüb seda välja. Siis on seal kirjeldatud tema tegevus. Tegevused on kirjeldatud selliselt, et me võime rääkida ööklubidest ja tantsuklubidest – on selge vahe, mis on publi, mis on restoran, mis on kohvik, mis on tantsuklubi. Ettevõtete tegevusele on reaalsed nõuded, näiteks, kes töötab öösel, sellel peab olema 75 inimese kohta turvamees ja see on kohustus. Meil on see kõik vabatahtlik ja ettevõtjad räägivad, et teevad omalt poolt kõik ja mis tänaval on, selle vastu ei saa midagi teha ning milleks on meil siis politsei, kes peabki tagama avaliku korra. Selline suhtumine ongi kaasa toonud selle, et kuna asutuste rohkusest on tingitud ilme, inimeste arusaam, et vanalinnas nii-öelda meelelahutus sellisel kujul toimubki ja see mõjub magnetina noortele – ka alaealistele. Siis ongi see, et neid inimesi koguneb juba nii palju, et sellises tavapärasel mõistes politsei suudaks lahendada need küsimused mingis väikelinnas, kus on tänavapeale kaks sellist ööklubi või – seal on ikka asi kontrolli all, tunned inimesi ja lähed räägid nendega. Aga nüüd, kui meil on siin viisteistkakkümmend tükki üheskoos pundis, tekib juba teoreetilise seadusandluse seisukohast tõendite kogumise küsimus – igaüks ütleb, et see ei ole ju mina. Ja praktikas peabki selle olukorra peale käsi laiutama – ei saagi tuvastada, kui tegemist on kompleksmüraga, kus on viis asutust, üks on vaiksem ja teine tugevam. See vaiksem-tugevam on aga subjektiivne hinnang. Lähed sinna müramõõtjaga, objektiivne tõend puudub. Tähendab, et üksikjuhtumi põhine õiguskaitse on liiga suure tõendamise koorumusega, see tähendab, et inimene juba enam hakkama ei saa. Kohalik omavalitsus, kellel peaks samuti järelevalvekohustus olema, ei saa mitte millegagi hakkama, sest tal puuduvad inimesed, kes öösel töötaksid. Millega nad siis tegelevad? Tarbijakaitseküsimustega, eks ole. Mis ka süvendab seda probleemi ühiskonna hoiakute suhtes – seal on ka osa alaealisi. Neid ei kontrollita, keegi ei kontrolli. Kui hakkad sellest rääkima, siis iga baaripidaja ütleb, et neil alaealisi ei ole. Kui aga hakkad vaatama neid inimesi, kes tänaval on... Me võime ka öelda, et see argument on ümberlükkamatu, osa inimesi võtabki kaasa, tulevad kusagilt bussiga magalarajoonidest ja ka lõbutsevad – see on ka tagajärg sellele, et neid siin juba nii palju on ja seal kus on, sinna tuleb ka juurde. Kus on

juba lõbus hoog sees, seal läheb veel hoogsamaks – üks asi tingib teise ja tegemist on kompleksnähtusega. Kui me ei suuda nüüd kiiremas korras nendele ettevõtetele tegevusnõudeid kokku leppida, mis natukene võib-olla korrastaks seda asja, et meil oleksid tehnilised vahendid, mis võimaldaks tekitada ettevõtjale mingisuguse ootus-hirmu. Hirm on paha sõna. **Pigem kohustused.** Kohustused seadust täita ja mitte müüa alaealisele – näiteks ta teab, et kassaaparaat on kaameraga fikseeritud, ukse pealt sisse- ja väljaminek on fikseeritud – tähendab, et kui keegi tõesti ütleb, et seal baaris müüdi alaealisele, siis on selge, et seda tõendusmaterjali on võimalik koguda, mitte et see jääks subjektiivseks hinnanguks. Meie jaoks on küll arusaamatu, miks subjektiivne hinnang nii alavääristatud on – mujal maailmas on ikka niimoodi, et asjaomane ametnik, politseinik, on piisavalt respektseeritud oma subjektiivse hinnanguga. Kui ta ikka läheb kohale ja ütleb, et siin on põhjustatud jama selle asutuse poolt, siis kaasnevad ka mingid tagajärjed – tehakse trahvi, võetakse litsents ära või peatatakse ajutiselt, mis on nende jaoks nagu õudus kuubis. Meil aga ei ole ju ühtegi näidet, kus oleks suudetud midagi piirata. Meil on üks kohtulahend kogu Eesti Vabariigi eksisteerimise aja jooksul, kus Pärnus vist suudeti ühe asutuse tegevusaegu piirata ja see oli ka pikk-pikk-pikk kohtuasi – 3 aastat käidi kohut. Nüüd aga kaubandustegevuse seadus muutub. Kohustus majandustegevuse registris registreeruda asendatakse teatamisega. See tähendab, et kui ettevõtja oleks tõesti kuritahtlik, siis see oleks ääretult lihtne. Mul on homme Kark ja Ko asemel Ko ja Kargud, ma saadan sinna teate ja olen uus puhas poiss, mis tähendab, et ma panen endale uuesti selle kellaaja, mis ma tahan, sest mitte mingisugust õigust eeldada, et see asutus hakkab kuritegelikult tööle, ei ole. Selline olukord ju on, me peame eeldama, et inimesed on seadusekuulekad. Üks asi, kas ja kuidas suudetakse tegevusele mingisugused normid seada, mida on võimalik järelevalve korras täita või kontrollida ja ohjes hoida. Ja kui need asjad tõesti ei kanna vilja, siis peetakse ketserlikuks mõtteks ettevõtlusvabaduse piiramist... Selle kohta on mitmes Riigikohtu lahendis on öeldud ka – *case by case*, et kui ikka on vaja ettevõtlusvabadust piirata, siis piiratakse nii või teisiti, sest igasugused seadused ongi piiramised ja mis puudutavad ettevõtlust, siis seal ongi ettevõtlusvabaduse piiramine – miks ei peaks see laienema ka lahtiolekuaegadele, kui on väga tõsine huvide konflikt elanike ja ettevõtjate vahel. Need ettevõtjad raudselt demagoogitsevad, kes taandavad selle ettevõtjate ja elanike vahelisele vastuolule. **Hetkel on meil kolm kohtulahendit olemas, kus kohus on öelnud, et elanike huvid kaaluvad üles ettevõtja huvid.** Jah, see on üks, aga teine asi ka veel – ma laiendaksin seda siiski niimoodi, et kui

ööelu omandab sellise värvi, nagu ta on tegemas, siis ei ole tegemist enam elanike, vaid juba avaliku huviga. Siin on juba mängus pikema lahenduskäigu ja hoiakute kallutamine, mis võtab väga kaua aega. Kahjustada hakkab saama ka ettevõtlus ise teises vormis. Need hotellid, mis seal on – turism. Ega keegi pole ju uurinud, kui paljud neist turistidest üldse julgevad vanalinnas öösel käia. Muidugi on olemas kontingent, kes tulevad siia spetsiaalselt ja sihtotstarbeliselt ja teavad, et siin saab ennast purju juua. **Inglise poissmehed?** Ütleme, et need inglise poissmehed, on ka soomlasi, kes käivad – kellel laevaga on nagu taksoga tulek. Kes tulevad ja tahavadki end purju juua. Viimasel ajal näitab turismistatistika, et turistide arv suureneb peamiselt venelaste arvelt. Venelane, kes siia tuleb, tuleb valdavalt perega ja ma olen tuttavatelt kuulnud, vene turistide naised on mures, et õhtul mehed kaovad kuskile ära. Muidugi on ka mehi, kes naudivad seda, mis öösel toimub. Aga neile, kes tulevad päris perekeskselt, on hotellidel olemas internetipõhised broneerimissüsteemid, kus on ka tagasiside. Sealt võib ju ikka lugeda, mida kirjutatakse meie ööelu kohta just nendes piirkondades, kus on see probleemiks on – enamikus hotellidest see muidugi probleemiks ei ole. Aga need kohad, kus see on probleem, seal on ta ikka tõsine probleem. Hotellid tõstavad inimesi tänava äärest ümber ja kõik muu – see ei ole ainult elanikud vs ettevõtjad.

Lähme siis teise küsimuse juurde – millised kohad on Teie arvates probleemsed Tallinna vanalinnas?

Hetkel on kõige probleemsem see, millest on meedias ka pilte olnud, Suur-Karja ja Väike-Karja kolmnurk. **Müürivahe ja Vana-Posti sinna otsa?** Jah, kuni sinna Taconi välja, Suur-Karja 19 esine. Seal lisab veel probleemile – probleemi võimendab see, et kui tuleb äramineku aeg – õigemini, kui on see kulminatsioon kell kaks-kolm öösel, siis hakkab sinna sõitma ka kontingent, kes tuleb oma sõpru uudistama – ütleme, et nii-öelda motoriseeritult – kes on autodega. Tähendab, et tullakse teist kutti vaatama, kes tuleb siis sinna platsi peale, ta teab – kõigil on ju mobiiliühendused. Siis on sõbrad seal kõik hunnikus ja autodes aknad krutitakse alla. Me räägime ikka soojast suveõhtust, enam-vähem nädalavahetus, kuigi suvel on probleem laiali valgunud ka üle nädalavahetuse piiride. Nädalavahetusel on muidugi kõige teravam, aga kui on ikkagi soe suvi, siis on suvi otsa see probleem. Need võimendavad. Järgmine faas on, kui see rahvas hakkab vanalinnast ära minema, tulevad need igasugused jumal-teab-litsentsidega ja ilma litsentsideta oma tööd tegevad „taksojuhid“, kelle tööd ei ole suudetud ohjes hoida. Need sõidavad kõik sinna troppi ja siis on seal mass inimesi ja mass

taksosid, mass autosid, kuniks nad kõik ükskord laiali lähevad. Siis on seal rüsemist ja mõni agressiivsem läheb ka vahel kaklema – see on kõige valusam kant. Midagi analoogilist toimub ka Viru väravate juures, aga seal on see ka natuke hajutatam. On seal see McDonald’i esine, kus on väga spetsiifiline kontingent. Need kontingendid on erinevad, seda tuleb ka toonitada. Neid erinevaid kohti – see oleks küll nagu unistus, kui keegi suudab neid erinevalt käsitleda. Aga ütleme, et see seltskond, mis on Suur-Karja tänaval, on selline segu – seal on venelasi, eestlasi, kohalikke, turistide läbisegi ja nende käitumine on natuke rohkem sedalaadi, kui ta on Viru väravate juures. Viru väravate juures on puhtalt rohkem venelaste seltskondi. Nad on harjunud „Mäki“ juures käima. Seal on ka päeval mingisugune seltskond ja õhtul on neid seal rohkem. Õhtul on need, kes Molly Malone’is – on üks karaokebaar, selline marker ja meelituskoht – ja siis see punt, mis on tuletõrjemaja juures ööklubis Veenus, aga nad kuidagi natukene on hajutatamad. Intensiivsusest jäävad nad ikkagi alla sellele, mis toimub Suur-Karja tänaval. **Nüüd on McDonald’i juures Plub ka.** „Mäki“ juurde kolis Plub. Plubiga oli eraldi nähtus, mis seal Sauna tänaval toimub. Niikaua kui meil ei ole need reeglid paika pandud, mida saab nendes asutustes teha... Mõni kodanik vahel üritab elanikega arvestada – keegi vist Angelast tahtis seal mingisuguseid asju – Eero Kotli meil elab Viru tänaval, tal sein pidi kuidagi selle Sauna tänava ettevõtmistega seotud olema. Käidi isegi kuulamas, selline mõistlik lähenemine. On selliseid näiteid ka, aga kui sinna satub keegi tulema, kes ignoreerib, siis niikauaks, kuni ükskord jälle saadakse mingi mõistlikum tulemus. Need vanalinna tänavad on niisugused, nagu nad on – kui pannakse need *subwooferid* kõvasti käima, siis see kõik tuleb läbi seinte ja... Me võime tõesti teoretiseerida, et nendel kodanikel, kes selliste nähtuste all kannatavad, on üksikjuhtumi põhine seaduslik õiguskaitse olemas. Ole mees ja telli mõõtja – maksab, mis ta maksab, mõõda ära ja hakka kohut käima. See on küll väga raske ja närvesööv, kuid kui inimene võtab hoiaku, et ta üldse mitte midagi enda heaks ei tee – hea küll, istu siis oma urus ja kannata. Kui sa midagi teed, siis võib-olla toetab ka kogukond sind ja leitakse mingeid muid vahendeid, kuidas mõjutada seda. See on muidugi see Sauna tänav. Seejärel on väga huvitav nähtus Roheline turg. See on tõesti fenomen, mida ühest otsast tahaks, et tore on, kui seal on toredad noored inimesed. Aga kui neid on seal palju ja kella kolmeks-neljaks on ka nemad pisut rohkem vindised... Kuigi seal agressiivsust ei ole, aga samas kui võtad müramõõtja pihku ja lähed öösel kell kolm-neli ja vaatad, mis toimub, siis väga vahet ei ole, kas oled Rohelisel turul, seal Karja tänaval või ükskõik, kus sa oled. 75 dB on tänaval ja kui me teame, et korterisse kostub 15 dB vähem, siis kui me jääme

vahemikku 55-60 dB ja siis korteris – kui juhtuvad olema mingisugused magamistoad tänava poole – see on košmaar. Seda ei kujuta ausalt öeldes ette, inimene läheb lihtsalt hulluks. Ilmselt need korterid on ka aja jooksul... Meil küll statistika ütleb, et vanalinnas on 3000 elanikku – ma ei tea küll, kust need numbrid võetakse. Kui me ümberringi näeme siin, mis toimub – on toimunud see, et paljud korterid, mis on endiselt statistikas korterid, on muutunud hosteliteks. Mis on omakorda selline reguleerimata valdkond ja peavalu. Ütleme, et elad näiteks kümne korteriga majas ja sul äkki üks või kaks naabrit üürivad oma korterid mingisugusele firmale, kellel hakkavad seal kliendid vahelduma nii, et iga kahe-kolme päeva tagant on uued. Teinekord satuvad sellised, kes peavad pidu. Ühesõnaga, kui palju neid püsielanikke on, on väga raske öelda ja keegi ei ole seda uurinud. See on keeruline ja kas sinna tasub panustada. Mis me sellest ikka nii väga välja selgitame, kui paljud siia jäänud on. Kindlasti on see kaasnenu, et need, kes nagu kannatavad vaikselt, on osaliselt juba lahkunud, Siis tekivad õigustatud küsimused, et need kes uutena tulevad ja siia korterid ostavad, peaksid ju kursis olema juba. Aga kui puhtalt seda argumendina kasutada, et mida te seal vanalinnas kõigsete, minge ära, või et ostsite ju sinna korteri juba siis, kui seal see jama käis – see ei ole ju päris õige, sest väga palju on ikkagi Pikal tänaval veel inimesi, kes elavad siin Eesti Vabariigi taastamise eelsest ajast – on nõukaajal siia korteri saanud. Siin tekib see huvide kaalumise küsimus, et elanikke on meil ainult käputäis ja ütleme, et seal tänaval on neid lõbutsejaid juba tuhandeid. Kelle huvid tähtsamad on – raske öelda.

Ma siin hakkam tasapisi tegelema sellega ka, et – aega on, tööd väga palju ei ole – ma ikkagi üritaks vaadata, kui palju maksavad need öösel meelehärmi põhjustavad ettevõtted meil makse. See ei ole küll mitte midagi väga keerulist, aga natuke vaeva on tarvis näha. Et kas need kaalud ikkagi nii väga nende pubide ja ööklubide kasuks on. Tundub, et suur osa ärist läheb ikkagi, noh, *cashiga*, mida ei arvestata. Täpselt sama lugu – nii nagu ei suudeta täna kontrollida seda, kellele müüakse, rääkimata sellest, et noomida ja karistada selle eest, et purjus inimesele müüakse. Ei kontrolli keegi ja ei suuda kontrollida ka seda, kui palju pannakse kassast mööda – täiesti raudselt.

Võtame kohe järgmise küsimuse. Mis on Teie arvates kõige probleemsem aeg? Saan aru, et öine aeg ja suvel siis terve nädal?

Jah, just nimelt ongi probleemid seal, kus on praeguse õigusruumi seisukohast lahendatavad probleemid ja üksikjuhtumi põhiselt inimene saaks oma õigusi kaitsta – need on need üksikud kohad, kus on tümakas. Okei, neid on ka talvel, aga põhiprobleem on ikkagi suvel ja see, mis moodi tänavad näevad välja kella kahest kuni kella viieni. See on inimeste endi jaoks hirmutav – tähendab, et inimene, kes pole kokku puutunud, kelle jaoks on see esmakordne kogemus – ta ikka ei julge Suur-Karja tänavalt öösel kell kaks otse läbi jalutada – teeb kuskilt ringi. Isegi vanalinna elanikud on sellised, kes väldivad seda kanti – kui neil on tarvis kusagilt liikuda. Seal läbi minemiseks tuleb pugeda inimeste vahel, sest neid on seal nii palju. Selline turvatunde häirimine keset linna on väga peen ja keeruline küsimus – mida see kõik võib inimese mõttelaadis kaasa tuua. Mina rõhutasin juba kaks aastat tagasi seda, et kui me ei mõtle välja mehhanisme, mis moodi meil ikka oleks seal respekt politseipatrulli vastu – siis toobki kaasa selle, et kaob austus politsei vastu. Et milleks me neid patrulle sinna saadame, kui nad ei saa midagi teha. Praeguse volitusnormi kohaselt võimalik midagi teha. Mida ta teeb seal? Kas me hakkame politseilt nõudma, et ta vaatab inimesele topsi sisse, kas tal on õigus see tops maha kallata; kui see inimene on alaealine, kas tal on õigus alaealise käest küsida isikuttõendavat dokumenti. Mis seda reguleerib või mis kohustab tänapäeval alaealisel isikliku dokumendiga ringikäimist või tõendamast, kui vana ta on jne. Kokkuvõttes ongi see, et politsei sekkub ainult siis, kui on midagi toimunud. Siis loomulikult minnakse ja lahutatakse, lahendatakse olukord, tehakse protokoll. Ühesõnaga annavad seletusi. Et aga oleks mingisugune ennetav mõju sellel, kui kõigi poolt respektieritud politseinik läheb sealt tänavalt läbi ja inimesed vaatavad lugupidavalt – seda ju ei ole.

Siit saab kohe minna edasi järgmise küsimuse juurde – kuidas oleks võimalik lahendada neid avaliku korra probleeme vanalinnas? Ja kes peaks sellega tegelema?

Jah... Hakkasime esimese küsimuse juures pihta, et üks asi on see, mida üldse seadusandluse juures annaks teha. Ei ole mõtet seada utoopilisi eesmärke. Kui keegi hakkab täna siin rääkima sellest, et teeme need ettevõtted mürakindlaks jne, hakkame kirjutama neid nõudeid sisse ehitusseadustikku või projekteerimis- ja planeerimistingimustesse – see on liiga keeruline tee. Tuleks palju lihtsamalt minna. Tuleks öelda, et nendel ettevõtetel, kes tegutsevad öösel, on tegutsemisel teatud kohustused ja need on väga lihtsad. Aga neid lihtsad asju võib üles lugeda – ma tegin ühe nimekirja, me hakkame arutama ja välja pakkuma neid lahendusi: purjus inimesele ja alaealisele ei müüda, ukсед ja aknad peavad kinni olema.

Kusjuures me räägime nõuetest öörahu ajal, me ei laiendaks neid nõudeid üldse, vaid teeksimise öörahu ajal töötamise eritingimused. **Iseenesest on alaealisele müümise keeld ja purjus inimesele müümise keeld alkoholiseaduses olemas.** Ma tean. Väga paljudes kohtades on need kirjas. Võtame lahti Tallinna avaliku korra eeskirja, kus on öeldud, et ettevõtte võib toimetada ainult nii, et ei häiri teisi inimesi. Kõik on väga ilus – meil on müranormid, mis on ammu ületatud. Aga kui võtame need kõige valusamad asjad ja koondame ühte kohta – tähendab, et põhiküsimus on see, kuidas reaalselt tagada nende asjadega tegelemine ja järelevalve. Just nendest asjadest me rääkisime sellest vaatevinklist, et kui oleks tegevusjuhised – mina sain kaheksa punkti ainult kokku ja see sisaldas ka, et kaamerad kassa kohal, et kui keegi tõesti avaldab kahtlust, et seal oli alaealine ja viis minutit tagasi müüdi alaealisele, siis tullaksegi ja vaadatakse seda videolinti ning on võimalus seda asutust tõesti karistada. Karistusseadustiku järgi on see jälle omaette küsimus. Seda isegi natuke arutati, aga juriidilist isikut karistada ei saa. Neile asjadele tuleb leida mingid lahendused, mis öösel reaalselt mingisuguseid tulemusi annaks. Mitte niimoodi, et hakkame ootama, kuni keegi, kelle õigusi on rikutud, hakkab mingeid hagiid koostama.

Kes peaks siis seda järelevalvet teostama?

Mina leian, et kui need reeglid oleksid paigas ja volitus normid piiratud täpselt, et siis ikkagi öösel saab seda teha ainult politsei või kasutada ära seda, et meil on loodud selline struktuur nagu MUPO, kes on nagu väga agarad tegutsema igasuguste omanike suhtes – ka vanalinnas, et sul on purikas ja juba saad trahvi ja kõik ratatataa... käivad ringi ja vaatavad korda no teeme siis MUPO öise järelevalve üksuse – piiritlemegi ära, et millega nad tegelevad, et neil on tarvis sellist üksust, kes öösel jälgiks et oleks ettevõtete tegutsemise kohustused need kaheksa punkti, mis sinna on kirjutatud, et need oleksid täidetud ja vot ainult sellega tegelevadki. Käivadki ainult sellest kellast selle kellani mööda neid teravaid kohti neid inimesi väga palju ei pea olema kuna see on vahetustega töö, kuid küsimus on see, et kuidas ja kes piiritleb ära nende volitusnormi, et sellel saaks siis reaalne tagajärg olema.

Mida olete Teie kui Vanalinna Seltsi esindaja ette võtnud, et avaliku korra probleeme Tallinna vanalinnas lahendada?

Meil on siin laual terve hunnik pabereid. See ei ole mitte niisugune hullumeelne fanatism, vaid mingis mõttes tunned vanalinna elanikuna ikka muret. Mõni inimene on siin konkreetselt

isiklike muredega kokku puutunud ja siis oled tegelenud. Ühel hetkel tekkis Vanalinna Seltsis arusaam, et Selts tegeleb ka muude küsimustega. Ega müra pole ainuke – siin oli lastega perede jaoks põhiküsimus, kuidas saaks lapse elukohajärgsesse kooli, et vanalinna inimene ei peaks lapsi Lasnamäele kooli viima. On mitmesuguseid küsimusi ja see avaliku korra mure on üks komponent. Vanalinna Seltsist paar-kolm inimest on tegelenud – lähtusime just neist samadest asjadest, kui me pihta hakkasime. Me kutsusime kokku need inimesed, kes võiksid nendes asjades pädevad olla – meil oli ümarlaud, kus juhatajaks oli Marko Pomerants, Siseministeriumi asjadega kursis olevad inimesed, Kesklinna politseijaoskonna pealik Valter Pärn, Terviseameti esindajad ja kohaliku omavalitsuse esindajad. Seis on selles mõttes nutune, et nii nagu nendes paberites siin on selgitused olukorra kohta, seadusi siin üles lugeda on viis lehekülge, aga hakkad vaatama selle pilguga, et lähme siis öösel kell kaks tänavale ja mõtleme, mida saaks üldse teha, et see olukord parem oleks. Sellest kõigest ei ole väga suurt abi. Küsimus ongi, kuidas tekitada seda, et järelevalve saaks tegeleda konkreetsete pisikeste küsimustega. Teinekord ongi nii, et nende inimeste hoiakute muutmiseks, kes öösel ettevõtlusega tegelevad ja kelle tõttu osaliselt ka objektiivsetel põhjustel on see halvemaks läinud, piisab vahel ka sellest, kui nad tunnevad, et nad on kohustatud midagi tegema. Praegu on seis selline, et nad päris ausalt tunnevad, et teevad omalt poolt kõik, aga mis ukse taga on, sellega peaks riik tegelema. Niimoodi need asjad hakkavadki veerema ja kuhjuma. Meie ettepanekud olidki seadusandluse muutmiseks ja avalikkuse teavitamine probleemist. Kaks aastat tagasi olime ikkagi olukorras, kus avalikkus suhtus sellesse kui kitsa huvigrupi mingi seltsi huvisse, et istuvad seal vanalinnas ja tahavad, et nad elaksid nagu merel või metsas – vaikuses, või tahavad samasugust vaikust nagu Nõmmel – tekkis protest, ilmselt paljudel inimestel, et mis nad seal vanalinnas... Kui sa tajud seda, siis on nende küsimustega jube raske tegeleda. Nüüd oleme vähemalt jõudnud sinnamaale, et ka läbi selle, et meid vägisi kaasati meediasse kommenteerima neid, on ka linn on jõudnud arusaamisele, et ega neid reegleid nii väga välja ei mõtlegi, mistõttu toodigi välja see lahtiolekuaegade piiramine. Kui lõpuks läks avalikuks arutamiseks, selgitasime ka oma positsioone ja nüüd võiks öelda, et natuke saadakse meist rohkem aru. Ei ole mingisugune vanalinna elanike mure, kes öösel ei saa magada, vaid see probleem on keerulisem ühiskonna probleem, millega tuleb tegeleda mitte hoogtöö mõttes, et lahendada ära. See on väga pika vinnaga asi ja siin tuleb hoolikalt kaaluda, kus suunas minna, mitte tegeleda kõigega ja korruga ning kokkuvõttes ei tulegi sellest midagi. Sellepärast ma rääkisingi, et kui keegi hakkab rääkima reguleerimisest, et

püstitame nõuded, millised need ruumid välja peavad nägema, mis takistaks selle müra levikut jne. See on liiga keeruline ning liiga palju auru ja vilet läheb mõttetute asjade peale. Asi on palju lihtsam – pane uks kinni ja kui sa ust kinni ei pane või kui sul on ukse taga kõlar ja sealt tuleb selline röökimine, mis meelitab inimesed sul ukse taha sinna, siis peab olema võimalik sinuga kuidagi tegeleda. Võib-olla ka mõned asjad, mis puudutavad neid ruume, aga milliseid konkreetseid muudatusi, ei tea. Loodame väga, et see ei lahustu institutsioonide vahele ära, arvestades selle küsimuse kompleksust. Alguses oli isegi selline näpuga näitamine. Osa näitas Terviseameti peale, et teie peate mõtma, ja siis sealt tuli igasuguseid vastuseid. Siis võttis linn äkki korraks seisukoha, et tema ei saa midagi teha, sest politsei peab asja avaliku korra küsimuses ära lahendama. Politsei jällegi näitas kohaliku omavalituse peale, et nemad reguleerivad kohaliku elukorralduse küsimusi ja need asjad on kohaliku omavalitsuse asi, mistõttu politsei ei saa midagi teha, kui tänaval juba tuhat inimest on. Ütleme nii, et nüüd on vähemalt see näpuga näitamine ära lõppenud. Mida ikkagi reaalse esimese sammuna teha, seda täna veel ei ole, et oleks ühist arusaama. Lahtiolekuaegade piiramise initsiatiiv tuli kahjuks poliitilistel põhjustel täiesti vales kohast. Ja see lõppeb krahliga selles mõttes, et see võiks olla viimase abinõu väljapääs. Nüüd aga lõrtsitakse see ettepanek lõrtsitakse ära, sest on esitatud Tallinna linnavalitsuse poolt Vabariigi Valitsusele. Mis ongi õige käitumise kord selliste ettepanekute tegemisel. Vabariigi Valitsus küsib selliste ettepanekute puhul ekspertarvamust vastavalt ministriumilt. Majandusministeeriumis ei taha nii keerulise küsimuse puhul loomulikult mitte keegi käsi määrada ning väga lihtne on öelda, et tegemist on ettevõtlusvabaduse piiramisega. Pluss veel see, kes esitas ettepaneku – otsesed konkurendid poliitilisel põllul – ning seda ei saa mitte mingil juhul Riigikokku arutamisele läbi lasta. Sinna läheks asi ainult juhul, kui selle ettepaneku teeks mõni poliitiline erakond. Kui selle ettepaneku teeb nüüd näiteks Keskerakond, kui nad ei mänginud mitte mingeid populaarsus mängu selle „hakkame piirama“ loosungi väljaütlemisel, siis see lastakse ju põhja. Siis see viimane abinõu, kui kõik asjad lähevadki metsa, siis mis moodi seda ettepanekut reanimeerida? Ta on nii põhja lastud, diskrediteeritud, et seda abinõud pärast kasutada ei saa. Selles mõttes oleks praegu hea, kui koalitsioon mõtleks mingisuguse käigu välja, mida tõesti saata Riigikogus arutamisele. Kui komisjon, mis otsustab, kas läheb arutamisele või ei lähe arutamisele, seda enne põhja ei lase, siis arutamise käigus – seal on ikkagi pädev patarei igasuguseid õigusspetsialiste – võib-olla mõeldakse midagi välja, mis realselt elule kaasa aitaks. Täna võime rääkida kahjuks siiski ainult sellest, et meil on

tekinud mingi arusaam probleemist, on tekkinud avalik mure asja pärast ja see on kõik. Rohkem meil midagi ei ole. Me võime sellest rääkida, meil on mingisugused teadmised olukorrast, kuidas mujal on, miks meil on kehvasti – aga kuidas edasi minna, selles suhtes on tühi maa. Mingisugused asjad on, aga et oleks näha kuhu poole minna, et saavutada mingi konsensus – seda ei ole.

LISA 6. MARKO ANNION INTERVJUU TRANSKRIPTSIOON

Intervjueeritav: Marko Annion, Nimeta Baar, juhataja

Intervjueerija: Rando Savitski

Koht: Tallinn, Suur-Karja 4, Nimeta Baar

Läbiviimise aeg: 15.03.2013

Mis on Teie kui ettevõtte esindaja arvates Tallinna vanalinna avaliku korra probleemid?

Kindlasti arusaadav, et see, mis väljas toimub, on ikkagi natuke liig. Siin ei ole midagi salata. Esimene probleem on ikkagi see, mis toimub suvel. Talvel, ma kujutan ette, on see protsent niivõrd madal – sellist nii-öelda läbu ei ole. Millest see tingitud on, on see, et väga paljud tahavad suitsu teha väljas. Meil isiklikult on siin kaks suitsuruumi, mis mahutavad 40 inimest. Rahvas aga ei taha seal olla, rahvas tahab väljas suitsu teha. Näiteks mina isiklikult käin väljas, mulle ei meeldi kusagil sees suitsu tõmmata. Väga palju noori on aga selliseid, kes sisse ei saa, tulevad kodust oma jookidega ja siis hakkabki see „oo, tšau, privet“ ja lahendavad seda alkoholi väljas. Sest meie isiklikult alkoholi välja ei müü. Meil pole plastiktopse, mida neile anda, ja turvamees, kes on ukse peal, ei lase ühtegi klaasi välja. On muidugi juhuseid, ei vaidlegi vastu, kui mingi teema on siin sees ning turvamees peab sinna reageerima ja oma postilt lahkuma või jääb mingi asi kahe silma vahele, seega 1-2 pudelit võib-olla läheb. Põhimõtteliselt ei lase me ühegi joogiga kedagi välja. Tänaval need joogid – ma ei oska teiste baaride kohapealt rääkida, aga ma näen ja koristan ukse alt, kust inimesed baari tulevad. Ma koristan õhtu jooksul ukse kõrvalt umbes 10 pudelit ja 10-15 pakki mahla või mingit pikendajat.

Aga kuidas on Teie arvates lood müraga?

Müraga on nii, et meil isiklikult on mõõdistatud ja fakt on see, et isegi päevane foon ületab seda, mis on ettenähtud (**mõeldakse tänavalt tulevat müra**) ja kindlasti on väljas müratase päris kõrge. **Mis on inimeste poolt väljas?** Jah.

Millised on Teie arvates probleemsed kohas vanalinnas? Võtame terve vanalinna.

Ma ei käi niimoodi väljas, seega ma ei kujuta ettegi. Mis tähendab „probleem“? Lärmi? **Üleüldiselt – kus Teie ei tunneks ennast liikudes turvaliselt – lärm, kogunevad seltskonnad jne.** Kindlasti inimesed kogunevad sinna, kus midagi toimub. Inimesed ei kogune sinna, kus mitte midagi ei toimu. Kui tõsta need kõik – antud hetkel on siin „Nimeta“, „Nimega“ („Tonic“), „Laborid“ ja „Shooters“ – siit Suur-Karja tänavalt näiteks Viru tänavale, siis tekiks selline asi seal. Ega inimesed lähe Koplisse, kui seal midagi ei toimu. **Koplis on ka omad baarid.** Jah, aga seal ei ole selles suhtes, et siin on need baarid kogunenud ühte nurka, siin ei ole midagi rääkida. Võtame näiteks Raekoja platsi, seal on ümberringi restoranid – liikumine toimub kuni kella ühe-kaheni ja pärast seda null – liiklust ei toimu. Seal ei ole ka midagi teha. Inimesed tulevad siia poole. Seal, kus midagi toimub, on teema.

Kuidas Teie arvates siis neid avaliku korra probleeme siin vanalinnas lahendada? Ja kes nendega peaks tegelema – võtame siis üleüldisena?

Kindlasti on üks, kes peaks, ikkagi politsei. Kui hakkame võtma nii, nagu siin vahepeal oli, et baar peab hakkama korda hoidma. Kui mina – ma panen ennast nüüd sellisesse seisukorda – nagu mina olen suvaline klient tänava peal, joon õlut või midagi ja baari turvamees tuleb ning ütleb mulle, et kuule, sa ei tohi siin juua – üldiselt mina saadaks tema, kus kurat. Ei ole tema asi tulla mulle ja öelda – tegelikult. Väga raske on tänaval korda hoida. Loomulikult me saame seda teha ukse ees, aga seda, mis tänaval on, me ei saa. Võime ka öelda, et siia tuleb väga palju rahvast – ma arvan, et see ei ole samuti lahendus, kui hakata helistama politseisse ja öelda, et siin on üle neljakümne inimese, tulgu kohale. **Ma mõtlen üleüldiselt. Politsei ei saa olla ainuke, kes probleeme lahendab. Mis Te arvate, kas linn peaks võtma ette midagi või MUPO?** MUPO-t ei kuula keegi. Mina olen välja öelnud, et olen isegi nõus eraldama mingit raha, kui mingi patrullauto kas või nädalavahetustel sellest kellaajast selle kellaajani kuskil siin platsi peal seisaks. Mina oleks täitsa päri. Kujutan ette, et siis saaks seda asja paremini reguleerida – kui tekibki mingi jama, siis politsei on siin ja siis tekibki neid jamasid vähem. Näiteks mina oleksin isiklikult, baar oleks nõus toetama neid mingi rahaga, et reede-laupäev kella 12-st kuni kella 5 või kella 6-ni oleks siin platsi peal. **Näiteks abipolitseinikud?** Kas või. Aga mitte ei seisaks, vaid neil peaks ka olema väike värvides auto. Siis rahvas juba vaataks, et politsei seisab. **Tegelikult ju aeg-ajalt politsei seisabki siin platsi peal.** Jah, väga palju seisab ja väga palju seisab see hall politseiauto – paljud noored näiteks ei tea, mis auto see hall on.

Kas Teie kui ettevõtja olete võtnud ette ka mingeid samme, et neid probleeme siin lahendada?

Kindlasti. Me ei lase ju joogiga välja, siin ukse ees me ei luba kellelgi olla. Ukse ees me suitsu ei tee. Ja tänava peal me ei saa korda hoida. Loomulikult, kui mingid kaklused on, siis turvamehed jooksevad vahele. Kõik turvamehed, kes siin on suhtlevad omavahel – keegi saadab SMS-i või midagi, kui on suurem jama. Selles suhtes hoiavad kõik ühte. Samas iga nurga taha ei näe ja turvamees peab ukse peal olema.

LISA 7. KILLU MAIDLA INTERVJUU TRANSKRIPTSIOON

Intervjueeritav: Killu Maidla, My City Hotel, hotelli juht

Intervjueerija: Rando Savitski

Koht: Tallinn, Vana Posti 11/13, My City Hotel

Läbiviimise aeg: 14.03.2013

Mis on Teie arvates avaliku korra probleemid Tallinna vanalinnas? Teie siis kui hotelli arvates.

Esiteks toon välja selle, et neljapäeva, reede ja laupäeva õhtutel, kui toimuvad peod, napsutavad inimesed siin tänavatel ja mulle tundub, et ühtegi avaliku korra reeglit ei järgita. Tarbitakse alkoholi, hullematel juhtudel oksendatakse tänavatele ja urineeritakse vastu maja seinu. See on tuttav probleem ning me oleme sellest varem rääkinud. Pluss veel see lärm. Ma ei tea, kas lärmi saab mõõta ja kas inimestele saab ettekirjutusi või trahve teha, et liiga kõva-häälselt seletavad, aga see kaasneb alkoholi tarbimisega tänaval. Kui päris ausalt välja öelda, siis õhtutel, kui ma olen ise liikunud ja vaadanud, mis siin toimub, siis ma ei näe ka politseid ja kui ma peaksingi politseid nägema, siis sellest ka midagi ei muutu. Kas patrulle on nii vähe, et inimesed sellest välja ei tee, või on neil tunne, mida võib või ei või teha, täitsa käest ära läinud. Ja muidugi see lärmamine ning läbu siin ees platsi peal on ka õudne. Kui vaadata nüüd seda platsi siin, siis need on jäljed eilsest tegevusest (*Killu Maidla kontori aknast on näha Hollywoodi esist platsi*). Eile oli kolmapäev, kusjuures pidi olema vaikne õhtu. Seda ei jõua järgmisel päeval ka ära koristada. Teine koht on Suur-Karja tänav, mis on hirmus ja kole. Murekohaks on ka kodutud ja prügikastide sorteerijad. Ka nemad tarbivad suuremal või vähemal määral alkoholi. Talvel seda eriti ei näe, aga kui soojemaks läheb, näen ma siit aknast, kuidas üks või teine kuskil tänavanurgas või pinkide peal külitab, magab või aaleb. See kõik rikub linnatunnet nii tugevalt, et minu külalised, kes lähevad siit peauksest välja ja nende esimene peatus ongi siin platsis, hakkavad kohe pildistama hotelli ja Hollywoodi maja jne ja noh siis palun väga on siin üks kodutu (**pingi peal siruli?**) heal juhul pingi peal aga noh pigem seal Valli baari juures, seal väravate juures on üks lemmik koht – lähevad just nagu nurga taha ja siis külitavad seal. Ma olen segaduses, kes siis võiks aidata olukorda

lahendada. Ma helistan kordamööda MUPOsse ja politseisse. Politseist ma saan ju aru, et kui patrull on kusagil tegevuses, näiteks keegi on kusagil nurga taga nuga saanud, siis see ei ole prioriteetne väljakutse.. Aga ma olen kõige rohkem kuri MUPO peale. Kui mina tahan siin mingit elektripirni fassaadi peal vahetada, siis on nad kohal ja teevad trahvi ning kui ma ütlen, et kodutu magab siin juba tund aega, äkki keegi tuleks ja teeks midagi, siis nemad ütlevad, et mis nemad teha saavad, nemad ei saa teda ära viia, nad saavad ainult moraali lugeda, et siin ei tohi magada. Siis ongi, et kas ma pean ise minema ja selle kodutu kuskile viima. Politsei teeb kuskil mingeid tähtsamaid asju ja MUPOl on vaja trahve kirjutada igal pool. Siin ma näen, et nad sõidavad ümber kvartali kümneid kordi päevas nagu ootaksid, et saaksid trahve kirjutada. Need asjad häirivad mind kõige rohkem.

Millised on Teie arvates kõige probleemsemad kohad? Kas Suur-Karja ja Vana Posti?
Suur-Karja ja see plats siin (*Hollywoodi esine plats Vana Posti ja Müürivahe tänava vahel*).

Ja mis aegadest on kõige probleemsem?

Nädalalõppude õhtud ikka.

Kas neljapäeva õhtust laupäeva õhtuni/pühapäeva varahommikuni?

Jah, pühapäeva varahommikuni. Tegelikult suvel on... **terve nädal?** Kas just terve nädal, aga suvel hommikuti veel pidu käib. Kui ma hommikul kell kaheksa tööle tulen, siis tegelikult noored istuvad siin pinkide peal, õlletopsid veel ees, mõni neist juba natuke ära vajunud, teised veel natuke erksamad ja pidu läheb edasi. See ei ole ka ju kõige esteetilisem. Meil on tegelikult avalikus ruumis alkoholi tarbimine keelatud.

Mis Teie kui hotelli esindaja arvate, kuidas oleks neid probleeme võimalik lahendada?

Ja kes sellega tegelema peaksid?

MUPO peaks olema ju avaliku korra tagaja. **Auto peal on neil küll kirjas korrakaitseüksus.** Palun väga, kui teha MUPO kodulehekülj lahti, siis seal on kirjas, et nemad seisavad selle eest, et linnas oleks tagatud avalik kord. Ma ei näe, et probleemi lahendab see, kui paneme ööklubid varem kinni. See lihtsalt toob inimesed veel rohkem tänavale ja teeb asja veel hullemaks. Tegelikult ei häiri mind see, et Hollywoodis pidu käib, seal sees on täitsa normaalne heliisolatsioon ja see minu majas magajaid küll ei ärrita. Mind häirib see, mis

toimub siin Hollywoodi ees platsi peal ja tänaval. Siin oleks küll nüüd vaja MUPOt ja anda talle õigusi trahve kirjutada või inimesi arestimajja viia. Või peaks koostöö politsei ja MUPO vahel efektiivsemalt toimima. Aga ma näen, et siin tulebki mingid patrullid tänavale panna ning sigatsevaid tegelasi tulebki ohjeldada ja neile trahvi teha. Tulebki tähelepanu pöörata sellele, et kui sa tahad vetsu minna, siis sa lähedki, mitte ei lase siin maja pihta. Kui tegelikult nüüd kõiki neid majaseinu siin natuke tähelepanelikult silmitseda, saab aru küll, mis siin toimub. See on täiesti õudne. Mina pean seda maja siin suvel küürima kaks korda kuus, see ei ole ju odav. Mina näen, et patrulle rohkem tänavatele ja tegevused konkreetsmaks. Need ei ole kõik turistid, vaid väga paljud on ka kohalikud ning kui nemad on juba harjunud selle karistamatuse tundega, et siin võibki niimoodi käituda, siis see paremaks küll ei lähe. Aga kui ots lahti teha ja hakata trahve kirjutama - äkki läheb paremaks.

Kas hotell on ise teinud midagi, et parandada seda olukorda siin, näiteks kirjutanud linnale mingeid pöördumisi?

MUPOga telefoni teel on räägitud. Pöördumisi teinud ei ole. Ma käin ise siin neid laiali peksmas, kui ma hommikul tulen. Ma lihtsalt ei saa vaadata. Teinekord ma olen tulnud koos lastega ja siis ma jätan lapsed kaugemale ootama, ütlen et ma pean nende onudega korraks rääkima. Väga nõme. Aga kuhu ma ikka pöördun. Ma pöördun politsei üldnumbri peale. Muuseas, mis toimub politsei üldnumbriga 110? Väga kaua peab ootel olema. **Väljakutseid palju ja eriti nädalavahetustel.** No metsa küll, kui keegi tuleb mulle siin kallale ja politsei ei kuule. **Politseil pole veel seda süsteemii nagu päästjatel on, et kui põhja oma ei võta vastu siis päästjatel antakse kõne teise regiooni.** Näiteks mina helistasin ükskord 112 ja Narvast võeti kõne vastu. Aga politsei numbriga on küll see, et helistame teile tagasi ja siis pannakse toru ära. Kui õudne.

Kas hotelli küllastajad on ka siin kurtnud mingeid probleeme, näiteks öörahu kohta?

Öörahu kohta seda küll on, et lärmi kostub aeg-ajalt tупpa. Tegelikult on meil olukord hästi palju paranenud tänu sellele, et me panime konditsioneerid tупpa ning nüüd ei pea niipalju aknaid lahti hoidma öösel. See nagu summutab – topelt klaasid ja võtab heli vaiksemaks küll. Aga tõsi ta on, et siin esimese korruse tänavapoolsetesse tubadesse majutame alles hädajuhul, kui kuskil mujal majas enam ruumi ei ole. Jah on küll, küllastajad kurdavad. Nad ei pea seda ütlemagi, aga kui sa näed siin mingit läbu platsi peal ja küllastajad tulevad siia hotelli, siis ilme

on neil küll selline, et jeeesus, kuhu ma olen nüüd sattunud. **On nad mingit tagasisidet ka kirjutanud selle kohta, et hotelli ümbrus on must ja kole?** Seda, et lärm sealt tänavalt tuleb, on nad küll tagasisidesse kirjutanud. Mul on siin terve suur kaustatäis, umbes igas kümnendas on märges selle kohta. Seda ka avalikult internetis, näiteks tripadvisor.com ja booking.com, kus on igasugused klientide tagasiside võimalused ja kus nad saavad avaldada oma arvamusi hotelli kohta. Seal on küll välja toodud, et lärm tänavalt häirib.